LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 11 (479) TORONTO, Ontario, 1959 m. kovo (March) mėn. 12 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Jaunimas

Jaunimo problema yra plati ir gili. Vienu užsimojimu jos nei išspręsi, nei aptarsi. Bet ne apie viską, kas jaunimą liečia, čia norime kalbėti. Kai artėja Kanados L. Mokytojų Dienos, norisi paliesti jaunimo lituanistinio švietimo klausimą.

Mūsų šeštadieninės mokyklos pritaikytos pradžios ir viduriniųjų mokyklų pirmųjų klasių vaikams. Jeigu prileisime, kad vaikas tais pačiais metais pradės lankyti privalomąją krašto mokyklą ir lietuviškąją šeštadieninę mokyklą, tai lietuviškosios visas 10 klasių jis turėtų baigti baigdamas viduriniosios mokyklos II klasę. Tada jam krašto viduriniojoje mokykloje lieka mokytis, jei gyvenama pav. Ontario provincijoje, dar 3 metai. Per tuos tris metus lituanistinio mokymo dabartinė mūsų lietuviškojo švietimo sistema jau nebenumato. Montrealy ir Toronte anksčiau dar veikė augštesnieji lituanistiniai kursai. Dabar jie beveikia tik Montrealy, o Toronte šių metų pradžioje visiškai nunyko. Kitose smulkesnėse kolonijose padėtis yra dar blogesnė. Trūkstant mokytojų, be to esant nedideliam skaičiui vaikų, ir žemesnieji lietuviškos mokyklos skyriai nevisur tepajėgiami išlaikyti. Apie kokį nors lituanistinį lavinimą ar lavinimąsi augštųjų mokyklų studentų visiškai negirdėti. Negirdėti nei jų pačių iniciatyvos, nei kokių rūpesčių mūsųjų oficialiųjų švietimo organų.

Mokytojai susirinkę, žinoma, tarsis mokykliniais reikalais. Laukti, kad jie imtųsi ant savo pečių dar ir paauglių bei subrendusio jaunimo lietuviškojo švietimo naštą, būtų jau perdaug. Ir dabartinė jų našta yra perdidelė, nes mažai kas jiems ateina pagalbon. Tačiau tas klausimas yra gyvas ir juo toliau tuo aktualesnis darysis, nes naujoms prieauglio voroms lituanistiniai dalykai bus tolimesni ir tolimesni. Taigi jau laikas tuo klausimu susirūpinti ir rasti mūsų sąlygomis patį tinkamesnį bei veiksmingesnį sprendimą. Reikia tą klausimą bei galimybes pasvarstyti viešai, reikia gerai išdiskutuoti siauresniuose rateliuose, išsiaiškint su jaunimo organizacijų vadovybėmis ir bandyt reikalą patasyti. Reikalas užleistas ir naujiems užsimojimams nebus palankių psichologinių sąlygų. Dirvonus plėšti visada yra daug sunkiau negu normaliai kultivuojamos žemės dirvą. Tam tikros dalies jaunimo gal jau ir nebepasiseks grąžinti prie lietuviškųjų problemų, nes jie jaučiasi visus reikalingus mokslus jau išėję, jau viską žiną, kiek eiliniam lietuviui reikalinga. Tačiau būtų netikslu dėl to palikti slinkti tuo pačiu keliu ir naujoms mokyklų laidoms. Be to, ir jau iš mokyklų net senokai išėjusių tarpe nemažai atsiras tokių, kurie patys savanoriškai įsijungs į lietuviškąjį lavinimąsi.

Pagrindinis klausimas yra, kokios formos šis lavinimas bei lavinimasis turėtų būti. Tai reikia dar išaiškinti. Reikia tik, kad kas imtųsi iniciatyvos tam klausimui išjudinti. Atrodo, kad geriausia tai tiktų Bendruomenės švietimo organams.

KLB Kr. Tarybos rinkimai

Šiais metais baigiasi III-čiosios KLB Krašto Tarybos kadencija. Tarybos suvažiavimas įvykęs 1958 m. gruodžio 6 ir 7 d.d. Toronte, pavedė Krašto Valdybai pravesti naujus Tarybos rinkimus.

Šiam reikalui Krašto Valdyba sudarė Vyriausią Rinkimų Komisiją, į kurią įeina: pirmininkas — Jokūbas Śližys, nariai — Elena Senkuvienė, Herbertas Stepaitis, Irena Kairienė ir Vytautas Rimas-Plūkas. Komisijos adresas: Mr. J. Śližys, 53 Hewitt Ave., Toronto 3, Ont. Tel. LE. 1-8760.

Apylinkių Rinkimų Komisijų ir rinkikų sąrašų sudarymo reikalu, Krašto Valdyba išsiuntinėjo š.m. kovo 9 d. apylinkių valdyboms aplinkraštį ir naujai atspausdintas Tarybos rinkimų taisykles. Jei kurios apylinkės nebus aplinkraščio gavusios, tai tik dėl to, kad arba naujai perrinktos apylinkių valdybos nėra Krašto Valdyboje įsiregistravusios, arba korespondencijai vesti paduoti valdybų pareigūnų adresai yra pasikeitę ir Krašto Valdybai apie tai nepranešta. Tokias apylinkes prašome neatidėliojant susisiekti su Krašto Valdyba.

Rinkimų data ir kitokia informacija bus skelbiama vėliau.

KLB Krašto Valdyba.

Į Lietuvą neįsileidžia

Pastaruoju metu net spaudoje pasireiškus balsams už bandymą laužtis per geležinę sieną remiantis kultūrinio bendradarbiavimo titulu, remiantis specialia JAV ir Sovietų Sąjungos sutartimi, kaikas nusprendė išbandyti galimybes ir kreipėsi į sovietų ambasadą Vašingtone, prašydami vizos ir nurodydami, kad kelionės tikslas yra aplankyti Lietuvą. Įteikė tokį prašymą ir kun. K. Balčys, kuris kaip JAV gimęs ir dėl to JAV pilietis, jau po karo, 1948 m., gavo leidimą išvykti iš Lietuvos ir atvyko į JAV.

Pereitą savaitę jis gavo į savo prašymą atsakymą, kad viza įvažiuoti į Sovietų Sąjungą jam galinti būti duota, tačiau jis negalėsiąs aplankyti Lietuvos. Išskaičiuojant galimus lankyti miestus iš Pabaltijo yra paminėta vien tik Ryga. Lietuvon turistai negalį būti leidžiami dėl to, kad karo metu ji buvusi taip sunaikinta, jog žaizdos dar nesą tiek užgydytos, kad ji galėtų priimti turistus.

Jei priežastis yra ši, tai kaip tada tenka vertinti amžiną gyrimąsi, kad Lietuvos gyvenimas esąs jau tiek paženges, kad prieš karinis lygis esąs toli pralenktas ir tik dabar Lietuvos žmonės gyveną laimingą sotų gyvenimą. Koks ten sotumas, kad nė svečio dar negalima įsileisti!

Suklupo bolševikai savo propagandoje.

LIETUVIŠKOS RADIJO PROGRAMOS

Madridas: bangos 32 ir 42 metrų, kasdien: 19.30-19.45 Vid. Europos laiku (21.30-21.45 Lietuvos laiku). Kartojama: 6.30-7.00 Vid. Europos laiku (8.30-9.00 Lietuvos laiku). Banga 42 m.

Roma: bangos: 41 ir 50 metrų. Kasdien 20,50-21.10 Vid. Europos laiku (22.50-23.10 Lietuvos laiku).

Vatikanas: bangos: 19, 25, 31 ir 196 metrų. Kasdien: 18,15-18.30 Vid. Europos laiku (20.15-20.30 Lietuvos laiku). Be to, sekmadieniais dar 8.30-9.00 Vid. Europos laiku (10.30-11.00 Lietuvos laiku).

- - - - -

Marija Mašiotaitė - Urbšienė, mirė širdies liga kovo 2 d. Kauno ligoninėje.

Velionė buvo žinomo pedagogo ir vaikų literatūros rašytojo Prano Mašioto duktė, žmona paskutinio Lietuvos užsienių r. ministerio Juozo Urbšio, su kuriuo kartu iškentėjo sunkią trem tį Rusijoje. B abejonės, tremties vargai sugadino jos sveikatą. Ji buvo didelė lietuviškos knygos mylėtoja ir bibliografė.

Toronto. — Ontario parlamento rinkimams jau ruošiamasi, nors data jų dar nepaskelbta. Spėjama, kad jie bus lapkričio 1 d., o šis parlamentas sesiją baigs greičiausia su Velykų atostogomis.

KAM LEIDŽIAMA IMIGRUOTI?

(CSc) Per pirmuosius devynis 1958 m. mėnesius į Kanadą įvažiavo 100.131 imigrantas. Pereitais, t.y. 1957 m., per tą patį laiką įvažiavo 244.266.

Artėjus žiemai įsigaliojo įpras ti imigraciniai suvaržymai, pradėję veikti nuo spalio 31 d. Pagal juos žiemos metu gali įvažiuoti tik Kanados piliečių artimi giminės ir tie asmenys, kurie būtinai reikalingi ir nesurandami Kanadoje.

Į šią ieškomų specialistų grupę įeina gailestingosios seserys, kvalifikuoti pieno ūkio darbuotojai, namų patarnautojai, įskaitant virėjus ir tarnaites.

Šalia to, iš Jungtinės Karalijos, Prancūzijos ir JAV įleidžiami dar šie specialistai: terapijos technikai, mokytojai, bibliotekininkai ir archivarai, socialinės globos tarnautojai, mašininkės, įvairių raštinės mašinų darbuotojai, telefonistės, auto mechanikai, mėsininkai, mėsos ir žuvies rūšiuotojai, kepėjai, grožio specialistai.

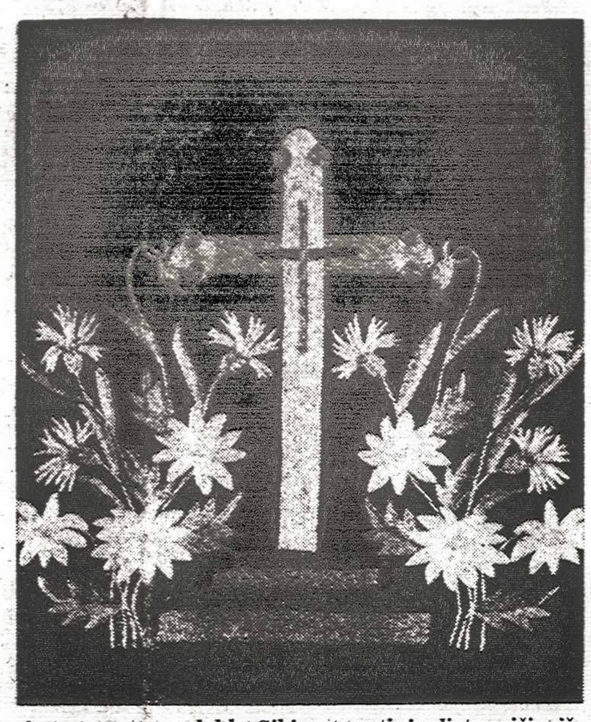

Ant paprasto audeklo Sibiro tremtinių lietuvaičių išsiuvinėtas kryžius su gėlėmis. Paveikslą iš Sibiro gavo vienas asmuo Toronte.

Faktų pripažinimas

ALMUS,
mūsų bendradarbis Niujorke

Lietuvos respublikos tolimesnis pripažinimas ar nepripažinimas priklauso nuo Berlyno klausimo išsprendimo. Anglosaksiškieji politikai šią savaitę turėjo išsiaiškinti su prancūzais ir vokiečiais, ar sovietų pastatytų vyriausybių pripažinimas tebuvo tik "detalė" ar tai jau buvo "principų kompromisas". Jei pirmiesiems tai tik tebebuvo žaidimas kitų "laisvėmis" ir teritorijomis, vokiečiams ir prancūzams tai buvo žaidimas jau jų pačių kieme. Rusų diplomatija triumfuoja. Rusiškai vitališkas Chruščiovas nesigaili patarlių ir užtikrinimų dėl kapitalizmo santvarkos atgyvenimo: "Kiekviena daržovė susilaukia derliaus", dėl vakariečių vilčių, kad sovietai įgalins R. Vokietijoj vakarietišką gyvenimo būdą: "Niekad nesutiksim, kad ten grįžtų dvarininkai ir kapitalistai!" Europiečių susirūpinimą rodo straipsnio "Atominiai ginklai ir užsienio politika" autorius prof. Kissinger NYTimes: "Staiga apsižiūrėta, kad visi iškilmingiausi užtikrinimai sovietams pagrasinus karu pakibo ore". Jankiai neturį jokios naujos politikos nei pagaliau drąsos laikytis pažadų! Europos Jungt. Valstybių idėja, vienintelė kvietusi europiečius vienybėn, užmiršta. Lietuvių stebėtojai Kissingerio sensacingam straipsny matė būdingą anglosaksų siūlomą gaidą dėl "pripažinimo" sovietų vasalų ir de facto pokario padėties Vidurio Europoje. Girdi, jei tik niekas netrukdys amerikiečiams važinėti Berlynan, koks gi skirtumas: sovietai ar vokiečiai tikrins dokumentus. Jr. Kissingeriui pripažinimas Raud. armijos karininko Ulbrecht valdomos R. Vokietijos tebuvo "detalė", lygiai kaip ir jo siūlymas pripažinti Oder-Neissės liniją. Įžvalgus profesorius viską aiškino plačiai: "Gyvename didžiausios visuotinės istorinės revoliucijos dienas. Pasitraukti negalime, tik konstruktyviai prisidėti. Revoliucijos svarbiausia išdava nepriklausomų tautų - valstybių išnykimas. Net didžiausia tauta nebegali išlikti izoliacijoj, pati viena nepajėgtų įgyvendinti savo pilno pajėgumo tiek materialiai, tiek dvasiškai... Nenoras to pripažinti gresia pražūtimi".

Stevensonas paantrina

Jei europiečiai maldavo Vašingtoną vadovybės, J. Reston NYT informavo, kad Eisenhowerio asmenyje atbudęs karo vadas. Konferencijose prezidentas jau nebeprašąs patarimų, bet kalbąs įsakmiai (vyriausybės akcijos bematant pakilo Niujorko biržoj). Bostone kalbėjęs A. Stevensonas, demokratų pajėgiausias politinis samprotautojas, betgi manė, kad kas nors turi būti daroma Vidurio Europos tautų labui: "Argi mums nerūpi ten atgniaužti sovietų kumštį? Argi jų viltys nėra sudėtos tik į mus? Argi neverta bandyti jiems padėti naujomis idėjomis? Norint gauti, reikia ir duoti", tęsė Stevensonas. Ir jis siūlė de facto pripažinimą Rytų Vokietijos.

Lietuvos pripažinimas

Aptaręs visutinės revoliucijos sūkury atsiradusių tautų vaidmenį, nei Stevensonas, nei kiti amerikiečių didvyriai į tokias "detales" kaip Pabaltijo valstybių pripažinimas ar nepripažinimas nesileido. V. Departamento samprotavimus "pripažinimo" reikalu NYT laikrašty pateikė H. Feis, buvęs Dept. patarėjas. "Pripažinimas "de facto" nereiškia pripažįstamos valstybės vyriausybės įvertinimo "gera "ar "bloga". Dvi sąlygos betgi būtinos: vyriausybė turi efektyviai valdyti ir laikytis draugiškų kontaktų elementarinių taisyklių".

PATIKSLINIMAS

"Dėl ekskursijų: "Valstybės Departamentas, kiekviena proga deklaruojąs "niekad nepripažinsiąs Lietuvos inkorporavimo į TSRS", oficialiai pasų skyriaus laiku pareiškė laikąs "Lietuvą Tarybų Sąjungos dalimi" ir nedaręs jokių kliūčių Amerikos piliečiams ten vykti. Perspėjo tik išsiaiškinti tarybinėj ambasadoj dėl pilietybės ir vizos. Nurodė, taipgi, kad jų turimomis žiniomis Lietuva tebėra uždaryta zona. Vašingtono TSRS pasiuntinybės kalbėtojas gi nurodė, kad norint vizą gauti turi būti užpildomi standartiniai dokumentai, kurie pesiunčiami LTSR vyriausybei. Kai Niujorke sužinota, kad savo narių ekskursijos Lietuvon galimybes svarstė "Laisvė", "pažangiųjų" Brooklyne laikraštis, tai ten kilo sumanymas bandyti suorganizuoti apolitinę ekskursiją, pirmoj eilėj sudarant progą aplankyti Lietuvą senukams išeiviams, kurie kažin kaip ilgai laukti iki Lietuva bus "maloniai" atidaryta jau nebegali.

LINOTIPUI PIRKTI VAJUS

Linotipui įsigyti vajaus antroji savaitė taip pat davė gražių vaisių.

AUKŲ prisiuntė **p. Pr. Šeirys,** surinkęs savo gyvenamoje Belleville, Ont., vietovėje išviso $23. Aukojo: **Pr. Šeirys ir Juozas Zalatorius po $10, St. Paškauskas $2 ir Vanda Šlapkauskas $1.**

ŠĖRŲ PIRKO:

Žinomas visuomenininkas, PLB ir KLB Krašto Valdybos narys **dr. J. Sungaila** pirko penkis šėrus už $50.

Didelis spaudos mylėtojas **V. Sinkevičius** pirko tris šėrus už $30.

Veiklus visuomeninikas, pasišventusiai dirbąs lietuvybės išlaikymui **J. G. pirko** du šėrus už $20.

"T. Žiburių" nuolatinis rėmėjas ir talkininkas **A. D.,** jau anksčiau pirkęs du šėrus, šia proga nupirko dar du už $20.

Senas "TŽ" bičiulis dažnai įvairiais būdais juos paremiąs **R. Žiogarys** pirko vieną šėrą už $10.

Visais lietuviškais reikalais susirūpinęs, žymus vilniečių veikėjas St. Catharines, Ont., **J. Dilys,** pirko vieną šėrą už $10.

Lietuviškos baldų prekybos firmos "Mohawk" dalininkas bei krautuvės vedėjas, prekybininkas ir visuomenininkas **J. Aukštaitis,** pirko vieną šėrą už $10.

Visiems mūsų darbo rėmėjams - aukotojams ir šėrų pirkėjams nuoširdžiai dėkojame.

Vajaus Komisija.

Savaitės įvykiai

Vakariečiai ir sovietai po britų premjero Macmillan vizito Sov. Sąjungai sutarė visdėlto derėtis dėl Vokietijos. Tai vienintelis britų vizito laimėjimas. Visais kitais klausimais, kaip pažymi ir oficialus komunikatas, jiedu negalėję sutarti. Sutikdami su užsienio r. ministerių konferencija, sovietai betgi pabrėžė ir toliau maną, kad geriausias būdas šiuo atveju problemoms spręsti esąs viršūnių konferencija. Be to, jie pareikalavo, kad užsienio r. min. konferencijoj dalyvautų Lenkijos ir Čekoslovakijos atstovai ir kad joje tebūtų kalbama tik apie taikos sutartį su abiem Vokietijom. Konfereniija esą turėtų įvykti balandžio mėn. Ženevoj arba Vienoj ir užtrukti neilgiau 2-3 mėn. Tokias notas sovietai išsiuntinėjo vakariečiams, be to, apie tai prasitarė ir Chruščiovas, atvykęs Leipcigo mūgėn. Esą, jei netrukus prasidės derybos dėl Vokietijos, ultimatumo data gegužės 27 d. perduoti R. Berlyną vokiečių valdžiai, galėsianti būti nukelta iki birželio ar liepos 27 d.

Vakariečiai rengiasi

Po Macmillano vizito Kremliui vakariečiai sujudo rengtis diplomatiniame ir kariniame fronte. Pats Macmillan, jausdamasis vakariečių vadovaujančiu asmeniu, yra numatęs aplankyti Paryžių, Bonną, Otavą ir Vašingtoną, kur perteiks savo maskvinio vizito politinius įspūdžius ir bandys rasti vakariečių pritarimą kaikurioms nuolaidoms Vokietijos ir C. Europos klausimais. Tuo tarpu vakariečiai, kad ir nebūdami tikri dėl užsienio r. ministerių konferencijos, jai rengiasi. JAV partijos pareiškė savo vieningumą Berlyno klausimu, tuo paremdamos prez. Eisenhowerio pareiškimą nesitraukti iš V. Berlyno. Kaikurie senatoriai pasiūlė imtis karinių priemonių: mobilizuoti V. Berlyno gyventojus bei siųsti daugiau kariuomenės Europon. Prezidentas betgi nuramino, jog padėtis dar nėra tokia, kad reikėtų panašių priemonių, tačiau sekančią dieną sušaukė valstybės saugumo tarybą, kuri svarstė Berlyno krizę. Jos nutarimai nežinomi, bet pažymėtini šios linkmės svarstymai buv. JA V-bių užsienio r. min. D. Acheson "Saturday Evening Post" laikraštyje. Pasak jo, Kremliui reikia parodyti tvirtą ryžtą nepleisti V. Berlyno net ir karo rizikos atveju; sustiprinti Atlanto S-gos karines pajėgas Europoj pasiunčiant JAV, britų, prancūzų, italų ir turkų dalinius ir naujus aviacijos dalinius. JA V-bėse grįžti prie Korėjos karo mobilizacinių planų. Be to, pasak Acheson, toks sujudimas primins sovietams pavergtųjų tautų galimą sukilimą, kuris drauge su gresiančiu plataus masto pavojumi atgrasins juos nuo karo rizikos. Be tokio specialaus karinio sujudimo sovietų esą neįmanoma paspausti, nes vakariečiai Europoj turį 15 divizijų, o sovietai R. Vokietijoj, C. Europoj ir vakarinėse Sov. Sąj. dalyse — 42 divizijas.

Palydovas saulei

JAV mokslininkams po kelių nesėkmingų bandymų pagaliau pavyko kovo 3 d. iššauti raketą su paauksuotu kamuoliu, pilnu mokslinių įrankių, tolimiausion erdvėn. Raketa Pijonierius IV po 41.30 val. pralėkė mėnulį 37.000 mylių atstumu ir po 84 val. dingo erdvėje, kurios jokie teleskopai nebepasiekia. Augščiausias astronomams pastebimas taškas, kurį pasiekė palydovas, buvo 406.020 mylių nuo žemės. Apskaičiuojama, kad naujasis palydovas skries apie saulę, ją apskriedamas per 392 dienas, labiausiai priartės prie jos kovo 17 d. — 91.744.000 mylių, ir labiausiai nutols rugsėjo 29 d. — 105.829.000 mylių. Saulės nuotolis nuo žemės — virš 93.000.000 mylių. Jis radijo ženklais perdavęs svarbios mokslinės informacijos. Sovietų saulės palydovas, turėjęs pasiekti mėnulį ir iššautas sausio 2 d., taip pat pateko saulės orbiton.

Sukilimas Irake

Šiaurės Irake, žibalo šaltinių srityje, įvyko karinis sukilimas, vadovaujamas pulk. Abdul Wahab Shawwof. Jo valdžioje atsidūrė šiaurinė sritis su Mosul miestu, kur sudaryta sukilėlių vyriausybė. Pulk. Shawwaf buvo vienas pagrindinių liepos 14 d. sukilimo vadų, kuris likvidavo monarchiją ir pastatė savo vyriausybę, vadovaujamą Karim Kassem. Pastarojo politika betgi nepatenkino dalies sukilėlių vadų, kurie yra linkę dėtis su Nasserio Jungtine Arabų Respublika. Kiek anksčiau įvyko vyriausybės pasikeitimas iš kurios pasitraukė Nasserio šalininkai. Dabar šis skilimas išsiliejo į sukilimą, kurio vadai kaltina gen. maj. Kassem, premjerą, išdavus pirmąjį sukilimą ir pasidavus komunistų įtakai. Tikrumoje gi Kasem yra savarankios politikos šalininkas, naudojęsis nasserininkų ir komunistų nesutikimais. Kai nasserininkai išėjo prieš Kassem, šis daugiau rėmėsi komunistais, kurių įtaka Bagdade gana stipri. Dar nėra tikra kuo baigsis sukilimas, bet jau matyti, kad Irakas yra atsidūręs tarp dviejų ugnių — komunistinės ir nasserinės.

Šis kuklus Nekaltosios garbei paminklas buvo pastatytas Lietuvoj, Tryškiuose, ir pašventintas J.E. vyskupo Maželio 1958. X. 5 d.

Sovietų nafta šiaurės Europai

Norėdama įleisti giliau savo šaknis į Skandinavijos ūkinį gyvenimą, Sovietų Sąjunga pirmiausia stengiasi paimti savo žinion tenykštę naftos rinką. Tolimesnis uždavinys būtų užkariauti taip pat Anglijos ir visos šiaurės Europos rinkas.

Jau dabar Suomija naudoja tik rusiškus naftos produktus. Pagal naująją prekybos sutartį Švedija pasižadėjo 75% naftos produktų pirkti iš Sov. Sąjungos. Danija ten pat perka 50%, o Norvegija ruošiasi taip pat persiorientuoti.

Kad šiaurės Europą būtų lengviau aprūpinti jau dabar yra tiesiama vamzdžių linija į Leningradą, iš kur numatoma ją nutiesti iki Vokiečių jūros, o vėliau atšakojimą padaryti į Daniją ir toliau į Norvegiją. Tas pat yra daroma su natūralinių dujų vamzdžiais, kuriais pagal paskutinį septynmetį planą turi būti taip pat aprūpinta ir Lietuva, o per ją ir Karaliaučius. Iš ten jos reikalui esant gali būti ir toliau tęsiamos.

Londono Downing St., Niujorko Wall St., o taip pat Vašingtonas stebi šituos sovietų užsimojimus ne be susirūpinimo ir rimtai svarsto, kokių tai gali turėti pasekmių ne tik ūkiniame gyvenime, bet ir strategijoje. Įsivaizdinkime, ką galėtų kada Skandinavai daryti prieš rusus, jei būtų pasiekta to, kad jų naftos ištekliai, o ypač miestų apšildymas bei pramonės kuras pasidarytų priklausomas nuo tų pačių rusų?...

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

GAVĖNIOS RIMČIAI

Kaltė ir atleidimas

Leonardo da Vinci sukūręs vieną savo meno kūrinį, džiaugėsi ir didžiavosi, kad tai būsiąs bene gražiausias jojo gyvenimo šedevras. Meno kūrinių džiaugėsi ir jo gausūs bičiuliai. Tik vieno jų akyse žybčiojo pavydo liepsnelės. Naktieš glūdumoje pavyduolis vienatvėje slenka prie kūrinio ir stipriu rankos smūgiu nuo viršaus iki pačios jį sužaloja, esminiai pakeisdamas kūrinio formas.

Tragiškasis žmogaus sielos sužalojimas įvyksta per kaltę, nuodėmę. Esąs kaltėje žmogus nustoja būti paženklintas Dievo ženklu, ženklu kuris jam užtikrina palaimintą atsimainymą. Antgamtinis žmogaus gyvenimas yra "miręs gyvenimas". Ir jo darbai, pastangos, lieka amžinybėj beverčiai. Visko netenkama, kas anksčiau malonės stovyje buvo įgyta: pilnutinė laisvė, džiaugsmas, ramybė ir Dievo palaima. Žmogus nebegali pats savo jėgomis pakilti į malonės stovį. Jam reikalinga gerojo Dievo pagalba gailestingume ir malonėje.

Žmogaus kelias į kaltę dažnai yra nepastebimas, lyg kalnų viršūnių upokšnis, kuris prasiveržia į klonius ir sodybas. Pradžioje tas upelis buvo toks nežymus — atskiri upokšniai ir šaltiniai kalno viršūnėje. Pamažu jie jungiasi. Kalnų šlaito krūmokšniai ir piktžolės, savo šaknimis bando jo srovenimą sulaikyti, bet veltui. Milžiniška lava vanduo prasiveržia žemyn į slėnį. Išmirkusi žemė atsipalaiduoja, uolų plaiskanos pajuda taip pat žemyn. Viskas puola į derlingas, žydinčias lankas, sunaikinamos sodybos, sužalojama buvusi gražį gamtos harmonija...

Apie žmogaus sielos gelmėse besitvenkiančius blogų įpročių ir nežymių palinkimų upelius daug kalba pedagogika, psichologija, o ypač religija. Daug kam lieka gilia paslaptimi, kaip gerų tėvų vaikai, nežiūrint didelių pastangų auklėjimo mene, lieka blogais žmonėmis. Arba vėl, kaip gabus žmogus, baigęs augštuosius mokslus ir gavęs atsakingą darbą, nusikaltimo pasėkoje patenka į kalėjimą. O atrodytų, ne vienas jam jo gabumų ir užimamos vietos norėtų pavydėti...

Krikščionybė nusikaltimo problemą spendžia giliau. Gimtosios kaltės pasekoje kiekvienas žmogus yra linkęs į blogį. Kiekvienas mūsų, turėdamas laisvą valią, gali pasirinkti tą blogį. Vengti kaltės ir siekti gėrio yra kur kas sunkiau, kaip kristi žemyn į kaltę.

Bažnyčia iškelia ne tik blogio problemą, bet taip pat pasitaisymo ir atgailos. Kaip kaltė atperkama per bausmę, taip nuodėmė — per atgailą ir pasiryžimą geram. Esame rekolekcijų ženkle. Violetinis gavėnios atgailos šydas dengia kenčiančio Atpirkėjo veidą. Jojo kančia paženklinta mūsų atpirkimu ir malone. Gavėnios atgaila ir velykinė išpažintis tebūna mums kiekvienam jaunatviškas sielos atnaujinimas iš klaidos ir nuodėmės.

K. P. A.

VIETNAMAS TVARKOSI

Grįždamas iš Colombo plano valstybių konferencijos, Kanadoje keliom dienom buvo sustojęs P. Vietnamo užsienių r. ministeris Van Maw, kuris painformavo spaudos atstovus apie savo krašto grumtynes dėl laisvės.

Užsienių r. minist., kuris yra dešinė ranka premjero Diem, papasakojo apie savo krašto pastarojo meto pažangą ir pastangas sukurti pajėgią visokeriopai valstybę, kuri galėtų atsispirti kaimyniniam Kinijos milžinui. Pirmiausia visame pietiniame Vietname, nes šiaurinis yra komunistų rankose, yra įgyvendinta žemės reforma. Didžiųjų dvarų jau nebėra, o žemė išdalinta liaudžiai. Kiekviena šeima gavo po sklypą ir labai rūpestingai tą žemę dirba.

Betgi vien žemės ūkiu kraštas negali remtis. Reikia sukurti ir pramonę. O čia Vietnamas ir tikisi Colombo plano valstybių paramos, ypač iš Kanados. Iš Kanados jie tikisi gauti laboratorijų ir techninio bei mokslinio personalo.

Ženevos konferencija buvo nustačiusi, kad ne vėliau kaip 1956 m. Vietname turi įvykti visuotiniai balsavimai, po kurių būtų sudaryta bendra viso krašto valdžia. Van Maw nemanąs, kad tai galima būtų jau dabar įvykdyti.

NEPRAŽYDĖS MAINŲ BIJŪNAS

Du pasauliniai karai, tarp kitko, buvo du Žalgiriai nulaužti vokiškąjį Drang nach Osten noragą, per 800 metų arusį erdvę gyventi lietuvių ir slavų žemėse. Noragą nulaužė, bet germaniškosios širdies neapramino. Po pirmojo pasaulinio karo ji sielojosi Dancigo koridorium. Po antrojo jai rūpi sritys į rytus nuo Oderio-Neisės upių, kur juodojo aro vietoje tupi baltas.

Germanišką vilką pasotinti ir lenkišką avelę sveiką palikti (ar antraip) vakariečių diplomatija po pirmojo pasaulinio karo vienu metu galvojo mums, lietuviams, įdomų mainą—duoti lenkams Klaipėdos kraštą (o ir visą Lietuvą) už sugrąžinimą vokiečiams Dancigo. Dalyką nušviečia Harvardo un-to rusiškų studijų centro narys, lenkas Zygmuntas J. Gąsiorowskis, straipsnyje "Stresemann and Poland ofter Locarno", kurį skelbia Colorado un-to leidžiamas (Fordo fondui padedant) "Journal of Central European Affaires".

Vokietijoje po Versalio sutarties, kaip žinoma, sudygo visokio plauko nacionalistų, kuriuos jungė vienas troškimas — kito karo ir keršto Vakarams. Juos visus vėliau apjungė Hitlerio nacizmas. Rytuose jie norėjo, ką 1917 m. Lietuvių Brastos sutartis žadėjo — ir dar daugiau. Galima sakyti, visi vokiečiai sirgo nacionalizmo liga, tik vieni švelniau. Švelniųjų tarpe buvo Vokietijos užsienio reikalų ministeris Stresemannas, karštuoliams įrodinėjęs:

"Europa pamatys, kad jos gerovei ir taikai graso neteisybės rytuose, ypač neteisingos Lenkijos sienos. Jei Vokietija pirm to sueis su Vakarais į artimus politinius ir ekonominius santykius, mes pasieksime savo tikslų, tik būkime kantrūs. Nebūkime kaip vaikai, kurie nori, kad Kalėdų senelis per vieną šventę suneštų penkiolikos ateities metų dovanėles".

Tam tikslui Stresemannas su Vakarais pasirašė Lokarno sutartį (1925 m.), kuri, patikrindama saugumą vakaruose, paliko rytus atvirus Drangui. Hitleris sutartį nubraukė 1936 m., nes ji draudė ginkluoti Reinlandą.

Kantrybės prašydamas, Stresemannas nemanė ramus sėdėti. Lenkija tuo metu gyveno sunkią ekonominę krizę. Aitri tarpusavio lenkų partijų kova jos nelengvino. Stresemannas, norėdamas rusams sukliudyti rašytis "lokarniškas" sutartis su lenkais, su Čičerinu 1926 m. balandžio 24 d. pasirašė draugingumo ir prekybos sutartį. Vokiečiai norėjo lenkus spausti iš Berlyno ir Maskvos pusių. Čia pritarė ir Anglijos valstybinio banko galva, Montague Norman, atsisakęs lenkams duoti paskolą zlotui stiprinti, jei šie nepavesią Tautų Sąjungai ištaisyti sienų su Vokietija. O Stresemannas štai kokio ištaisymo norėjo: sugrąžinti koridorių, Dancigą ir pasiimtus Silezijos kraštus.

Lenkija ekonomiškai, tačiau nesuklupo. Anglai angliakasiai išėjo į streiką ir lenkų anglims Europoje atsirado plati rinka. Pilsudskis 1926 m. gegužės mėn. pastūmė į šalį parlamentinę vyriausybę ir paėmė kraštą diktatoriu valdyti. Jis labiau rusų nekentė negu vokiečių ir Maskvai pagrindiniai nepasitikėjo. Šio "draugingumo" Berlynui klimate ir pakilo Europos diplomatų rateliuose kalbų apie Dancigo išmainymą Lietuva. Gąsiorowskis pasakoja:

"Pilsudskis pasiuntė savo atstovą Diamandą pas Stresemanną. Paplito gandai, kad lenkai netrukus pulsią Lietuvą. Kaip žinoma, nuo pat savo pirmųjų nepriklausomybės gyvenimo dienų Lenkija ir Lietuva mirtinai kivirčijosi dėl Vilniaus. Lietuva atsisakė turėti su Lenkija betkokius santykius, kol nebus grąžinta jos senoji sostinė. Tokiu būdu įsiviešpatavo nei karo nei taikos būklė. Visos Tautų Sąjungos pastangos ginčą išspręsti nuėjo niekais". (Niujorke 1953 metais išėjusi Gustavo Hilgerio ir Alfredo G. Meyerio knyga "The Incompatible Allies" teigia, kad rusai ir vokiečiai pašalėmis ginčą kurstę, nes "norėję palaikyti nepriklausomą Lietuvą korta prieš Lenkiją").

Londone ir Paryžiuje nejuokais pradėta svarstyti lietuvių - lenkų ginčą baigti jį apjungiant su lenkų - vokiečių ginču ir abu išsprendžiant Dancigą grąžinant vokiečiams, o lenkams suteikiant išėjimą į jūrą per Lietuvą. Šitoks mainas, tačiau, nepatikęs Maskvai. Ji paklausė Berlyno liepos 21 d. ar tiesa, kad ta prasme jau einą slapti vokiečių - lenkų pasitarimai? Klausimas buvo įteiktas Vokietijos pasiuntiniui Maskvoje, Rantzau. Paklausta, ką Vokietija darytų, jei lenkai Lietuvą pultų? Atsiliepė Stresemanno pavaduotojas Schubertas, pareikšdamas abejojimų, begu lankai ištikrųjų planuoją Lietuvą pulti. Juk susilauktų Tautų Sąjungos pasmerkimo, o žygio nepalaimintų nei Anglijos premjeras Chamberlainas, didelis Sąjungos principų gynėjas.

Iš Prancūzijos grįždamas Litvinovas stabtelėjo Berlyne ir rugpiūčio 5 d. pasimatė su Schubertu. Jis jam gana griežtai pareiškė, jei lenkai Lietuvą pultų, Maskva rami nesėdėtų. Kadangi, esą, be abejojimo, ir Vokietija rami nesėdėtų, tai pasiūlė abiejų valstybių vardu padaryti viešą pareiškimą, kuris lenkus atšaldytų. Schubertas tokį pareiškimą paskaitė abejotinos vertės, nes Lenkija visus puolimo gandus griežtai ruginčija. Litvinovas, sakoma, Schubertui pareiškęs, kad tuo metu rašoma Lietuvos - SS sutartis (prie Šleževičiaus vyriausybės) turinti tikslo "neleisti Lietuvai susitarti su Lenkija".

Išvakarėse Vokietijos priėmimo Tautų Sąjungon rugsėjo 17 d., Stresemannas turėjo slaptą pasimatymą su Prancūzijos premjeru Briandu, kuris sukėlė nerimo lenkuose ir vokiečių nacionalistų rateliuose. Vokietija gavo nuolatinę nario vietą TS Taryboje. Ją gauti tikėjosi lenkai, bet jiems suteikta pusiau nuolatinė, su teise būti vėl išrenkamais. Vokiečių nacionalistus Stresemannas ramino: "Vienos Anglijos paramos neužtenka mūsų tikslui siekti. Reikia palenkti ir Prancūziją, saipriją Lenkijos draugę. Vienų rusų - vokiečių kooperacija koridorius juk negriš. Rusija jokiu būdu neleisianti Lietuvą išmainyti į koridorių. Būtina Prancūziją įtikinti, kad Vokietija nesiekianti keršto. Tik tada Paryžius sutiktų lenkus paspausti būti sukalbamesniais. Vokietijai būtų svei kiausia, jei lenkai nieko už Dancigo koridorių negautų. Tegul naudojasi laisvu tranzitu per Dancigą, Štetiną ir Hamburgą. Tačiau (kaip lenkų klausimu referentas Zechlinas aiškino) Prancūzija gal norės lenkams kuo nors atlyginti. Čia gal ir būtų galima jiems pavesti Lietuvą. Tik tuo atveju reiktų susipykti su Maskva.

Lapkričio 24 d. Čičerinas pasišaukė Vokietijos pasiuntinį Rantzau, o dviems dienoms praslinkus tą patį padarė ir Litvinovas. Abu sakė, kad koridoriaus išmainymą į Lietuvą siūlanti Anglija. Vėliau paaiškėjo, kad maino idėją iškėlė ne anglų Chamberlainas, bet prancūzas žurnalistas Jules Sauerweinas. Vokiečiai sakėsi rimto dėmesio į tai nekreipią, nes Lenkijai išeigos į jūrą pro Lietuvą nereikią. Juk gali, kaip čekoslovakai, laisvai naudotis Hamburgu. Taip Stresemannas aiškinosi Čičerinui gruodžio 2 d., pabrėždamas, kad išviso peranksti klausimą kelti, nes lenkai neparodę jokio noro ta tema kalbėtis. Aštuonioli kai dienų praslinkus Stresemannas suėjo Lenkijos užsienio reikalų ministerį Zaleskį ir šis pareiškęs, kad visi gandai apie lenkų planus Lietuvą pulti esą "grynas išmislas".

Voldemaro iškilimas (po perversmo) sukėlė Maskvoje ir Berlyne nerimo. Maskvos pasiuntiniui Krestinskiui Stresemannas gruodžio 22 d. pranešė, jog Chamberlainas jam Ženevoje "labai griežtai" pareiškęs, kad anglai atsisakę visų Lietuvos koridorium mainų projektų. Savo pasiuntiniui Londone Stresemannas 1927 m. sausio 12 d. paliepė pranešti anglams, kad Vokietija "neskaitytų sau naudingu tokį Lietuvos - Lenkijos susitarimą, kuris paliktų lenkus vyrauti Klaipėdoje ar patikrintų lenkams saugumą iš Lietuvos pusės". Savo pasiuntiniui Paryžiuje kiek vėliau — vasario 3 d., liepė painformuoti prancūzų vyriausybę, kad lenkų įtakos išplėtimas Lietuvoje Vokietijai sudarytų "nepakenčiamą būklę". Į Maskvos laikyseną atsižiūrint, tai būtų "karo pavojus". Tačiau, nesąs priešingas "normaliems santykiams". Šis Stresemanno pareiškimas Briandui, sakoma, patikęs. Savo ruožtu, lenkų užsienio reikalų ministeris Zaleskis seimui Varšuvoje sausio 4 d. pareiškė, kad visi projektai išmainyti Dancigo koridorių Lietuva ir per Lietuvą duoti lenkams išėjimą į jūrą esą "kvaili". Lenkai neduosią nė pėdos savo žemių Silezijoje ar Pamarėlyje.

Tuo tarpu ginčas dėl Vilniaus paaštrėjo ir Berlynas plaikęs "nuolatinį pasitarimą" su Maskva (taip teigia augščiau cituotas Hilgerio - Meyerio veikalas). Čičerinui spaudžiant, vokiečių pasiuntiniui Kaune buvo įsakyta pridėti savo balsą prie sovietų kolegos ir patarti Voldemarui baigti nė karo nė taikos būklę su Lenkija. Gąsiorowskis čia sako: "Užsispyręs Lietuvos diktatorius pasiliko kurčias visiems patarimams ir spaudimams". Savo pasiuntiniui Paryžiuje Stresemannas lapkričio 3 d. rašė: "Aišku, galutinis Vilniaus išsprendimas Lenkijos naudai mūsų interesams žymiai pakenktų. Išsprendimo Lietuvos naudai dabartinėse sąlygos netenka laukti. Tokiu būdu, mums būtų geriausia, jei dalykas taip ir pasiliktų ore kyboti".

Vilniaus klausimas galiausia vėl pateko Tautų Sąjungos Tarybai. Litvinovas atvyko į Berlyną lapkričio 25 d., su Stresemannu suderinti abiejų valstybių liniją. Stresemannas, be to, pasimatė su Voldemaru ir stipriai patarė nesiskėtrioti. Čia vėl Paryžiuje kilo projektų išmainyti Dancigą į Klaipėdą. Prancūzijos diplomatas A. Francois - Poncet, pavyzdžiui, prasitarė draugui Pelet Narbonne (lapkričio pradžioje), kad lenkų koridorius ne amžinas ir lenkams būtina suieškoti kitą išėjimą į jūrą — "per Klaipėdą, ar į šiaurę per Lietuvą". Guatemalos konsulas Štetine, Karlas A. Rene, kalbėjosi su prancūzų Poincare balandžio 4 d. ir šis pareiškęs, kad koridorius esąs "absurdas", tačiau lenkams būtina gera prieplauka Baltijos jūroje. Klaipėda ne visai tinka. Lenkai jam įrodinėją, kad ji žiemą už-

(Nukelta į 9 psl.)

MIKE STERN

Paskutinės Mussolinio dienos

Išvertė PR. ALŠĖNAS

**

Benito Mussolini išėjo iš pilkų prefektūros rūmų Viale Monforte, Milane, ir pro daugybę automobilių bei saliutuojančių juodmarškinių palengva žengė didžiule aikšte. Jo galva — vis dar buvo pakelta augštai ir dešinysis žandikaulis, kaip paprastai, atsikišęs į priekį. Jis buvo apsirengęs paprasta karine uniforma, be jokių dekoratyvinių ženklų. Jis nešėsi trumpą karabiną dešinėj rankoj, o kairėje — odinį portfelį.

Kai jis žygiavo aikšte, aplinkui buvo jam keliamos rankos fašistiniam saliutui ir nuolat, tarytum šautuvų salvės, skambėjo įprastinis šūksnis "Duce!" Tačiau, gal pirmą kartą ilgesnėj metų eilėj, kaikurių asmenų, buvusių tuo metu aikštėj, rankos paliko nepakilusios ir kaikurių balsai buvo tylūs arba visai negirdimi... Vienok diktatorius, atrodė, to nepastebėjo. Padėtis perdaug buvo pakitėjusi kariniuose frontuose, kad būtų ir toliau fašizmas garbinamas su tokia pat pompa, kaip kitados.

Vokiškosios karinės jėgos Italijoj — jau buvo kapituliavusios, o alijantų kariuomenė žygiavo į šiaurę, galima sakyti, žygio tvarka, be jokio pasipriešinimo. Vokietija pati jau buvo visiškai ant bedugnės krašto ir buvo laukiama, kada ji nugarmės ton bedugnėn.

Dabar Mussoliniui buvo belikusi vienintelė viltis — veržtis ir išsprukti kur nors į egzilį. Galimas daiktas, kurią dieną jis grįš atgal...

Vėlyvą ir maišytų žmonių kupiną vakarą, Milano aikštė buvo perpildyta tam tikro įtempimo. Dučės asmeninė sargyba krovė į mašinas čemodanus perpildytus pinigų ir tarp jų kaišiojo maišelius — sunkius savo svoriu, — kuriuose buvo auksas. Kaip didelė dauguma bėgančiųjų diktatorių, taip ir Dučė, paėmė su savim iš valstybinio iždo tiek pinigų, kiek spėjo paimti ir kiek pajėgė tuo metu išsigabenti. Bendrai apskaičiuojama, jog Mussolinio grobyje buvę 140 svarų aukso plytelių, 1.150 auksinių šilingų, 147.000 šveicariškų frankų, 16.000.000 prancūziškų frankų, 10.000 ispaniškų pezetų, 63.000 amerikoniškų dolerių ir apie 5 mil. dolerių vertės itališkomis liromis. Buvo ir 5 mil. dolerių čekis, gautas užparduodant Mussolinio dienraštį "Popolo d' Italia". Be to, aštuoni jo artimiausi kabineto nariai, lydėję Dučę, kiekvienas su savimi turėjo po $1.500.000 iš vyriausybės fondų.

Šitie vyrai, žinoma, buvo daug realistiškesni, negu jų ligi šiol garbintasis Dučė. Jie žinojo, kad Italija nebenori jų ir žinojo, kad jų pabėgimas, greičiausia, bus be kelio atgal. Todėl jie vežėsi ir savo šeimas bei visą lengvesnį turtą, kaip drabužius ir kit. Jų turimi pinigai sudėjus kartu su Mussolinio žinion paimtaisiais bėglių kolonoje sudarė sumą apie $40.000.000.

Mussolinio veide visdėlto buvo justi nuovargis. Kai jis lipo į Fiat firmos mašiną, jo veidas buvo išbalęs ir persimainęs. Karabiną jis pasidėjo ant mašinos grindų, prie savo kojų, o portfelį — ant kelių ir nerimastingai laukė, kada pakrovimo operacija bus baigta. Jis žinojo, kad kiekviena praleista laiko minutė neša pavojus. Alijantų armijos žygiavo milžiniškais žingsniais į priekį ir jis negalėjo patirti, ar, ko gero, jau nėra pervėlu pabėgimą vykdyti.

Pagaliau, uniformuota figūra žengė prie Dučės automobilio, pakėlė dešinę ranką fašistiniam saliutui ir atraportavo, kad pasiruošimas išvykti visiškai baigtas.

— Andiamo! — Mussolinis ištūmė pro dantis įsakymą — važiuojame!...

Tai buvo lygiai 8 val. vakaro, 1945 m. balandžio 25 d. Pirmasis kelionės etapas — Dučės buvo numatytas žymus Italijos kurortas už 40 mylių nuo Milano, miestelis vadinamas Como. Tenai jį turėjo sutikti 10.000 prisiekusių juodmarškinių, kurių prie saikos pažadas buvo apginti Dučės gyvybę iki paskutinio kraujo lašo. Už jų durtuvų sienos — Mussolinis tikėjosi rasti tolimesnį sprendimą.

Didžiulė kolona mašinų pajudėjo. Nors naktis buvo tamsoka, bet mašinos, važtuodamos labai palengva, buvo išjungusios šviesas, nes bijojo, kad nepriviliotų priešo lėktuvų. Miesto gatvės buvo tuštutėlės. Kolonos sargybinių ginklai — buvo visiškoje paruoštyje. Dėl tokio akylaus budėjimo — buvo pakankamai priežasčių. Italijoj tuo metu visur reiškėsi partizanininis judėjimas.

Mussolinio mašina buvo toli priekyje kolonos. Jis girdėjo kartas nuo karto pasigirstančius paskirus šūvius ir nervingai žvilgčiojo į šalis, tačiau tamsoj ne ką tegalėjo pastebėti. Jis persimetė žodžiu su savo sekretoriumi, išreikšdamas nuogąstavimą, kad tie šūviai atklystą iš kolonos pabaigos, nuo tų kolonos mašinų, kuriose buvo vežami ypatingai svarbūs valstybės dokumentai. Vienok stabdyti kolonų ir dar užtrukti — buvo perdaug rizikinga. Todėl, kol kolona pasiekė didžiulę autostradą, Mussolinio savijauta, atrodė, buvo visiškai palūžusi. Per miestą pėsčiomis žygiavusi apsaugos brigada gretai sušoko į mašinas ir kolona pajudėjo žymiai didesniu greičiu į priekį.

Pavažiavus apie dešimtį mylių nuo Milano, vieno sukvežimio, vežusio Mussolinio privačius archyvus, sustojo veikęs motoras. Mašiną sustojo šalikelėj. Kai buvo pranešta apie tai Mussoliniui, jis isakė kolonai sustoti. Tie visi dokumentai — jam buvo begaliniai svarbūs. Tai buvo Dučės slapti susirašinėjimai su Rooseveltu, Churchilliu, Hitleriu. Jis galvojo, jog tai didelis turtas ir labai svarbi važma. Ką gali žinoti, gal tie dokumentai bus labai svarbūs apsigynimui, jei jį nutvers alijantai ir norės teisti, kaip karo nusikaltėlį?...

Tačiau priekyje kolonos greitai buvo gautas pranešimas, kad paskutiniosios mašinos jau apgultos partizanų. Jų tarpe ir sugedusioji mašina — jų žinioj. Partizanai iškrėtė ją, ieškodami aukso ir kitų brangenybių, o dokumentus — paleido pavėjui. Kitiems — reikėjo skubėti į priekį.

Incidento smulkmenos Mussolinіui buvo pranešto po valandos, kada kolona jau buvo pasiekusi Como ir Mussolinio bei jo artimųjų palydovų mašinos sustojo prie vietinės prefektūros. Čia pat — gauta ir kita begaliniai bloga žinia. 10.000 Mussolinio rinktinių vyrų - juodmarškinių dar nepasirodė, kur buvo susitarta. Kas faktiškai nutiko? Ogi — tie "Fidelissimi" — labiausiai pasišventę Mussolinio kariai — pasidavė alijantams, kad užsitikrintų vėlyvesnį savo saugumą...

Prieš 24 valandas Mussolinis dar tebebuvo diktatorius su visa neribota galia. Jis komandavo didžiulę rmiją, kuri, nors buvo sumušta karo lauke, tačiau dar tebebuvo pavojinga diktatoriaus priešams. Dabar štai jis Mussolinis pasijuto vienui vienas. Pasirodė, nebesą jokios ginklų jėgos, kuria jis galėtų remtis. Jis net nebežinojo, kur jam bedingti, kur bėgti: Šveicarijon, Ispanijon? Pagaliau, jie net nebuvo tikras, nuo ko jis bėga — nuo alijantų, partizanų ar, bendrai, nuo Italijos žmonių? Taigi, trumpučiam paros laikotarpyje galingasis diktatorius buvo sumažintas iki mažučio, menkučio asmens...

Vakar jis buvo nuėjęs į Kardinolo Schuster augštai respektuojamo Milano dvasinio vado rūmus, kur turėjo susitikti su tuometinės Italijos partizanų vadovybės atstovais. Tuometinė pogrindžio kovotojų organizacija, išugdžiusi gana stiprų partizanini judėjimą, buvo posistačiusi tikslą nuversti Mussolinį ir jo fašsitinę valdžią. Pradžioje II Duce buvo apšaukęs juos išdavikais ir jis bei jo kabineto nariai buvo pasirašę griežčiausį įsakymą: šaudyti partizanus ant vietos, kur tik jie bus sutikti ar pamatyti. Gi partizanai savo ruožtu padarė kontra nutarimą. Jų vadovybė už akių buvo nuteisusi Mussolinį ir jo kabineto narius taipogi mirties bausme.

(Bus daugiau)

Įvairūs siuntiniai
į LIETUVĄ, Latviją, Estiją, Ukrainą, Lenkiją ir U.S.S.R.

IŠ KANADOS:

Siunčiome Jūsų sudarytus ir apdraustus rūbų, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius.

Turime pardavimui kostiumams, paltams ir suknelėms medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.

Be to, turime standartinius medžiogų ir odos siuntinius, kurie sudaromi mūsų krautuvėje ir siunčiami iš Kanados.

Prieš sudarant siuntinį prašome užeiti pas mus ir apžiūrėti medžiagas, bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite patenkinti.

IŠ EUROPOS VALSTYBIŲ:

Priimame užsakymus ir siunčiame įvairius vaistus, akordeonus, mezgimo mašinas, laikrodžius, stiklui piauti peiliukus, parkerius, skustuvus, plaukams kirpti mašinėles, įvairias tekstilės medžiagas, maistą ir t.t.

10 kg. cukraus	$13.22	20 kg. cukraus	$21.85
10 kg. taukų	$22.60	20 kg. taukų	$39.60
10 kg. ryžių	$14.80	20 kg. ryžių	$24.45
10 kg. sviesto	$31.94	20 kg. sviesto	$53.45

(Į Sibirą iki 10 kg. reikia pridėti $1.50, o iki 20 kg. — $2.50)

SIUVAMA KOJINĖ MAŠINA firmos "Minerva - 122" (medinis staliukas ir kojos) įskaitant visus mokesčius — į Europą $175.00
į Aziją $182.00

Jeigu pas Jus kiltų bent koks neaiškumas, kaip pigiau ir geriau pasiųsti siuntini, prašau paskambinti arba parašyti ir mes tuojau duosime sąžiningą ir nuoširdų atsakymą.

Standartiniams medžiagų, odos, vaistų ir maisto siuntiniams prašome reikalauti mūsų atspausdintų katalogų.

Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
CENTRINĖ ĮSTAIGA:
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. v.
Sav. A. Kalūza

Watson's
Atletiškos sporto kelnaitės 372
Visi veiklūs vyrai vertina Watsono atleto maišelius su trigubu prilaikymu. Elastiškas juosmuo — nepalyginamas patogumas vyrams. Specialistų pasiūtos. Lengvai plaunamos — nereikia lyginti. Ilgam nešiojimui. Tinka prie Jerseys.
W1-8

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
Nelaukite vasaros, atlikite ką galite dabar.
Sutvarkykite elektros instaliaciją savo namuose dar KOVO mėnesį pigiausiomis kainomis.
Paskambinkite telefonu HI. 7-1601
ELEKTROS KONTRAKTORIUS V. JUŠKEVIČIUS
Padarius darbą nemokėsite nieko dabar, po 30 dienų galėsite atsilyginti. Jeigu kam trūksta pinigų, palauksime iki 60 dienų. Visas mūsų elektros darbas garantuotas ir bus patikrintas Hydro elektros inspektorių.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių virėjų.
Atidarytas nuo 6 val. ryto iki 9 val. vak. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas LE. 6-4393
Savininkai V. H. J. IVANAUSKAI.

Valiutos atlaisvinimo neužtenka

(CSc) Pereitų metų gruodžio mėn. gale nuaidėjęs pranešimas, kad D Britanija ir devynios vakarų Europos valstybės (Prancūzija, Vakarų Vokietija, Italija, Olandija, Belgija, Danija, Norvegija, Švedija, Liuksemburgas) atlaisvina valiutos suvaržymą, Kanadoje buvo sutiktas su ypatingu pakilimu. Iš karto atrodė, kad mums staiga atsidarė nauji rinkų laukai, kurie iki šiol buvo beveik uždaryti, nes pagal anksčiau veikusius valiutos suvaržymus (pilnai įsigalioję nuo 1939 m.) daugelis Europos vyriausybių nenorėjo ar negalėjo leisti savo pirkliams mokėti svarus, frankus, markes ar kronas už prekes, pagamintas dolerio kraštuose.

Guelph, Ont., meistelvje atostogaujantis mūsų Augštasis Komisaras Londone Garb. George Drew pareiškė, kad valiutos suvaržymo nuėmimas prilygsta veiksmui "kada ligonis-luošasis numeta savo kriukius tuo parodydamas, kad yra pasveikęs ir kriukių nebereikalingas". Kraštas, panaikinas valiutos suvaržymą, rodo, kad yra pakilęs į ekonominį paiėgumą. Kanadai tai reiškią neribotas prekybos galimybes tiek D. Britanijoje, tiek jos kolonijose ir kituose kraštuose, turinčiuose sterlingą.

Iš pirmo požiūrio ir teoretiškai žiūrint, Mr. Drew mintys yra pilnai teisingos. Jos tikrai suteikia vilčių kanadiečiams parduoti daugelį savo gaminių, kurių turime net per daug. Tačiau geriau įsigilinus reikalas nėra toks paprastas.

Kas liečia Britaniją — kuri yra antras iš eilės pagal didumą mūsų pirkėjas — valiutos atlaisvinimas dar nereiškia, kad nuimtos visos kliūtys laisvai prekybai su tuo 50 milijonų kraštu. Britanijoje, kaip ir beveik visuose kituose valiutą atlaisvinusiuose kraštuose, tebeveikia kvotos, nustatančios, ką galima į kraštą įvežti. Kol tos kvotos nebus nuimtos, laisva prekyba tebėra suvaržyta. Gerą pavyzdį jau yra parodžiusi D. Britanija, prieš keletą mėnesių nuėmusi suvaržymus įvežti kenuotą žuvį, mašinas, popieriaus žaliavą.

Yra dar ir kitas reikalas, reikalaujantis peržiūrėjimo. Visiems valiutą atlaisvinusiems kraštams Kanada parduoda daugiau, negu iš jų perka. Štai, sakysime, 1957 m. D. Britanijai buvo parduota už $737 milijonus, o nupirkta už $522 milijonus. Vakarų Vokietijai parduota už $151 mil., o pirkta už $97 mil. Italijai ir Prancūzijai parduvėme du kart daugiau, negu pirkome, o Olandijai tris kart daugiau, negu pirkome. Norvegijai pardavėme net 18 kartų daugiau.

Prekybos pagyvinimui su tais kraštais mes turime atlikti vieną reikšmingą dalyką — pradėti daugiau pirkti tuose kraštuose. Kai daugiau pas juos pirksime, jie daugiau pirks pas mus, nes ir pinigų daugiau turės. Kai turėsime daugiau pirkėjų, galėsime daugiau gaminti — tuo pačiu pagerės darbo reikalai.

Prekyba yra visad dviejų krypčių kelias. Tai nėra paprasta bankinė atskaitomybė.

Atlaisvinimas daugiausia liečia tų kraštų valiutos keitimą į kanadiškuosius ir JAV dolerius. Prekybos suvaržymai dar nepašalinti. Pvz. Britanijoje tebeveikia nuostatas, nustatąs kokią didžiausią sumą galima investuoti užsienyje. Taip pat tebeveikia nuostatas, kiek daugiausia gali būti išmokėta dividendo šėrininkui užsieniuose.

Panašių suvaržymų yra ir kitose valiutą atlaisvinusiose valstybėse. Taigi ne visos operacijos yra laisvos. Jei norite atlikti kokias pinigines operacijas su kraštais, valiutą atlaisvinusiais, pasitikrinkite smukmenas kad ir savo banke.

Kiek Lietuvoje komunistų

(E) Lietuvos kp XI-jo suvažiavimo proga buvo galima patirti tikslesnių žinių apie Lietuvos komunistų partijos narių skaičių ir sudėtį. Mandatų komisijos pirmininko Bieliausko pranešimu ("Tiesa, nr. 14) į suvažiavimą buvo renkamas vienas delegatas su sprendžiamuoju balsu nuo 80 TSkp narių ir vienas delegatas su patariamuoju balsu nuo 80 kandidatų į TS kp narius. Į suvažiavimą buvo išrinkti 596 delegatai su sprendžiamojo balso teise ir 129 delegatai su patariamuoju balsu. Faktinai dalyvavo 590 - 125 delegatai.

Į šį XI-jį suvažiavimą buvo išrinkta 45 delegatai daugiau, negu į pereitą X-jį suvažiavimą. Nuo pereitojo suvažiavimo iki šio Lkp narių skaičius padidėjo 4 293. Šiuo metu Lkp organizacijose yra 41.574 partijos nariai ir 7 540 kandidatų. Per tą laikotarpį įsisteigė 240 naujų partinių organizacijų (kuopelių), iš kurių 158 kolchozuose. Kaip iš narių skaičiaus matyti, partinių komunistų Lietuvoje yra tik apie 1½% visų gyventojų. Ir toji nedidelė sauja "valdo" visą kraštą. Žinoma, nevaldytų, jei už jos nugaros nebūtų ginkluota raudonoji armija.

Dar įdomu, kad iš delegatų į šį suvažiavimą 163 buvo partiniai darbuotojai, 129 tarybinių organų pareigūnai ir šiaip daug įvairių pareigūnų. Darbininkų ir kolchozininkų tik 112, bet ir jų tarpe buvo 59 kolchozų pirmininkai, taigi pareigūnai.

Senų komunistų, tokių, kurie partijoje buvo prieš karą, delegatų tarpe labai mažai. Dauguma delegatų komunistais pasidarę po 1941 metų.

Tautybių atžvilgiu delegatų buvo: lietuvių 460, rusų 96, ukrainiečių 14, baltarusių 10, lenkų 6, kitų tautybių 10.

Reikia pastebėti, kad Lietuvos komunistų partija, nors vadina save atskira partija, yra tik visasąjunginės komunistų partijos padalinys. Jos nariai turi TSkp knygelę.

Jaunuolis lietuvis Sibire

Jaunuolis lietuvis, kuris 1941 m. buvo išvežtas su motina į Sibirą tebūdamas vos 8 m., dabar dirba Tomske kaip elektromonteris, o vakarais studijuoja technikos institute. Apie savo gyvenimą jis rašo dėdei į šį kontinentą:

"...Man nuo šios dienos dar lieka mokintis 1,5 metų. Baigęs, kaip matyt, paskyrimo neturėsiu, todėl darbą turėsiu ieškotis pats. Norėtųsi patekti į Lietuvą, bet ten labai sunku su prisirašymu ir su darbu. Žinoma, eiliniu montuotoju prie elektros įrengimų būtų galima rasti, bet ką geresnio, tai vargu. Na, bet pirmiausia dar reikia baigti. Kol kas vis tebedirbu eiliniu elektromonteriu ir jokių palengvinimų pagal naujuosius sprendimus mūsų vyriausybės dar nejaučiu: 8 val. darbe, 4 val. moksle. Labai daug laiko užima visokie pervažinėjimai: į darbą — iš darbo, į institutą — atgal, todėl mažai laiko lieka pasimokyti ar pailsėti. Ir visgi, kaip ten sunku nėra, dabar jau nebeverta pereiti į dienos skyrių, neapsimoka. Dėkui su Jūsų dovanomis dabar pragyvenu neblogai. Svarbiausia nereikia išlaidų apsivilkimui, todėl visas savo pajamas galiu sunaudoti geresniam maistui, iki šiol visgi šitam klausimui tenka atidėti daug kapeikos, tuo labiau jeigu maitintis valgykloj. Todėl dabar labai nesiskaitau ir karta į dieną valgau valgykloje. Kitus 2—nespėju, todėl tenkinuosi "kak popalo". Iš Jūsų dovanų dalį pardaviau, ypač tai, kas man visai netinka ar permaža. Buvo už tai pinigo kelionei Lietuvon. Bet ir sau pasilikau. Pasisiuvau gerą paltą žiemini, todėl dabar nešalu, kad ir būna žemiau -45°C. Turiu pasisiuvęs 2 kostiumus. Batukus nešioju pats. Kiek sunkiau su viršutiniais baltiniais. Yra ju ir čia, bet gana brangūs (už savo mėnesinę algą tegalėčiau nusipirkti 6 baltinius viršutinius) ir labai menkos kokybės...

...Su maistu pas mus vienodai. Cukraus dabar yra laisvai, sviesto visai nėr. Pieno nėr. Mėsa, dešra — pasitaiko, bet kainos tai... Dėkui, mamutė dabar atvežė mėsiško..., todėl kuriam laikui nėra reikalo dėl šito sukti galvos...

...Kojines, dėkui, dėviu retai, nes žiema jose gan šalta. Įdedu šiame laiške dar kelias nuotraukas (savo darbo) iš savo atostogų. Dabar kartu su mamute neteko nusifotografuoti, nes visame Tomske dabar nerasi filmo. Pasiusime ir M. kapelio nuotrauką..."

—::—

SPECIALI KOMISIJA TYRINĖJA SIBIRO STOVYKLŲ BUITIES SĄLYGAS

(E) Miunchene veikiančio "Osteuropa - Institut" vedėjo prof. dr. Hans Koch vadovybėje jau kuris laikas dirba speciali studijų komisija, kurios uždavinys tyrinėti buitį sovietų stovyklose Sibire ir kitur. Komisija dabar peržiūri vokiečių belaisvių ir tremtinių pasakojimus apie gyvenimo ir darbo sąlygas tose stovyklose; o vėliau, pagal reikalą, apklausinės dar papildomai buvusius tose stovyklose asmenis.

Uždavinį vykdo eilė mokslininkų. Darbas užtruksiąs keletą metų. Siekiama objektyviai nustatyti tikrasias gyvenimo ir darbo sąlygas. Tyrinėjimo duomenys ir išvados bus skelbiami tik studijų darbą užbaigus.

Kitos vokiečių organizacijos (Vok. Raud. Kryžius ir kt.) šiuo metu vykdo dar ir kitą darbą, susietą su stovyklomis Sovietų Sąjungoje. Organizuojamas papildomas buvusių belaisvių ir tremtinių apklausinėjimas, siekiant išaiškinti daugiau kaip milijono Sovietų Sąjungoje be pėdsakų dingusių vokiečių likimą.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

Vis kitaip

Respublikonas K. Keating Niujorke ieškodamas balsuotojų tuo pačiu laiku prieš rinkimus lankėsi pas lietuvius (VLIKą) ir žydus — "Anti-Defamation League of B'nai Brith. Jei didžioji spauda trumpa žinute tepažymėjo apie Keating apsilankymą pas lietuvius, tai ištisas straipsnis buvo paskirtas jo apsilankymui pas žydus, nes šie pasiruošė. K. Keating esą pasiuntęs (tų pačių žydų paruoštą) laišką JAV-bių ambasadoriui H. Canot Lodge Jungtinėse Tautose. Tame laiške Keating skundėsi patyręs iš žydų organizacijos raporto, kad "žydų teisės Sovietijoj esančios sistematingai ir laukiniškai neigiamos". Į tai Mr. Lodge betgi atsakęs, kaip ir lietuviui žurnalistui: "Kiekviena proga JAV-bės iškelia sovietų daromą neteisybę".

Naujas "Ukrainian Quarterly" numeris

Amerikos Ukrainiečių Kongresas jau daugiau kaip dešimtį metų leidžia storą keturkartinį žurnalą "The Ukrainian Quarterly". Pasikeitė žurnalo redaktoriai — dabar redaguoja komisija, kuriai vadovauja Lev. E. Dobriansky. Žurnalas augštai tebeneša "išlaisvinimo" jėga vėliavą. Vedamajame "Ar tai tikrai Amerikos Balsas?" žurnalas veik žodis žodin kartojo "Draugе", "Darbininke" ir kitur skelbtą iš buvusių "voicininkų" išeinančią kritiką Amerikos vyriausybės pakelti kokybę sumažinant kiekybę. Žurnalas taipgi išveda, jog sumažinimas programų pabaltiečių ir kitomis kalbomis reiškia tik "rusifikacijos pripažinimą".

Mykola Haliy ilgu straipsniu mini baisųjį badmetį Ukrainoj, kai Stalinas, Chruščiovo padedamas, beatodairiškai panūdo sunaikinti ukrainiečių ūkininkų pasipriešinimą "kolektyvizacijai" ir sovietizacijai aplamia. Autoriaus išvada ,kad ukrainiečių badmetis yra sovietų praeities didžioji gėda, kuri savo ruožtu veda prie naujojo žmogaus pabudimo ,žmogaus, kuris žino savo vertę, savo socialines, tautines ir politines teises. Iskandor Akchura, musulmonų Sovietijoj žinovas, pateikia pažymėtiną straipsnį apie musulmonus Sovietijoj. Ukrainiečiai, skelbdami šį straipsnį anglų kalba, viliasi, jog toji medžiaga bus panaudota anglosaksiškų diplomatų derybose su sovietais. Tuo metu, kai amerikiečių viešosios opinijos formuotojai, kaip ponia Rooseveltienė ir Adlai Stevensonas, teigia, kad sovietų musulmonai niekad neturėję tokio ger būvio, kaip jiems kad davęs rusiškas komunizmas, tai ukrainiečių autorius tebetvirtina, jog rusai "naikina mažąsias sovietų tautas, jų kultūras, religijas ir jų nomadų, savitumą".

Lev Dobriansky aptardamas savo neseną kelionę po Artimuosius Rytus, prieina išvados, kad svarbiausia Amerikos užsienių politikos sritis turėtų pasiliktі Rytų Europa ir Centrinė Azija. Girdi, per jas amerikiečiai galėtų laikyti Rusiją nuolatinėj baimėj ir įtempime. Anthony Bouscaren, kitas "The Ukrainian Quarterly" autorius svarsto "Status Quo Liberals and the Captive Nations". Jis piktai išvardina Norman Thomas, Walter Millis, kurie maną, jog sovietai atlieką "didelį darbą" sujungdami "mažąsia stautas" vienon valstybinėn draugėn. Girdi, ar nesą lengviau tvarkytis su vienu diktorium Maskvoj, nei su keliais dešimtimis diktatoriukų kiekvienoj iš tų mažųjų valstybėlių, su atsilikusiu žemės ūkiu ir pramone? Tas pats Millis išvedžiojo, kad įvykiai Centrinėj Europoj yra istorinio proceso išdavos ir kad esą neprotinga tai ignoruoti, stengiantis išlaikyti "warmongerius" ir jų viltis grįžti į prarastą rojų... Bouscaren piktinasi taipgi ir NYTimes C. Sulzberger, kuris naciams persekiojant žydus karštai kovojęs prieš amerikiečių izoliacionizmo politiką, o dabar kaip tik siūlo izoliacionizmą sovietų virškinamų tautų atžvilgiu. Bouscaren kietai puola Lippmaną už palaikymą George Kennan idėjos. ("Atsipalaidavimo" politika — tai tik įgalintų Vokietijos suvienijimą ir Rytų Euorpos valstybių savistovumo atstatymą). Bouscaren sako, kad, kaip ir britų oro maršalas Sir John Slessor, vakarų valstybės negalinčios toliau nepripažinti gyvybinių Rusijos teisių užsitikrinti saugumą aplink save. Tiesa, tie liberalai politikai kalbą tik apie "demokratišką" Rusijos vyriausybę, kuri, girdi, būtų paskubinta, jei vakariečiai atleistų savo karo "žnyples" apie Sovietiją. Bouscaren pasipiktinimui nėra galo. Kitam straipsnyje "Idealist, Dupes or Educated Fools", Columbijos profesorius Clarence A. Manning, "The Forgotten Republics" (apie Lietuvą, Latviją ir Estiją), bei daugelio kitų antisovietinių knygų autorius, piktinasi, kad dar ir šian dien daugelis vadovaujančių Amerikos politikų lietuvius, ukrainiečius ir kitus laiką rusais.

Ukrainiečių žurnalas pateikia, kaip ir visuomet nuoseklius "Book Reviews" — tai vis knygos, kurios bent kuom liečia ukrainiečių ir bendrai pavergtų tautų reikalus. Žurnale recenzuojamos knygos: "Inside Russia Today", "In Quest of Freedom", "The Strenght and Weakness of USSR", "Katorga" (tai Wehrmachto karininko B. Reader atsiminimai).

Naujoji Chruščiovo - Mikojano užsienių ir vidaus politika, kaip atrodo išeivijos tautiniams judėjimams kirto smarkius smūgius — žurnalas tebėra bazuojamas viltimis, iliuzijomis, kerštu už praeitį; bet ne realia politika siekiant padėti ukrainiečiams tėvynėj ir išeivijoj. **A. Šalčius.**

Filmai ir kino žurnalai Lietuvoje

Kas lieka duoklę atidavus?

Nelengva padėtis visų rūšių kūrėjų sovietinamoje Lietuvoje. Vis daugiau iš jų reikalaujama, vis dažniau primenamas jiems bent mažiausias nukrypimas nuo generalinės linijos. Ir visdėlto, yra atvejų, kurie tikrai stebina, nes gana drąsiai parodo lietuvių tautos kūrybinį genijų, veržlumą ir gilią meilę gimtajam kraštui. Neminėkime čia nei tų autorių, nei jų veikalų, kuriuos perskaitęs gali susidaryti nuomonę, kad šios dienos kūrėjai Lietuvoje, kad ir priversti atiduoti duoklę Lietuvą valdančiai rankai, visdėlto įstengia išlikti savaimingi, originalūs ir lietuviški. Ir tas teikia pagristų vilčių ateičiai, nes į kultūrinį gyvenimą ateiną nauji veidai, nauji žmonės, neretai dar visai jaunuoliai, pasirodo, gana gerai orientuojasi esamose sąlygose ir stengiasi išlikti gryiausiais lietuviais savajame žodyje ir savojoje kūryboje. Gal būt, esame kalti mes, išeiviai, kurie, neretai labai jau lengvapėdiškai, perdaug neįsigilinę, bandome kelti pirštą ir jį kreipti vieno ar kito kūrėjo pusėn, bandydami įrodinėti (bet kam? sau ar jiems?) tūlo parsidavimą ar keliaklūpščiavimą viešpataujančių pusėn. Bet be to vargiai ar būtų galimas pasirodymas visos eilės knygų, lituanistinių veikalų, operų, dramų.

Kultūriniai filmai

Panaši padėtis yra ir su lietuviškais filmais. Ir jei iki šiol dar nebuvo susilaukta tikrai meninio pilnametražinio filmo (visi iki šiol buvę, pernelyg daug persunkti propaganda), visdėlto vertingų bandymų pasiekta kultūrinių, trumpųjų filmų srityje. Ypač pažymėtina iniciatyva sukti filmus cikle "Pažinkime gimtąjį kraštą". Iš tos serijos pirmasis filmas buvo spalvota vaizdinė apybraiža "Neringa", kurioje filmo juostoje užfiksuotas tikrai nuostabaus grožio lietuviškos žemės kampelis, mūsoji Sachara — Kuršių Neringa. Filmo režisierius — L. Tautrimas, kartu ir filmo operatorius. Tekstai duoti poeto Vl. Mozūriūno, o muzika komp. B. Dvariono. Pačiame filme parodomas netik žvejų darbas, bet plačiai pavaizduota nenuilstama žmonių kova su gamta, stichija.

"Neringa" ir "Nemunas"

Antruoju filmu minėtame cikle ,tas pats L. Tautrimas sukūrė taipgi spalvota apybraižą "Nemuno žiotys". Sovietinamos Lietuvos kritikai šį filmą pasitiko nemažesniu pritarimu, nei "Neringą". Sakoma, kad "Nemunas" nepalieka tokio stipraus įspūdžio. Esą, labai paviršutiniškai, probėgomis parodytas žiočių šeimininkas — žmogus. Operatorius labiau pastabus ten, kur eina kalba apie paukščius, žuvis, gėles. Jis lieka lyriniu stebėtoju, virsta gamtos dainiumi. Esą, kaip tik to ir permaža. Kritikai pageidautų daugiau apibendrinimų, autoriaus aktyvios pažiūros.

Balerina ekrane

Iš kito pobūdžio kino žurnalų pažymėtinas trumpas filmas apie žinomą baleto šokėją G. Sabaliauskaitę, pavadintas "Liaudies artistė". Jo režisorius - operatorius M. Kaplanas. Filmas supažindina su balerinos gyvenimu, jos darbu, poilsiu. Bet kritika ir tam pastatymui nebuvo perdaug palanki. Prikišama, kad jame maža poezijos. Nesurasta įdomesnių priemonių parodyti šokiui, pačios šokėjos gyvenimui. Jau žymiai palankiau buvo sutiktas rež. L. Maciulevičiaus darbas "Lietuviškos vestuvės". Apybraižoje matomos J. Petraičio ir V. Norkūnaitės (abu J. Švedo ansamblio nariai) vestuvės, atliktos pagal visas liaudies tradicijas. Atsiliepimuose sakoma, kad kino operatoriams pasisekę gyvai, reportažiniai pagauti šį įvykį. Filme gausu įdomių scenų, įsimenančių detalių. Samojingas diktorinis tekstas (aut. L. Braslavskis), savitai nuspalvina vaizdą. Pačioje "Tiesoje" neseniai neperdrąsiai buvo užsiminta ir pasidžiaugta, jog stebint lietuviškosios dokumentinės kinematografijos vystymąsi, paskiausiu metu žymiai daugiau dėmesio pradėta skirti savajam kraštui.

Kiti kino žurnalai

Paruošta ir eilė kitokio turinio kino žurnalų. "Tėviškėje" — propagandinis, vaizduojąs Urugvajaus "lietuvių delegacijos" viešnagę Lietuvoje, "Dešimt dienų Lenkijoje" rodo lietuvių meno dekados gastrolę po Lenkiją. O šiuo metu baigiama ar jau baigta sukti ir kita propagandinė apybraiža "Sparnuotoji jaunystė", tik ne apie jaunuosius sklandytojus ar lakūnus, kaip, kad galėtų atrodyti iš antraštės, bet apie Kauno komjaunuolių gyvenimą ir jų organizacijos tradicijas.

Lietuvos istorija — dėkinga medžiaga filmams

Žinoma, yra sveikintina iniciatyva Lietuvos filmo darbuotojams kreipti daugiau dėmesio į pačią Lietuvą, jos žmones, istoriją. Juk naiviai atrodo Lietuvos kino studijos bandymai siųsti savo operatorius į užsienius, filmuoti Kanadą, žvejų darbą Atlante — žuvų telkinių ieškojimą tame vandenyne, o nepasirūpinti filmais, kurie fiksuotų pačią Lietuvą, jos nuostabią gamtą, metų laikus. Be to, ar nebūtų jau laikas pagalvoti apie filmus imant siužetą iš Lietuvos istorijos. Jei patys rusai yra filme iškėlę visą eilę savų didvyrių (Aleksandras Nevіškis, Ivanas Žiaurusis ir pan.) kodėl lietuviai negalėtų susukti filmų apie Vytautą Didįjį, Gediminą, Kęstuti, kodėl nepavaizduoti Saulės, Žalgirio ir kitų kautynių. Marksas, Engelsas ir Stalinas tada juk negyveno, tad ir tokiame filme jau nebūtų sunku apeiti visas raudonąsias plonybes, be kurių vargiai ar gali pasirodyti bet kuris filmas šių dienų tematika.

Patiks Lietuvoje, priims ir išeivija

Sovietinamoje Lietuvoje piktinamasi, kad išeivijos lietuviai, išskyrus saują "progresyviųjų", nelabai domisi dabar iš Lietuvos atsiunčiamais filmais. Padėtis, be abejonės, galėtų pasikeisti, jei Lietuvos filmų gamintojai pradėtų rūpintis savais filmais skleisti ir tikrąjį meną, nes kiaurai propaganda persunkti filmai tik jau negali patraukti dėmesio tų, kurie kasdien turėdami progą žiūrėti (jei tik nori) viso pasaulio pačius iškiliausius filmus, turi neblogą skonį ir nesunkiai atskiria šlamštą nuo pilnaverčių ekrano kūrinių. Be abejo, duoklę turi atiduoti ir Vilniuje veikianti studija, bet iš jos visdėlto galima būtų laukti drąsesnės iniciatyvos brandinant ir plečiant lietuviškosios kinematografijos kelią. Filmams siužetų tikrai netrūktų, jei tik būtų gerų norų.

Al. Gimantas.

CANADA

Svarbus Pilietybės ir Imigracijos Ministerio pranešimas,

Kad surastum draugų...

mokinkis angliškai ar prancūziškai

Susidraugauti su kaimynais ar bendradarbiais bus daug lengviau, jei galėsite susikalbėti angliškai ar prancūziškai.

Žinoma, jūs branginsite draugystę tų, kurie atvyko į Kanadą iš jūsų kilmės krašto. Bet jūs norėsite praplėsti draugystės ratą pagilindami savo pajėgumą suprasti ir kalbėti kalba, daugumos kalbama jūsų vietovėje. Tokios bičiulystės gali daug padėti jums ir jūsų šeimai dalyvauti jūsų bendruomenės gyvenime ir prisidės prie jūsų pasitenkinimo ir laimės Kanadoje.

Pasidalinant patyrimu su savo angliškai ir prancūziškai kalbančiais draugais, jūs daug ką sužinosite apie Kanadą ir jiems padėsite pažinti savo tėvynės kultūrą bei tradicijas.

Anglų ir prancūzų kalbos vakariniai kursai vyksta beveik visose vietovėse. Informacijų apie šias klases kreipkitės į vietos mokyklos vedėją, kunigą ar pas artimiausią Pilietybės ar Imigracijos pareigūną.

Ellen L. Fairclough

Ellen L. Fairclough,
Minister of Citinzenship and Immigration.

52-4

Pavergtoje tėvynėje

Kan. Juozas Rudaitis, Balbieriškio klebonas, Prienų dekanato dekanas, mirė sulaukęs 88 m. **Palaidotas** Balbierišky, kur išklebonavo 45 m., vasario 14 d.

Kun. Mykolas Jodokas, buvęs Šilalės klebonas, mirė sausio 30 d. Laukuvoje, palaidotas Šilalėj.

Šiaulių statybinių medžiagų kombinato vyr. buhalteris S. Cinka klastojęs dokumentus ir spekuliuodamas statybinėmis medžiagomis padaręs kombinatui 26.000 rublių nuostolių. O išviso revizija parodžiusi, kad kombinate iššvaistyta pusė milijono rublių. Kombinato direktorius yra P. Gurčinas, o vyriausias inžinierius J. Sutkevičius.

(E) Vinys iš Odesos, radiatoriai iš Minsko, o vinių ir radiotorių fabrikai čia pat Lietuvoje, pastebėjo Lkp suvažiavime Kauno HES statybos viršininkas Luchnevas. Akmenės cemento fabrikas gaminąs augštos markės cementą, tačiau cementas elektrinės statybai esąs atvežamas iš Rusijos.

(E) 2.000 žąsų numato laikyti šiais metais Alytaus raj. Raudonikio kolchozas. Pereitais metais realizuota 700 žąsų ir gauta už jas 40.000 rublių. Sekančiais keliais metais žąsų skaičius palaipsniui būsiąs didinamas iki 10.000. Žąsies kaina išeina po 57 rublius.

(E) Brangus auksas, doleris. Atvykusių iš Lietuvos pasakojimu, aukso kainos labai augštos. Už caro laikų 10 rublių monetą mokama virš 1.000 rublių. Už amerikonišką dolerį Lietuvoje dabar mokama (žinoma neoficialiai) 55-65 rublius. Dolerių žmonės kartais gauna laiškuose iš saviškių.

Lietuvos žvejybiniai laivai dar šiemet plauksią "prie Kanados ir vakarinių Afrikos krantų. Čia bus įsisavinami nauji žuklės rajonai". Per garsinimą septynmetį laivynui praplėsti planą būsią išleista 700 mil. rublių. Ukrainoje esą Lietuvos žvejams statomi "Puškino" tipo laivai, o Klaipėdoje — "Okeano" tipo šaldytuviniai traleriai. Be to, būsią pastatytos dvi plaukiojančios bazės. Jau esąs pradėtas statyti silkių apdorojimo fabrikas, kuris per parą išleisiąs 600 tonų silkių.

Lietuvoje dabar yra 8 sąjunginės - respublikinės ministerijos — finansų, gynybos, kultūros, ryšių, sveikatos apsaugos, užsienio reikalų, vidaus reikalų, žemės ūkio — ir 7 vad. respublikinės — automobilių transporto ir plentų, miškų ūkio ir miško pramonės, prekybos, socialinio aprūpinimo, statybos, švietimo ir teisingumo.

Be to, į ministrų tarybą įeina: min. pirmininko pirmieji pavaduotojai ir pavaduotojai, liaudies ūkio tarybos pirmininkas, valstybinio mokslinio technikos komiteto pirmininkas, valstybinio plano komisijos pirmininkas, tarybinės kontrolės kom. pirm., valstybinio statybos ir architektūros reikalų komiteto pirm., valstybinio saugumo komiteto prie LTSR ministrų tarybos pirmininkas.

Taigi būrelis nemažas.

Pradėjus kompartijai "rinkimus" į LTSR augščiausiąją tarybą, kurie įvyks kovo 15.d., vienur kitur kandidatais statomi netik vietiniai komunistai ir "nepartiniai", bet ir Maskvos įžymybės. Chruščiovas ir eilė jo artimiausių ck prezidiumo bendradarbių neseniai per "Pravdą", Vilniaus "Tiesą" ir kitus laikraščius buvo pagarsinę, kad jie kandidatuos tik vienoje rinkiminėje apygardoje (Chruščiovas, pvz., Maskvoje), tačiau Lietuvos kompartijos vadukai to nepaiso ir "patvarkė", kad Vilniaus Eidukevičiaus vardo odų-avalynės fabriko darbininkai be vietinio komunisto pastatė kandidatu ir Nikitą Chruščiovą. Kitame Vilniaus fabrike pastatytas Kiričenko. Panašiai ir kaikuriose kitose įmonėse.

(E) Kauno rotušėje yra įsikūręs Kauno Politechnikos instituto architektūros skyrius.

(E) Šiaulių dviračių fabrikas pernai pagamino apie 180.000 dviračių, o 1965 m. įmonė pajėgsianti pagaminti 300.000 dviračių. Išplečiama konvejerių ir automatizacijos sistema.

(E) Klaipėdos "Sirijaus" elektros elementų fabrikas (buv. Skvaro) palaipsniui būsiąs didinamas tiek, kad po septynių metų aprūpinsiąs savo gaminiais netik Lietuvą, bet ir Latviją, Baltgudiją, Ukrainą, Leningrado rajoną ir Karaliaučiaus sritį.

Du gamtos prajovai: vasario 16 d. Lietuvoje buvo matoma ryški šiaurės pašvaistė, o vasario 21-22 d. naktį Vilniuje ir apylinkėse kilo perkūnija su žaibais.

(E) Nuginklavo tilžiškius medžiotojus. Medžioklės sezonas Lietuvoje baigėsi vasario 8 d. Neatsižvelgdami į tai, Vilniaus radijas informuoja, šių metų vasario 15 d. 10-kos medžiotojų grupė iš Sovietsko (Tilžės) buvo atsidanginusi į Upynos apylinkę Skaudvilės rajone ir pradėjo medžioti kiškius. Esą "vietos medžiotojų įtemptomis pastangomis sauvaliautojai buvo griežtai sudrausti, iš jų atimant medžioklinius šautuvus". Be to, valstybinis gamtos apsaugos inspektorius įsibrovėlius dargi nubaudęs administracine bauda.

HAMILTON, Ont.

Šį šeštadienį Hamiltone įvyks Kanados jaunių krepšinio ir visose grupėse (vyrų, moterų, berniukų ir mergaičių) stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvaus apie 150 sportininkų iš Toronto, Montrealio, Ročesterio ir Hamiltono. Vakare, VAV parapijos salėje įvyks dovanų įteikimas laimėtojams ir bendra visų sportininkų vakarienė, į kurią pakviesti yra PLB pirm. J. Matulionis, KLB pirm. V. Meilus, kleb. kun. dr. J. Tadarauskas, KSA vadovas, šachmatų meisteris P. Vaitonis ir visų Hamiltono organizacijų pirmininkai. Mūsų kolonijos tautiečiai prašomi į pirmenybes nuvykti ir moraliai paremti visus sportininkus, jų gražioje kovoje. Pirmenybės pradedamos 10 val. ryto Westdale mokyklos dviejose salėse.

Ruoškimės pirmam Atvelykio pasilinksminimui. Jį ruošia balandžio 4 d. Royal Connaught viešbutyje mūsų sportininkai. Šokiams gros vietos V. Babecko orkestras, o programoje pasirodys Arthur Murray šokių mokyklos instruktoriai, pademonstruodami moderniškiausius šokius.

Naujoji KLB Hamiltono valdyba pakvietė bendram posėdžiui pirmosios L. Dienų Kanadoje rengėjus, aptarti naujos tokios šventės surengimo klausimą.

Su lietuviškais filmais iš JAV ir Kanados lietuvių gyvenimo broliai J. K. Žukauskai pakviesti kovo 21 d. į Detroitą.

Dramos Teatras "Aukuras" su dideliu pasisekimu gastroliavo Ročestery, pastatydamas Priestley "Inspektorius atvyksta".

K. B.

"Milžino panuksmės" spektaklis kovo 1 d. Lietuvių Namuose praėjo su didžiausiu pasisekimu. Žiūrovų buvo apie 750.

Su šiuo veikalu Montrealio Liet. Dramos Teatras, režisuojamas B. Pūkelevičiūtės, priminė mums mūsų Valstybinį Dramos Teatrą. Aktoriai savo vaidyba publiką tiesiog užbūrė! Nepilnai 4 valandas užtrukęs vaidinimas svečiams atrodė toks trumpas, kad dažnas jų, apleisdamas salę garsiai išreiškė nusivylimą, kodėl spektaklis taip greitai baigėsi.

Vaidinimui pasibaigus LNamų v-bos pirm. St. Bakšys nuoširdžiai padėkojo šiam dramos kolektyvui, o mažoji D. Kudabaitė v-bos vardu įteikė raudonų rožių. Ateitininkų v-ba taip pat apdovanojo montrealiečius gėlėmis.

Linkime MD Teatrui ištvermės ir laukiame artimoje ateityje naujų pastatymų.

Lietuvių Namai praėjusią savaitę susilaukė 4 naujų narių, įnešusių iš viso $700. Po $200 gauta iš mielojo Vinco Norkevičiaus, 24 Stirton St. ir dar dviejų asmenų, kurie prašė jų neskelbti. $100 įnešė Giedraitis Juozas.

Naujiesiems nariams v-bos vardu, siunčiame nuoširdų ačiū.

Kovo 4 d. Montrealio bankui grąžintas dar vienas tūkstantis. Iš $15.000 skolos beliko $2.000. Tai vis gerųjų Hamiltono ir apylinkės tautiečių dėka, kurie taip nuoširdžiai šį didįjį Lietuvių Namų darbą remia.

Saleziečių gimnazijai Italijoje vasario 18 d. pasiųsta JAV dol. 124.50. Juos suaukojo trijų būrelių nariai už pr. metų rugsėjo, spalio ir lapkričio mėnesius:

Z. Orvido vadov. būrelis $54, Katalikių Mot. D-jos būrelis, vadov. D. Jonikienės, $46.50, Ateitininkų būrelis, vadov. R. Rimkevičienės, $24.

Noriu kreiptis į mieluosius mūsų kolonijos ateitininkus, kurių būrelis jau vos 8 narius beturi. Kadaise buvęs pilnas ir stiprus, būrelis dabar jau bebaigia nykti. Neatidėliodami stokime į jį nariais-rėmėjais, kad tuo būdu užtikrintume egzistenciją šiai lietuviškai gimnazijai Italijoje.

H. Lietuvių Namams dar reikia daug kapitalo, kad jie pasiektų savo galutinę paskirtį. Mielieji tautiečiai, meskime iš savo širdžių tariamus priekaištus ir visi vieningai įsirašykime LN nariais. Juk visi jaučiame tą malonų pasididžiavimą, kai kitos tautybės stebisi Hamiltono lietuvių atsiektais rezultatais. Kodėl gi mes visi negalime būti LN nariais?

Vajus šalpai galutinai suvestais duomenimis davė $1.448,89. Šiuo metu Šalpos Fondo pirm. yra Giedraitis Juozas ir valdybos nariai Onutė Stonkienė ir Kazys Mikšys. Šiemet aukų šalpai surinkta pustūkstančiu daugiau, negu betkuriais ankstyvesniais metais. **Sk. St.**

Kipro Bielinio "Dienojant" — spaudos draudimo laikų atsiminimai jau išėjo. Šio leidinio prieduose skaitytojas ras įdomių žinių: kaip prieš 100 metų kaikurie Kauno gubernijos dvarininkai patys naikino savo dvaruose baudžiavą, pereidami į samdomą darbą, kaip nustatinėjo atlyginimą ir kt. Iš kito priedo — "Maskolių darbai Kražiuose" — patirsime kaip kražiečiai grūmėsi su kazokais ir kaip jie buvo teisiami Vilniaus mieste. Knygoje yra daug ir kitų dokumentų. Leidinys yra 464 psl., kaina $6. Leidinį galima gauti pas platintoją K. Lukoševičių, 30 Ontario Ave., Hamilton. Tel. JA. 2-5827. Užsisakyti galima ir telefonu. Knyga bus pristatyta į namus.

ST. CATHARINES, Ont.

Rekolekcijos Wellando ir Port Colborno lietuviams katalikams bus pravestos kovo 14 ir 15 d.d. Prasidės šeštadienį, 6 val. 30 min. vakare, St. Marys bažnyčioje. Sekmadienį pamaldos Kolumbo Vyčių salėje 11 val. 30 min. Rekolekcijų vedėjas Tėvas Modestas Stepaitis, OFM.

Skautai, vadovaujami M. Gverzdienės ir A. Šetiko, daro sueigas ir ruošiasi paminėti šv. Kazimierą kovo 15 d. su atitinkama tai šventei programa. Pamaldas laikys ir pamokslą tai progai pritaikintą pasakys svečias iš Toronto tėvas Modestas Stepaitis, OFM.

Meno mėgėjų grupė "Gintaras, vadovaujamas nenuilstančios veikėjos S. Ulbinienės, jau daug kartų pasirodžiusios gražiais sceniniais pastatymais įvairių minėjimų progomis, sparčiai ruošiasi didesnio masto vakarui balandžio 11 d., šeštadienį. Šio vakaro programoje, kurią išpildys priaugantis jaunimas, dalyvauja mergaitės nuo 6 iki 15 metų amžiaus. Ir kaip gražiai jos moka šokti, vaidinti ir dainuoti! Kada pasirodo scenoje suaugę žmonės, nieko naujo, bet tikrai yra nuostabu pamatyti mažutėlius, mergaites ir berniukus, išpildant gražius meno kūrinėlius.

Tai bendruomenės nariai!

Šv. Alfredo parapija St. Catharinėje nėra didelė, bet štai užsimojo pasistatyti kultūrinius katalikų bendruomenės pastatus už $180.000. Pradžią pašventino neseniai čia įsikūręs vyskupas. Ta proga buvo surengtos iškilmės ir vaišės su vertinga programa. Greta įvairių menininkų pasirodė ir mūsų solistas A. Paulionis, čia plačiai žinomas kaip reto registro bosas. Įvairios tautybės nuolat A. Paulionį kviečia išpildyti programą. Be to, jis vargonauja kanadiečių bažnyčioje ir sekmingai veda jų chorą.

Pašventinimo kalboje vyskupas pasidžiaugė parapijiečių duosnumu savo katalikiškai bendruomenei, tuo labiau, kad šios parapijos didelę dalį sudaro naujieji imigrantai. Vyskupas pabrėžė, kad žmogus neturi gyventi vien tik sau. Jis turi gyventi ir aukotis ir kitų labui. Čia žmonės aukoja šimtais dolerių ir aukoja mielai. Tą daro ir kitos religinės grupės. Vienos religinės grupės nariai atiduoda savajai bažnyčiai neįtikėtinai daug: 40% visų mėnesinių pajamų! Stato namus, sales, bažnyčias. Auklėja jaunuomenę, išlaiko misijas.

Tą viską prisiminiau palyginimui su mumis. Mes, jei duodame dolerį, kitą bažnyčiai ar tautiniams reikalams, esame dažniausiai įsitikinę, kad daug duodame. Jei prašo dar koks fondas — neretai imam pykti ir vėl ieškom priekabių: "Kur eina pinigai?!" Ištikrųjų tie pinigai neina toli, nes aukojame, palyginti su kitais, mažai. Retai mažai. Kitas net bendruomenės mokestį moka baisiausiai pykdamas, ar visai nemoka.

Kodėl aukoja kitos tautybės? Aukos yra galingas dalykas. Po karo pasaulio aukos ir daugeliui mūsų padėjo Vokietijos lageriuose. Kas būtų buvę be jų?

Rytas.

Delhi, Ont.

Rekolekcijos Delhi ir Rodney bus kovo 14-16 dienomis. Jas maloniai sutiko pravesti kun. P. Ažubalis iš Toronto.

Courtland bažnyčioje kovo 14 d., 7 val. vak., šeštadienį, konferencija. Po konferencijos bus išpažinčių klausoma.

Sekmadienį, kovo 15 d., pamaldos 12 val. Šv. Mišių laike bendra komunija. Išpažinčių bus klausoma nuo 10 val. ryto.

West Lorne bažnyčioje, sekmadienį, kovo 15 d., 7 val. vakaro konferencija. Po konferencijos išpažinčių bus klausoma iki 9 val. vakaro.

Pirmadienį, kovo 16 d., 7 val. ryto, šv. Mišios, pamokslas. Antros šv. Mišios 7 val. 45 min.

Prašau rinktis kiek galima punktualiai. Širdingai kviečiu visus lietuvius dalyvauti.

Kun. K. Rickus.

Sault Ste. Marie, Ont.

Jau kuris laikas, kaip nesimatė "TŽ" korespondencijos iš Sault Ste. Marie. Taigi suglaustai mūsų paskutinės naujienos.

Sausio 11 d. visuotiniame apylinkės narių susirinkime buvo **išrinkta nauja apyl. valdyba,** kuri pareigomis pasiskirstė šitaip: pirm. A. Vanagas, sekr. V. Kramilius, ižd. A. Motuzas, kultūros reikalams R. Galinis ir Šalpos Fondo įgal. S. Druskis. Tautos Fondą atstovauja jau keli metai iš eilės V. Mockus.

Praeitais metais Šalpos Fondo atstovės R. Galinienės surinkti pagal aukų lapą $100, visuotinio susirinkimo nutarimu paskirtyti šitaip: $20 Vasario 16 gimnazijai, $20 lietuviams karo invalidams Vokietijoje ir $20 Maž. Lietuvos veikėjui E. Simonaičiui. Likusieji $40 sunaudoti vietoje — sergančiam tautiečiui B. Frikui sušelpti.

Rekolekcijas su dideliu pasisekimu vasario 21-22 d.d. pravedė kun. A. Sabas, Sudburio liet. klebonas, kuris, kun. L. Kemešiui išvykus, dvasinės vyresnybės yra paskirtas Sault Ste. Marie lietuvių kapelionu.

Užbaigus rekolekcijas, ten pat bažnyčios salėje, buvo kukliai **paminėta Vasario 16.** Įdomią šių laikų lietuvybės problemas liečiančią paskaitą skaitė kun. A. Sabas. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Taip pat vietos laikraštyje "The Sault Daily Star" vasario 16 d. numeryje tilpo straipsnis apie Lietuvą ir lietuvius.

Mūsų šeštadieninė pradžios mokykla veikia jau antri metai. Šiuo metu lanko 13 mokinių. Gaila, kad nevisi tėvai įvertina mokytojo pastangas išmokyti vaikučius lietuviškai skaityti ir rašyti, ir kaikurie savo vaikų neleidžia. Sekmingai, su pasišventimu, neimdamas jokio atlyginimo, mokytojauja J. Skardis. Jį retkarčiais pakeičia R. Galinis ir S. Grigelaitis. **A. V.**

OAKVILLE, Ont.

Oakvilles ir apylinkės lietuviai susirinkę p. Aulinsko name vasario 28 d. minėjo nepriklausomos Lietuvos paskelbimą. Susirinko nemažas skaičius žmonių. Paskaitą skaitė apylinkės pirm. Lukoševičius. Gražiais žodžiais buvo paminėta dr. Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukaktis ir jo nuveikti darbai Lietuvai. Sugiedojus Lietuvos himną sekė vaišės su kavute. Buvo padainuota keletas lietuviškų dainelių. P. Kličius padeklamavo Donelaičio Metų ištrauką. Vienas eleraštis buvo padeklamuotas linksmo turinio.

Dalyviai skirstėsi namo geroj nuotaikoj. Per minėjimą buvo surinkta Tautos Fondui $17.

Dalyvavęs.

WINDSOR, Ont.

Dvasinis susikaupimas. Windsore šv. Pranciškaus bažnyčioje — 1479 Albert Road — kovo 15 d., sekmadienį, 4.30 val. p.p. bus trumpas dvasinis susitelkimas. Jį praves garsus pamokslininkas Tėvas dr. Tomas Žiūraitis, OP, iš Lima kolegijos Amerikoje. Konferencija, palaiminimas ir antra konferencija. Bus klausoma visą laiką išpažinčių. Bus dar vienas svečias kunigas iš Detroito padėti klausyti išpažinčių.

Taigi visus katalikus lietuvius maloniai kviečiu Windsoro miesto ir plačios apylinkės pasinaudoti šiomis trumpomis rekolekcijomis ir atlikti savo velykinę pareigą. Dalyvaukite kuo daugiausiai. Tėvas Tomas Žiūraitis yra labai lauktas ir brangus svečias. **Kun. V. Rudzinskas.**

Kolonijos chro pagerbimas

Su džiaugsmu Windsoro lietuviai prisimena ir reiškia pagarbą ir padėką kolonijos chorui, kuriam eilę metų vadovauja Juozas Senkus. Jau aštuoni metai veik tam pačiam sąstate, kas sekmadienį ištisai choras gieda per lietuviškas pamaldas; atlieka menines programas, per savų ir kitataučių iškilmingus minėjimus, dalyvavo Dainų Šventėje.

Visada, o ypač paskutiniais metais, silpnėjant lietuviškai veiklai, choras yra vienintelis veiksnys, kuris palaiko gyvą lietuvybės židinį. Skaičium choras nėra skaitlingas, bet dėka darbštaus chorvedžio ir daugumoje senų ir balsingų choristų jis labai gražiai gieda ir dainuoja, ką yra pasidžiaugę ne vienas iš kitur atvykęs ir gerai nusimanąs muzikos ir dainos mene. Pasiklausyti skambių lietuviškų giesmių nemažai ir svetimtaučių atsilanko į lietuviškas pamaldas.

Choras savo repertuare turi apie porą tuzinų gerai išmoktų dainų ir apie tiek giesmių, pritaikintų įvairiems minėjimams ir bažnyčios šventėms.

Nuopelnai šio gražaus darbo pirmiausia priklauso choristams. Jie daug sugaišo ir gaišta laiko, o taip pat nemažai turi išlaidų. Daug yra pasidarbavę: pirmas seniūnas Juozas Miliauskas, dabar gyv. Worchester, JAV, dabartinis ilgametis seniūnas Albinas Tautkevičius ir choro vadovas Juozas Sinkus. Nors J. Sinkus prieš porą metų yra persikėlęs į Detroitą, bet nesant kam chorui vadovauti, nesigailėdamas ilgų kelionių, išlaidų ir laiko, nei sunkumų dėl pasitraukimo nuo darbo, visada atvyksta ir tęsia choro vadovavimą.

Gražu, kad choras vis didėja, ne tik suaugusiais bet ir brėstančiu jaunimu.

Parapijos klebonas kun. Rudzinskas choro pagerbimui per Atvelykį Emilijos ir Vytauto Barisų naujuose namuose ruošia pagerbimą - vakarienę.

Kadangi subuvimas privačiuose namuose, aišku visi ten negalės sutilpti, tad savo ir nedalyvausiančių mielų ir geros valios windsoriečių vardu chorvedžiui ir chorui Ilgiausių metų!

J. Ražauskas.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Į Čikagos arkivyskupijos Kat. Mokyklų Tarybą pakviestas ir lietuvis kun. Jonas Stankevičius, šv. Kryžiaus ligoninės kapelionas.

Ohio valstijoje dabar yra 54 lietuviai gydytojai. Dauguma jų yra Clevelande.

Prel. Pr. Juras vasario 16 d. atkalbėjo invokaciją Massachusetts valstijos senate.

Stanley Yankus, lietuvio imigranto sūnus, augęs Čikagoje, pagarsėjo visoje Amerikoje nenorėdamas nusilenkti federalinės vyriausybės draudimui sėti kviečių daugiau negu leista. Vietoj sėjęs leistus 12 akrų, jis savo 100 akrų ūkely sėjo 14-15 akrų, nes jam buvo reikalingas maistas jo 6.000 vištų. Vesdamas vištų ūkį, jis kviečių visai nepardavė, bet dar pripirkdavo. Nuo 1954 m. jam buvo uždėta apie $5.000 pabaudų. Norėdamas tą ginčą užbaigti, Yankus nusprendė išemigruoti iš JAV į Australiją, kur tikisi rasiąs visišką laisvę pačiam tvarkytis savo reikalus. Jis jau turi Australijos vizą, paskelbė parduodąs savo ūkį ir paprašė prokuroro "sąskaitos" baudų, kurių neapmokėjęs, be abejonės, negalėtų išvykti iš JAV.

Yankai turi du sūnus, 11 ir 13 m., ir dukrelę 3 m. Jam yra 39 m. Jo ūkis yra Dowiagac, Mich.

Vasario 16 pranciškonų gimnazijoje taip pat paminėta. Minėjimą atidarė III kl. mokinys Stasys Dėdinas. Tėvui Rektoriui sukalbėjus maldą už tėvynės laisvę, sekė Tėvo Juvenalio kalba - paskaita. Po jos II kl. mokinys Manfredas Prišmontas gražiai padeklamavo nemažą Antano Baranausko "Anykščių šilelio" ištrauką, Vincas Grybauskas, III kl. mokinys, paskaitė savo referatą "Lietuvos kariuomenė", o II kl. mokinys Eugenijus Grebliūnas straipsnį "Savos kalbos reikšmė gyvenime". Po to prasidėjo lietuviškos dainos. Pirmiausia buvo sudainuota "Lietuva brangi", kurios kas antrą punktą, meliodiją vedant chorui murmurando, Algis Stašaitis savo skardžiu balsu deklamavo dainoje nutylėtus žodžius. Dar buvo sudainuota "Leiskit į tėvynę" ir dvi partizanų dainos: "Pražydo jazminai po langu" ir "Aš verkiau parimus tarpvartėj darželio".

Gražus minėjimas baigtas Tautos himnu ir mokiniai išsiskirstė kupini pasiryžimų rimtai ruoštis gyvenimui ir darbuotis savo tėvynei.

Romas Mureika, III kl. mok.

Alf. Gricius, žinomas poetas, iš Australijos atsikėlė gyventi į Kaliforniją — į Los Angeles.

VOKIETIJA

VLIKo Vykdomoji Taryba persikėlė į naujas patalpas: Reutlingen, Gratianus Str. 11. Ir Eltos reikalais nuo šiol kreipiamasi šiuo nauju adresu.

Vasario 16 Vokietijoje buvo paminėta visose didesnėse kolonijose: Memmingene, Muenchene, Stuttgarte, Hamburge, Wehrene. Vasario 16 gimnazijoje, Vykd. Taryboje, Varelio senelių prieglaudoje. Lietuvos nepriklausomybės šventė rado taip pat atgarsio ir vokiečių spaudoje — eilė laikraščių apžvelgė Liet. nepriklausomybės laikotarpį ir dabartinę okupaciją.

Vasario 16 gimnazijoje dabar yra 7 mokiniai, kurie palyginus neseniai yra atvykę iš Lietuvos. Du iš jų yra atvykę iš Lietuvos 1956 m, du 1957 m. ir trys 1958 m. — vienas birželio, kitas liepos, trečias rugsėjo mėn. Keturios iš jų yra mergaitės, trys berniukai. Veliausiai atvykusieji vokiškai visai nemoka, nors Lietuvoje lankę vidurines mokyklas. Ten jie mokėsi rusų ir anglų kalbų. Dviejų iš jų tėvai, anksčiau buvę Vakaruose, apie juos nenori žinoti nieko, nes yra sukūrę kitas šeimas, vienos mergaitės tėvas yra žuvęs kare, kitų tėvai gyvi abu, tačiau dar neįsikūrę padoriau ir savo vaikų paremti negali. Iš tų mokinių dvi mergaitės yra katalikės (viena kaunietė, kita marijampolietė), kiti evangelikai. Jų pavardžių prašoma neskelbti, nes kaikurių giminių dar yra Lietuvoje ir gal ruošiasi repatrijuoti į Vokietiją. Gimnazija prašo šio kontinento lietuvius suorganizuoti jiems specialius rėmėjų būrelius.

H. Milkeraitis mirė nuo cukrinės ligos vasario pirmomis dienomis Luebecke ir palaidotas vasario 5 d. Jis buvo kilęs iš Jurbarko. Ten pat Luebecke gyvena jo brolis, o sesuo gyvena Čikagoje.

PRANCŪZIJA

(E) Pr. LB tarybos pirmininku išrinktas Ed.Turauskas. Naująją kr. valdybą sudaro: kun. J. Petrošius—pirm., pulk. J. Lanskoronskis — vicepirm. ir sekr., P. Klimas jr. — ižd.

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, LATVIJĄ ir kt. Rusijos kraštus siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus nuo 4-19 sv. Muito mokestis yra Ukrainskos Knyhos nustatytas.

Mūsų krautuvėje Jūs rasite: avalynės, skaručių, odinių švarkų, skutimo, kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiumams ir paltams medžiagų. Taip pat siunčiame maistą, vaistus ir kt. iš Europos. **Siuvama mašina su muitu ir siuntimo išlaidomis $175.00.**

Mes Jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai. **Darbo val. 10 ryto - 7 val. vakaro, išskyrus pirmadienius.**

A. LIUDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

Belleville, Ont

Lietuviškas spausdintas žodis šaukiasi tautiečių pagalbos įsigyti mašinoms. Kad neliktų šaukiančio balsas tyruose, šį kilnų, nors sunkų, darbą atlikti apsiėmė p. Šeirys su p. Šeiriene ir tikėjosi gero vaisiaus mūsų šioje turtingoje kolonijoje, kur bedarbių nėra buvę, visi turi nuolatinius gerus darbus ir visi yra gražių namų savininkai.

Rinkimo rezultatai betgi nebuvo labai dideli. Pranas Šeirys ir Juozas Zalatorius aukojo po $10, Stasys Paškauskas aukojo $2, bet dar pažadėjo gavęs algą daugiau išsiųsti. Šlapkauskas Antanas aukojo $1. Tad surinkta buvo $23. Bet gal tai dar nepabaiga. Mūsų žmonės yra pasiturį ir gal dar vėliau paaukos.

Juozapas Zalatorius.

Redakcija ta proga norėtų pastebėti, kad vajaus vykdytojai labai dėkingi aukų rinkėjams ir aukotojams, o taip pat tiems, kurie dar ir toliau žada to reikalo nepamiršti. Ištikrųjų ne kiekvienas gali aukoti betkurią dieną. Kaikada žmogus visai neturi atliekamų pinigų, o kaikada jų daugiau pasimaišo. Taigi dar kartą visiems nuoširdžiausias ačiū.

tinka prie valgio

ar šiaip atsigerti...

šviežaus, gryno skonio

SEVEN-UP

Visuomet turėkite užtektinai atsargoje 7-up savo malonumui. Gaivus, citrinos skonio, putojantis 7-up yra visų mėgiamas... prie valgio ar vienas. Nusipirkite dar šiandien patogiame šešių bonkų kartone.

Nieko geresnio už 7-up

ŠALPOS FONDO RŪPESČIAI

ŠF Centro Komitetas, po ilgesnės pertraukos, susirinkęs O. Indrelienės bute posėdžio, apsvarstė aktualiuosius šalpos reikalus ir paskirstė pinigus Vokietijoje gyvenantiems tautiečiams. Dėl įvairių priežasčių senajam sąstatui nutrupėjus, į komitetą nariais buvo pakviesti A. Šadeikienė ir V. Sendžikas, kurie maloniai sutiko ir pirmą kartą posėdyje dalyvavo. Kol Komitete dirbo P. Lelis, buvo kam vadovauti 107 būreliui ir buvo tinkamas įgaliotinis viso krašto būrelių reikalams. Jam iš visur staigiai pasitraukus, Komitetas atsidūrė sunkumuose, nes surasti tinkamą pakaitalą ir gauti jo sutikimą nėra lengva. Todėl kol bus surastas į P. Lelio vietą kitas asmuo, O. Indrelienė ir A. Šadeikienė apsiėmė prie turimų pareigų palaikyti ryšius su būreliais, o O. Indrelienė virš viso kito apsiėmė rinkti įnašus, kitais žodžiais, vadovauti 107 būreliui, kuris P. Leliui pasitraukus liko be vadovo. Daugumas posėdžiavusių išreiškė viltį, kad P. Lelis po pertraukos grįš į senas pareigas ir vėl darbuosis sėkmingai, kaip dirbo iki šiol. Už jo nuopelnus būreliams ir gimnazijai Komitetas reiškia nuoširdžią padėką. Dėl vieno žmogaus, kad ir kaip jo pasigendame, visas darbas nesugrius. Visdėlto ta pačia proga norėtųsi pareikšti mažo nerimo dėl būrelių likimo. Praeitais metais nustojo veikti 116 būrelis Londone, baisu, kad nepradėtų atsirasti panašių daugiau. Ta proga C. K-tas kreipiasi į visus būrelių narius, apeliuodamas į jų tautinę sąžinę ir savigarbą. Nuo mūsų ne vien tik nuo mūsų pareis ar gimnazija galės toliau egzistuoti. Nesakykim sau, kad be manęs apsieis. Neapsieis — visų mūsų smulki paramą gimnazijai reikalingą, nes ji iš kitur pašalpos negauna. Būrelių vadovams, kurie su pasišventimu dirba gimnazijos labui, Komitetas linki ištvermės ir nepailsti dėl įvairių sunkumų kelyje. Sunku pramatyti, kaip ilgai teks aukotis dėl gimnazijos egzistencijos. Viena tačiau aišku, kad metimas ginklo kovos viduryje jokiais argumentais negali būti pateisinamas ir toks reiškinys bendrai daug garbės nesudaro.

Be šešėlių turime ir šviesesnių pusių. Štai tik kelioms dienoms praėjus nuo posėdžio, A. Šadeikienės rūpesčiu p. Gvildienė apsiėmė atgaivinti seniau veikusį inžinierių būrelį. Geriausios sekmės! Laukiame iš profesionalų gero pavyzdžio. Daktarai turi savo būrelį, jį suorganizavo ir sekmingai vadovauja dr. E. Norvaišienė. Atgaivinus inžinierių būrelį, bus užpildyta dar viena tuščia spraga.

Nr. 6 būrelis, nors sunkokai veršdamasis, bet pasirodo dar gyvas. Vadovė A. Jankaitienė turi surinkusi pinigų ir žada juos artimoje ateityje Komiteto kasai perduoti.

Gauta šiomis dienomis iš J. Giedraičio, Hamiltono ŠF pirmininko, čekis $700. Hamiltonas, kaip paprastai viršija visus, bet ypač didelis nuopelnas tame J. Giedraičio, kuris eilę metų sekmingai darbuojasi artimo labui. Ši suma tik dalis to, ką Hamiltonas yra surinkęs šalpai. Kitos sumos buvo pasiųstos betarpiai seneliams, ligoniams ir invalidams į Vokietiją.

V. S.

Rezistencinis sąjūdis sovietuose

Kaip pranešama iš Vienos, Leningrade ir kituose S. Rusijos miestuose ištisą 14 mėnesių plačiai buvo platinami antisovietiniai lapeliai, kurių skleidėjų saugumui vis nesisekė susekti. Pagaliau keletas įtariamųjų buvo suimti. Du iš jų — dr. Gordejienko ir spaustuvės darbininkas Bagrecov buvo nuteisti 25 ir 10 metų kalėti. Jie buvo sugauti platinant lapelius, kuriuose sovietų valdžia kaltinama eksploatavimu darbininkų, užgniaužimu spaudos ir žodžio laisvės.

Tai buvo pirmas atsitikimas, kad tokia byla atsidūrė teisme ir buvo skelbiama spaudoje, kur buvo reikalaujama mirties už "antipartinę veiklą". Anksčiau viskas būdavo sutvarkoma be garso saugumo rūsiuose.

Plačiai skleidžiamieji lapeliai anuos nuteisus nesustojo. Jie pasirašomi "Visažinančio senelio" (Died Vsevied) ir juose suminima daug slaptų dalykų iš Kremliaus. Tai rodo, kad rezistentai turi ryšių su augštomis sovietų valdžios sferomis. Pav. prieš metus apie ruošiamą piniginę reformą šie lapeliai pranešė iš anksto. Jie ragino gyventojus savo santaupas iškeisti į metalinius pinigus arba pirkti prekes, nes kitaip prisieis netekti 90% visų santaupų. Kremliui tas padarė didelio klapato.

Rezistentų turima taip pat ryšių su rusais užsieniuose. Pernai liepos mėnesį Torgau ir Gleiwtiz buvo suimti 7, o Dancige 8 asmenys, įtarti turį ryšių su rezistentais Sovietų Sąj. Jie visi buvo slapta nuteisti ir sušaudyti. Prieš pat savo atleidimą Serovas perspėjo Rytų Vokietijos saugumą rūpestingai sekti "antikomunistinę veiklą, kuri Sovietų Sąjungai darosi nepakenčiama". Už suėmimą kiekvieno įtariamo buvo paskirtos didelės piniginės dovanos.

Pavergtieji nerimsta

Po dviejų metų pertraukos iš Albanijos pasigirdo žinių apie naujus sabotažo veiksmus. Daugiausia tai pasireiškę sovietų technikų bei kontrolierių stovyklose naftos šaltinių Kucova zonoje. Dešimties dienų bėgy pasireiškę 4 sabotažo veiksmai.

Vengrijoje, matyt, taip pat dar neramu. Tai rodo pav. Miskolce laikraščio atsišaukimas budėti prieš priešus, kurie naikiną pasėlius, išskerdžią galvijus, sunaikiną tiltus bei kelius, platiną lapelius, skleidžiančius defetistines nuotaikas.

Rumunijos vidaus reikalų ministerijos valstybės sekretorius Staicu liaudies milicijos dešimtmečio minėjime pagerbė "naujos socialistinės tvarkos priešų aukas". Jis kvietė visus komunistus paremti liaudies miliciją, kuri ginanti "nuo priešiškų elementų gresiančių valstybinėms institucijoms . . ."

ORTODOKSAI SANTARYBAI PRITARIA

Iš Rytų Bažnyčios augštųjų dignitorių į popiežiaus kvietimą dalyvauti ekumeniniame Bažnyčios suvažiavime pirmasis atsiliepė Antiochijos patriarchas Theodosius VI.

Pareiškęs, kad tuo reikalu pirmiausia turi pasitarti antokefalinės Bažnyčios galvos, kurie po to duosią bendrą atsakymą, patriarchas pastebi:

"Mano galva, santarybai turi vadovauti popiežius, kaip pirmasis tarpe lygių, kaip tas buvo praktikoje bei papročiuose dar neskilusios Bažnyčios, kai Romos Bažnyčia nebuvo išėjusi iš krikščionių vienybės".

Popiežiaus primato pripažinimas iš Rytų Bažnyčios patriarcho pusės yra reikšmingas ir įsidėmėtinas reiškinys.

KAS NAUJO KANADOJE?

Darbininkų unijos susilaukė aštrios kritikos B. Kolumbijos ir Newfoundlando provincijose. Newfoundland prov. seimas, premjero Smallwood pasiūlymu, priėmė įstatymą, kuriuo atimama unijos teisė amerikiečių įtakoj esančiai International Woodworker of America miškakirčių unijai. Jos vietoje suorganizuota vietinė unija Brotherhood of Newfoundland of Woodworkers. Taipgi uždrausta sunkvežimių unija — teamsters, kurių vadas yra Hoffa JAV. Unijos dėlto pakėlė protestą. Manoma, kad Newfoundland įstatymsa bus pateiktas augšč. Kanados teismui pasisakyti dėl jo konstitucionalumo.

* *

Skristi Maskvon jau galima Trans-Canada ir **Aeroflot** bendrovių keleiviniais lėktuvais. Tuo reikalu pasirašyta sutartis po dvejus metus užtrukusių derybų. Pvz. iš Toronto galima imti TCA lėktuvą 2.35 val. p.p. ir nusileisti Paryžiuje 10.20 val. sekantį rytą, o iš čia 2.20 val. p.p. sėsti į kitą lėktuvą, kuris nusileis Maskvoj 8 val. vak. Pirmos klasės kaina $1.152,50, turistinės klasės $825,30.

* *

Mažųjų automobilių importą iš JAV uždrausti siūlo automobilių darbininkų unija. Eavo 10 tūkstančių narių ji išsiuntinėjo bendraraščius, nurodančius tokio importo žalą, nes tuo atimamas darbas daugeliui kanadiečių. Jame primenama, kad pernai Kanadoje buvo parduota 82.573 mažieji automobiliai, t.y. 53.5% daugiau nei 1957 m. Kanadoj automobilių įmonės esą dar nesirengiančios tokiai gamybai. Vyriausybės nesirūpinimas šiuo reikalu galįs būti nuostolingas kaip ir Arrow lėktuvų gamybos sustabdymas.

* *

Puošmenys automobilio viduje — lėlės, pasagos, bokso pirštinės ir pan. — bus draudžiami Ontario susisiekimo įstatymo, kurio papildymai svarstomi parlamente. Ir tai todėl, kad tokie daiktai, jei pakabinti ant vairuotojo lango ar užpakalinio lango, kliudo matymą ir gali būti nelaimės priežastimi. Taipgi pagriežtinamos bausmės už pabėgimą iš nelaimės vietos, už autovežimio perkrovimą.

* *

Šeimų priedai, pasak Manitobos senatorių Thomas A. Crerar, valstybei atsiėjo $3.500.000.000 nuo jų įvedimo 1944-45 m. Deja, tai esą nepadėjo sustiprinti šeimas morališkai nei sumažino jaunų nusikaltėlių skaičių. Tai rodą, kad pinigais neįmanoma išspręsti socialinių problemų. Esą reikia stiprinti šeiminę drausmę bei auklėjimą.

**

Yra darbų, bet nėra kam juos dirbti, pareiškė britų ateiviams remti draugijos pirm. I. Jones. Draugijos darbo įstaiga Toronte turinti 16 pasiūlymų, bet niekas nebuvo tinkamas jais pasinaudoti, nes jiems reikia specialaus pasiruošimo. Taipgi esą pasiūlymų moterims. Darbo įstaiga britų ateiviams buvusi įsteigta prieš savaitę ir jau suradusi darbą 78 asmenims. JAV firmos, ryšium su Ayro įmonių sustabdymu, ėmė samdyti kanadiečius inžinierius savo įmonėms JAV ir tai su pasisekimu.

**

Profesorių algos Vakarų Kanadoj yra didesnės nei Ontario ar Quebeco provincijose, kaip matyti iš statistikos biuro ką tik paskelbtų duomenų. Pagal juos, V. Kanadoj profesorių metinių algų vidurkis, nuo dekano iki lektoriaus, 1958-9 m. pasiekė $7.558; Ontario prov. jis yra $7.420, Quebeco — $6.756, pajūrio provincijose — $5.923.

* *

Senatvės pensiją galvojama reformuoti ypač pagal JAV sistemą. Tam reikalui vyriausybė buo pavedusi B. Kolumbijos unto prof. dr. R. M. Clark surinkti duomenis. Po ištisų metų darbo profesorius parašė dvitomę studiją ir perdavė parlamentui. Pasak jo, JAV senatvės sistema yra išugdyta palaipsniui remiantis asmeninių pajamų dydžiu. Pensijos fondas buvęs sudarytas per 22 metus ir dabar išsilaikąs pats be vyriausybės paramos. Darbdaviai moka 2,5% nuo savo pajamų, darbininkai 2¼%, vers lininkai 3⅜%. 1969 m. jų mokesčiai bus pakelti iki 4½ - 6¾%. Dabar JAV senatvės pensijos vidurkis $64.58 mėn., o su priedais kaikurioms kategorijoms $108.50. Kanadoje senatvės pensija — $55 mėn. Pasiekti JAV lygį kliudo pajamų nelygumas: Kanadoj pajamų vidurkis vienam asmeniui yra 30% mažesnis.

* *

Kanados valstybinių geležinkelių (CNR) prezidentas Donald Gordon savo metiniame pranešime pastebėjo, kad kompanija, nebodama sunkumų, geležinkelių tinklą vis dar plečianti — vedanti naujas linijas į nuošalias mineralais turtingas sritis. Taip naujas geležinkelis tiesiamas šiaurės Manitoboje nuo Optic Lake iki Chisel Lake. Jis bus 52 mylių ilgio ir bus baigtas 1960 m. Kita nauja linija tiesiama šiauriniame Quebece.

CNR, kaip ir kiti geležinkeliai, pereitais metais jautę atoslūgį—sumažėję pajamos, ir pervežtų prekių tonų skaičius, o išlaidos bei atlyginimai padidėję. Nors tikslūs duomenys dar nesuvesti, bet apytikriai sprendžiant 1958 m. pervežtųjų prekių tonažas sumažėjęs bent 10 %, palyginus su 1957 m. Pajamos sumažėję maždaug 8%.

Keleivių pervežimo pajamos taip pat sumažėjusios apie 12%. Prie to daug prisidėjęs sumažėjimas imigracijos ir apribojimas kariškių kelionių.

**

Vengrų pabėgėlių studentų šelpimą kritikavo parlamente CCF partijos atstovas H. W. Herridge. Esą Kanados vyriausybė priėmusi visą Sopron un-to mišku fakultetą — 190 studentų, 28 profesorius ir 90 šeimos narių. Jų išlaikymas su viskuo B. Kolumbijoj esą atsieina $452.190. Tuo tarpu esą daugybė kanadiečių jaunuolių, nepajėgiančių baigti universiteto ir todėl nederą rodyti tokį perdėtą duosnumą. Jam atsakė buvęs imigracijos min. Pickersgill ir kt., nurodydami, kad klaidinga atsisakyti nuo savo įnašo pasaulio laisvei remiantis kaikuriais trūkumais Kanadoje.

* *

Šešių tautų indėnai paskelbė savo nepriklausomybę ir apie tai pranešė prez. Eisenhoweriui, karalienei Elzbietai ir premjerui Diefenbakeriui. Genčių vadai, pašalinti iš pareigų prieš 35 m., su 1.000 savo rėmėjų atžygiavo prie rezervato tarybos rūmų, įsiveržė į juos ir čia pasiskelbė esanti tikra vyriausybė Š. Amerikos Šešių Iroquois Tautų Konfederacijos. Pagal 1924 m. Kanados įstatymą, indėnų rezervatuose taryba renkama ir buvusi paveldimoji tarybų sistema panaikinta.

Persenę laidai – pavojus namams

(CSc) Tūkstančiai senų namų yra nupirkti naujųjų kanadiečių, kurie savo ruožtu yra įdėję nemaža darbo ir pinigo tiems namams pataisyti ir pagražinti. Daugelis iš jų tačiau yra praleidę pro pirštus vieną labai svarbų namų pagerinimo reikalą — elektros laidų pakeitimą. Didelėje senų namų daugumoje elektros laidai yra jau persenę ir sudaro pavojų ne tik patiems namams, bet ir gyventojų gyvybei. Štai vienerių metų laikotarpyje persenę elektros laidai yra sukėlę namų gaisrų už $10.300.000 vertės.

Namai, kurie statyti prieš 20, 30 ar net 15 metų jau gali turėti susidėvėjusius laidus, nebepakeliančius didelio apkrovimo naujausiais elektriniais įrenginiais. Kiap dažnai jau pasitaiko, kad čia bei ten prijungiamos naujos vielos, nepaisant, ar jų sukeltą įtampą pakels persenusi, sienoje esanti, viela. Kaip dažnai prie vieno elektros taško prijungiame keletą naujų taškų, nepagalvoję, ar tos atšakos bus senam taškui pakeliamos.

Yra skaičiuojama, kad iš kiekvienų dešimties namų Kanadoje septyni turi silpną, nepakankamą elektros laidų sistemą, o taip pat iš dešimties komercinių namų šeši yra su elektros laidų trūkumais.

Pasirūpinkite, kad jūsų namų ar įmonės laidai būtų laiku kvalifikuoto elektriko patikrinti. Jei reikia, nepašykštėkite pakviesti elektros kontraktorių ir pakeisti visą namų laidų sistemą.

Niekad nesukite 30 amperų atsargūnų ten, kur turi būti tik 15 ar 20 amperų atsargūnai.

KIEK BERLYNE YRA KARIUOMENĖS?

Kai Berlyno tolimesnio likimo klausimas yra atsidūręs klausimo ženkle, dažnas pagalvoja, o kokios gi abiejų pusių karinės pajėgos yra pačiame Berlyne?

Paskutinės Š. Atlanto Sąjungos konferencijos proga buvo paskelbta, kad Vakarų Berlyne yra apie 14.000 vakariečių karių. Jų tarpe yra 5.000 amerikiečių, kurių skaičius pastaruoju metu keliais šimtais padidintas. Jie turį ne tik šarvuočių bei artilerijos, bet taip pat atominių apsigynimo ginklų. Anglai Berlyne laiko vad. "Berlyno brigadą" — 4.500 vyrų, kurių ginkluotė tebesanti 1950 metų. Panašiai yra pasenusiais ginklais ginkluoti ir 4.300 prancūzų.

Rusai Rytų Berlyne teturi vos 4.300 karių, bet tai tik avangardas savos vokiškos kariuomenės, o be to, čia pat Rytų zonoje stovi 400.000 rusų karių. Iš šių pastarųjų 40.000 yra saugumiečių. Taigi vyrus skaičiuojant pranašumas yra sovietų bei komunistinės Vokietijos pusėje.

Montrealio Dramos Teatras Toronte

Vasario 27 d. Montrealio Dramos Teatras aplankė Torontą su "Milžino paunksme", Balio Sruogos "trilogiška istorijos kronika, trijų veiksmų, devynių paveikslų". Istorinis dramos perijodas mums visiems gerai žinomas: tai Jogailos ir Vytauto senatvės laikai. Vytautas stabilizuoja Lietuvos valstybę, jo politinė galia jaučiama net Krokuvoje. Krokuvos dvaro (ne Jogailos) kova su Vytautu ir yra šios dramos ašis, nors pats Vytautas pasilieka už scenos, mesdamas milžino šešėlį ant žmonių ir įvykių.

Ne istorinė tiesa rūpėjo Sruogai pirmoje vietoje, bet teatras, kurį jis norėjo matyti "bent per metrą viršum žemės", todėl istorinė kategorija šitam veikalui nėra taikintina. Jau pačios baltosios eilės (skambūs jambai) atkelia "Milžino paunksmę" nuo kasdienybės ir padaro dėkingą scenai, deklamacijai. MLD Teatro užsimojimas ir ryžtas įsceninti šį didelį veikalą yra stebėtinas. Darbo nuopelnas pirmiausiai atitenka režisorei Birutei Pūkelevičiūtei, turėjusiai ar ne 140 repeticijų. Mūsų sąlygose (dirbant penkias dienas pragyvenimui) šita statistika skamba kuone neįtikėtinai, ypač, kad pati režisorė prisiėmė ant savęs vieno pagrindinių veikėjų naštą: Sofijos, Jogailos žmonos. Kalbant apie šią dramą Toronto scenoje būtų nevisuomet lengva išvesti aiškią ribą tarp Sruogos teksto, režisūros ir paskirų aktorių pajėgumo, nes pats pastatymas turi savyje ir profesionališkų, ir mėgėjiškų elementų, bet šių eilučių tikslas ir nėra pateikti spektaklio kritiką, bet daugiau paminėti įvykį, kuris buvo neeilinis ir atsilankiusiųjų atmintyje paliks pakylėjimu.

Jogaila yra trilogijos centrinis asmuo. Atsigręžęs į save jis atlaidžiai ir ramiai žvelgia į žmones: į jų ydas, klaidas, kančias ir heroizmą. Šitaip atkūrė Jogailą aktorius Kazys Veselka. Pirmieji Jogailos akordai scenoje nuskambėjo kuone kaip šventai apkvaišusio karaliaus Lyro ir tuoj įplaukė į tą pastovią, nuoseklią vagą, kurią Kazys Veselka išlaikė iki paskutinės scenos žiūrovų pasigėrėjimui ir Sruogos garbei.

Sofija, Sonka, Jogailos žmona yra daugialypė asmenybė: narpli intrigantė, aistringa moteris, mylinti motina, kurią vaikų atei tis kartais verčia būti ir pirmąja, ir antrąja. Be abejo, Sofijos charakteris yra pats komplikuočiausias ir nevienodas užakcentavimas vieno ar kito jos bruožo scenoje gal ir neatskleidė jos pilnumoje.

Leono Barausko sodrus balsas, ritmingas judesys ir juodo rūbo pastovus bangavimas Zbignievo Olesnickio rolėje buvo malonus sekti ir klausytis. Ugningas (gal kiek perdaug retoriškas), jaunas, gražuolis Švitrigaila sužavėjo moteris — Juozo Akstino asmenyje. Ir visi kiti aktoriai atliko savo roles pareigingai. Malonus siurprizas buvo šokėjos, kurios sušoko nekaltą, mergaitišką šokį, ne tokį, kokį joms buvo numatęs autorius. Zigmo Lapino sukurta muzika paskutiniam veiksmui suteikė reikiamos mistikos. Dekoracijos pakankamos.

Torontas tolygaus teatro neturi, todėl būtų smagu ir vėl išvysti mūsų scenoje Montrealio teatrą, kad ir mažesnės apimties veikale.

Vl. Š.

Jūsų laiškas yra svarbus

Kai rašote laišką, žiūrėkite, kad būtų aiškiai, teisingai ir pilnai užadresuotas.

- Neužmirškite užrašyti inicialus ir pilną pavardę.
- Visuomet adrese užrašykite numerį, gatvę, zonos numerį (kur jis yra), miestą ar miestelį ir provinciją
- Laiškai adresuojami į apartamentus ar įstaigų rūmus, turi turėti užrašytą patalpos ar įstaigos numerį.
- Savo grįžtamąjį adresą užrašykite kairiajame viršutiniame voko kampe.
- Kai rašote už Kanados ribų, visuomet užrašykite pilnai to krašto pavadinimą.
- Visuomet prilipinkite atitinkamos vertės pašto ženklų. Jei nesate tikri, pasitikrinkite pašto įstaigoje.

Pilnas ir teisingas užadresavimas paskubins jūsų pašto pristatymą.

Canada Post Office

Savi pas savus!

Trumpiausias kelias į Lietuvą per Londoną

Kam siųsti per svetimtaučius, jei D. Britanijoje yra lietuviška ir tik vienintelė tokia įstaiga, per kurią jūs galite pasiųsti siuntinius saviesiems į Lietuvą, Sibirą ar kitur. O tokia įstaiga yra:

BALTIC STORES BENDROVĖ

(Savininkas Z. Juras)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

Kreipkitės ir mes tuojau jums pasiųsime oro paštu mūsų kainaraščius bei kitas informacijas.

Siunčiame viską: vaistus, medžiagas, akordeonus, laikrodžius, mašinas įvarias, maistą ir viso kita, kas leidžiama siųsti.

Užsakykite, ir jūsų siuntinys bus tuojau pat išsiųstas jo laukiantiems jūsų artimiesiems.

Užsakę ramia sąžine laukite pakvitavimo iš savo artimųjų, nes už siuntinį atsako Baltic Stores Bendrovė.

Nesibaidykite, jei užsakydami neturite iš karto visos reikalingos pinigų sumos, nes Baltic Stores skuba pirmiau pasiųsti kas užsakyta, o tik paskui suveda sąskaitas. Baltic Stores yra pasitikėjimu parėmusi savo santykius su savo tautiečiais.

BALTIC STORES vienintelė siuntinių įstaiga, kuri pajėgia pigiausiai pasiųsti ne tik kitokius siuntinius, bet taipogi ir maisto siuntinius.

BALTIC STORES mielai pasiunčia už labai mažą mokestį (informacijas suteikia atskirai paprašius) ir pačių tautiečių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES būdamos grynai lietuviškos žina puikiai, kad siuntinių siuntimas yra šalpos darbas, tad stengiasi kiek galėdamos padėti savo tautiečiams kuo pigiau pasiųsti siuntinius, nenumažinant nei kiek siuntinio prekių vertės. Kviečiame visus burtis į vieną solidų lietuvišką tautos parėmimą.

BALTIC STORES būdamos lietuviškos visada geriau susikalbės su lietuviu lietuviškai.

The

RED CROSS

(RAUDONAJAM KRYŽIUI)

REIKIA JŪSŲ PARAMOS

APTARNAUJA KANADĄ IR PASAULĮ 1909-1959

Kaikuriuose Kanados miestuose R. Kryžius yra United Appeai narys.

393

"MILŽINO PAUNKSMĖ" TORONTE

Nepaslaptis, kad mūsų kultūriniai veiksniai pradeda pavargt ir reikia laukti jų dar didesnio nuovargio, ypač kad į kultūrinę veiklą įtraukti jaunimą kaskart sunkiau, gi vyresniuosius gerokai stabdo paties gyvenimo ritmas ir jo reikalai. Jei pasitaiko proga išgirsti gerą lietuviškos dainos koncertą bei pamatyti puikiai paruoštą scenos veikalą, tai didelis įnašas kolonijai ir tuo reiktų tik džiaugtis. Lietuva mumyse bus tol gyva, iki lietuviškas žodis įvairiom formom liesis iš mūsų sielos. Kolonijų visuomenė turėtų atkreipti tinkamą dėmesį, kad kultūrininkai nebūtų palikti šalia jos gyvenimo ir rūpesčių. Jau netaip retas atsitikimas, kad didelės pastangos veikėjų apvainikuojamos nuosto liu. Gi visą atsakomybę imasi tie, kurie daugeli valandų skiria repeticijoms, dažnai atsisakydami savo patogumų ir poilsio valandų. Skaudžiausia, kad šiandieną visi išmokome vertinti, nesigailėdami nepagrįstų koresponden cijų ir kritikos tų asmenų, kurie mažiausiai turėtų kom ptencijos. Šios pastabos neliečia paskutinio spektaklio Toronte, tik apskritai "kritikus", kurie kritikuoja viską, patys į kultūrinę veiklą neįsijungdami.

Bet eikime prie paties "Milžino paunksmės" spektaklio. Patį veikalą, manau, galėtų charakterizuoti istorikai, nes autorius siekė arba atkurt praeitį, arba iš jos ėmė siužetą. Vienu ir kitu atveju istoriko žodis būtų pageidaujamas ir kompetetingas. Kontraversijų galėjo sukelti Jogailos žmonos Sonkos laikysena, kuri, riterių savotiškai veikiama, tarsi nužengia nuo karališko piedestalo į pilką intrygų gyvenimą, prarasdama karališkąjį orumą. Paminėtina, jog autorius vaizduoja ne oficialiuosius karališko dvaro gestus, bet daugiau jo privatų turinį, kuris anais laikais vargu ar orumu pasižymėjo. Autoriui neabejotinai turėjo daug įtakos didėjanti įtampa abiejų tautų. Tuo atveju pavaizdavimas tikrų neigiamybių suprantamas, ypač kai politinė skriauda tiek autorių, tiek visą lietuvių tautą perdaug buvo paveikusi. Režisieriui nelengvas uždavinys scenos veikalo kopiuros. Tiesa, jų padaryta, gal nepakankamai, tačiau kas pasiliko krislu, šių dienų visuomenės papiktinti negalėjo, nes mūsų pačių proteguojami filmai gal didesnio papiktinimo neišvengia.

Sigizmundo imperatoriaus pasirodymas taip pat laikytinas privataus pobūdžio. Jis galėjo pasirodyti toks, koks scenoje buvo sukurtas, nes jį dar veikė puo tos nuotaika ir pats karalius Jogaila jį tik tokį suprato. Sunkiau būtų sutikt, jog toji aplinkybė virsta svarbiu politiniu momentu kaip Vytauto karūnacijos išsprendimas, kurio lietuvių tauta nuoširdžiai siekia, gi lenkai be atodairos griauna. Dviejų kontraversijų susikryžiavimas negali būti išspręstas banaliu mostu, tuo labiau, kad Jogaila, nors ir senas, tačiau išlaikytas, sentimentalus ir dar galvojąs. Vargu būtų pasitikėjęs Sigizmundu tą valandą, kurią jis kaip imperatorius niešlaiko savo kritikos, kad ir privačiam kontakte. Tačiau tai autoriaus, o ne aktoriaus reikalas.

Zbignievas Olesnickis — Krokuvos vyskupas pavaizduotas daugiau politinis negu bažnytinis personažas. Kas pažįsta lenkų charakterį, pilnai sutiks, jog buvusioji apliknybė, ypač troškimas išeiti į rytus su savo programa, tautinį ir religinį momentą galėjo sujungt Zbignievo kaip vyskupo asmeny. Iš to taško žiūrint, vyskupo Zbignievo ir karalienės artimas bendravimas lengviau sprendžiamas ir teisingiau suprantamas. Kronikiniam veikale, kuriame būtų svarbi ir detalė, Liucijos įvedimas ir jos kliedėjimas palieka neišspręstą mįslę ir scenovaizdžio įtampą nubloškia priešingon pusėn. Reikia manyti, kad Montrealio taip stiprus vienetas pagalvos kaip šį nelygumą išlyginti.

Nežinia kodėl režisūra vaizduoja Švitrigailą kaip jaunuolį, kuris anuo metu buvo tikrai jau subrendęs vyras, turįs šeimą ir daugiau kaip pusę gyvenimo išbuvęs kalėjime: "Kad aš gyvenimo daugiau, kaip pusę, šlykščiam kalėjime pragyvenau"... Sukurtas Švitrigailos tipas būtų pilnai suprantamas jaunuolio metuose. Gal toji aplinkybė, ypač teksto ekstravagantiškumas verčia pavaizduoti jaunuolį. Į Vytauto laidotuves Švitrigaila atvyksta jau ne tiesiog iš kalėjimo, todėl ir jo apranga vaizdo pilnumui turėjo būti kita.

Šiuo atveju daug svarbiau prisiminti bent bendra fraze aktorių pasiektus rezultatus. Reikia pasakyti — jie buvo pasigėrėtini. Turint minty šekspyrinį veikalo ritmą, kurio kiekviena eilutė turi savą prasmę, iš aktoriaus reikalauja ne eilinio pasiruošimo. Ypač buvo pastebėta Jogailos personaže, kuriame tilpo visos reikalingos kvalifikacijos. Tą patį tenka pasakyti ir apie kitus svarbiuosius personažus. Jie buvo išbaigti pagal režisūros nustatytą formą nuo pradžios iki pabaigos. Gaila, kad dėl vietos ir laiko stokos nėra galimybių apibūdinti kiekvieną atskirai, kas būtų tikrai verta ir reikalinga, pasitenkinsiu bendra fraze, jog Montrealio teatras paliko gilų įspūdį torontiečių žiūrovų sielose. Jei Sonka, Zbignievas ir riteriai vedė publiką lenkiškų intrigų klampynais, tai Jogaila ir jo brolis Švitrigaila veda visus į pasiilgtosios tėvynės grožį ir jos didingumą. Jogailos baigiamieji monologai pažadino ne vieno sieloje Lietuvos ilgesį ir tartum nunešė ten, kur "Prie vieškelio sodeliai vyšnių... Lakštingalos giesmė alyvų krūmuos... Net dargana, šalna rudens vėlyvo — kaip sapnas Vieš paties paunksmėj... Lankau senas vietas... Kaip tremtinys. Ir vienas skausmą — vienas — slėpt turiu". (III veiksm.). Įsidėmėtinas ir Švitrigailos paskutinis žodis kiekvienam lietuviui, kad pakeliui į laisvę nepalūžtų: "Tu dėl tėvynės nemarios kaip milžinas vargai, kaip viešpats koveis... Kol nors viena plazdės širdis lietuvio, — tu būsi amžiams Lietuvos karalius"...

Tai baigiamieji veikalo momentai, kurie prikelia iš nerangumo, duoda ryžto kovot ir nepalūžt. Jei žiūrovai su ta nuotaika apleido salę ir ilgai dalinosi veikalo mintimis bei aktorių tinkama ekspresija, reikia skaityti, jog pastatymas tikrai pavykęs.

Žiūrovas.

Švento Kazimiero naktį

Tai buvo lygiai prieš aštuoniolika metų, kada "kūjis ir piautuvas" pradėjo mus valdyti.

Viename pagal upę miestelyje prasidėjo tylus judėjimas po raudonųjų pamatais. Vieni ruošėsi apleisti mus ir išsikelti į Vakarus, o kiti kovoti už laisvą tėviškės padangę. Aliui irgi reikėjo apleisti savo gimtąją Ąžuolų alėją, bet dar rūpėjo suorganizuoti patriotų būrelį.

Sutiko mane vieną vasario vakarą ir paklausė:

— Klausyk, sese, ar tu gali išpildyti vieną mano prašymą? Bet pirma pasižadėk geriau mirti, bet nieko niekam neišduoti.

— Taip, kaip Dievas mane mato... — atsakiau trumpai.

Nuo tos dienos buvau pirma ryšininkė suvesti į pažintį visus patikimus lietuvius. Man neblogai sekėsi, nes turėjau pažįstamų pašte, įvairiose parduotuvėse, geležinkelio stoty ir net pačioje milicijoje. Vieną gražią naktį suvedžiau į pažintį pačius svarbiuosius asmenis, kur vieną savanorį kūrėją buv. puskariininkį paskyrėm vadu.

Man teko sunkiausia dalis — viską žinoti, matyti ir sunešioti. Niekas nežinojo apie mūsų darbus. Tik viena mano a.a. mama nujautė savo motiniška širdimi. Kai aš naktimis vėlai grįždavau, ji rožančių po rožančiaus kalbėjo, meldės už mane, kad Dievas apsaugotų mano kelius.

Pirmoji laimė buvo, kai valsčiaus salėje Vasario 16 iškabinau tautinę vėliavėlę ir niekas neįtarė manęs, nors sargų buvo tą dieną šimtai visuose kampuose. Išvakarėse prie vieno kelio didelę tautinę vėliavą su draugais buvome iškėlę. Dievas mus tikrai visus globojo. Nei vienas nebuvome įtartas ir niekas nenukentėjo. Gelbėjo tikrai mano motinos malda.

Alis parvežė nemažai šaudmenų. Turėjau juos iš jo namų pernešti į paskirtą vietą. Lankiaus pas jį vakarais. Lošėm kortom arba ką kita darydavom, kol jo priežiūrai paskirtas "komisaras" išeidavo dvarą apeiti apžiūrėti ar kur kitur. Tuo momentu ir aš dingdavau. Apie 3 kilometrus per laukus spausdavau.

Pasktinę savaitę prieš išvykimą turėjo daug "visko" atvežta ir skubiai turėjau atsiimti. Tai buvo 1941 m. kovo 3 d. Nuėjau apie 9 val. "Jurgis komisaras" jau sekė mane. Turėjau savo portfely karišką didelę dėžę pilną labai svarbių daiktų. Knatus apsijuosiau apie save, dar biauresnį susidėjau į kišenius. Išeidama iš namų kartu su mama pasimeldėme į šv. Kazimierą. Ten turėjau ilgai sėdėti, nes "Jurgis" sėdėjo šalia mūsų ir negalėjau išeiti. Laimei pradėjo smarkiai šumes loti į miško pusę. "Jurgis" išbėgo su šautuvu laukan. Tada aš su savo grobiu per kitas duris laukan. Buvo sunki našta — apie 30 kilogramų.

Persižegnojau ir traukiu vieškeliu. Buvo pat paleidimas sniego. Ėjau su didele baime ir lūpose su malda. Vos paėjus pusę kilometro, pasivijo vežimas. Ogi visi vykdomojo komiteto propagandos "draugai" ir vežikas mano kaimynas.

— Sėsk, — sako. — Kur taip vėlai vaikštai? — nes buvo jau 1 val. nakties.

— Obuolių nešuos, — sakau.

— Na, tai duok ir mums.

Dievo laimė, kad ant viršaus kelius obuolius turėjau. Truputį pradarius portfelį išėmiau ir padaviau. Staiga mintis kilo, kad į miestą nevažiuočiau, bet tiesiog per laukus eičiau. Atsiprašiau jų. Sakau eisiu tiesiog. Vežikas sustojo ir paleido.

Vandens ir sniego iki kelių, O prieš akis dar upelis. Mažas, bet tuo laiku gilus. Kaliošus į maišą — ir pirmyn.

"Šv. Kazimierai, — meldžiuos, — padėk man savo vardo dienoj, kad nežūčiau ir nesusirgčiau".

Nuo kiekvieno trinktelėjimo galėjau būti išnešiota, o mirti ir sirgti nuo peršalimo. Turėjau upelį perbristi iki "giminės". Bet viskas laimingai pasibaigė, net slogos negavau. Mamą radau besimeldžiančią.

— Vaikeli, — sako, — aš jau kokį penkioliktą rožančių į šv. Kazimierą sukalbėjau, kad tik tave Dievas apsaugotų.

Kitą naktį viskas buvo perduota į kitą vietą. Tėtis apie mane nieko nežinojo. Manė, kad aš su kavalieriais flirtuoju ir sakydavo mamai, kodėl ji leidžianti per naktis mane su tais vaikiais "klampotis". Man buvo irgi nelengva su tais "vaikiais klampotis", bet žinojau, kad čia dėl Dievo ir Tėvynės. Mūsų būrys buvo beveik visi blaivūs vyrai ir dar viena mano gera draugė, kuri man vėliau padėjo. Šiandien ji likusi Lietuvoje.

Turėjom visas žinias ir iš Vakarų ir kada kils karas. Turėjom paskui nusipirkę raidyną specialiai atsišaukimams spausdinti. Vėliau aš turėjau gyventi toliau nuo savo miestelio, net už 24 kilometrų. Buvo proga išvežioti pakelėm, nes kiekvieno sek madienio rytą grįždavau į namus, o vakare vėl išvykdavau. Mūsų vyrai padarė daug gero. Sulaikė apie 300 arklių, neleido į rytus išvežti, ir 7 traktorius. Ir "barzdočiai" gavo gerų bizūnų, bet du geriausi broliai žuvo nuo niekšo komunisto raudonarmiečio, buvusio "jaunalietuvio" išdaviko. Vėliau ir jis pats mirė nepaprasta mirtimi — ištino lietuvis iki 5 centimetrų. Joks daktaras tos ligos nesuprato ir rėkdamas mirė...

Vargo Bitelė.

Kultūros ir knygų pasauly

Čikagos Horticultural Society gėlių parodoje, kuri vyks kovo 14-22 d., įruošiamas ir lietuviškas darželis. Įruošimo darbams vadovauja agr. A. Indreika, kuriam talkina gėlininkai Galinis ir Kronas, arch. Mulokas, inž. Stankus, dail. Varnas ir kt. Pakvietimas buvo gautas per Liet. konsulatą. Taip pat per konsulatą buvo gautas kvietimas kovo 7-15 d. dalyvauti "Modern Living Home and Flower Show" parodoje, kur Velykų stalą su Vilniaus verbomis ir margučiais įruošė p. Daužvardienė su akademikėmis skautėmis.

Julia Melinis (Melinytė) jau antri metai iš eilės laimėjo geriausios komercinio meno dailininkės vardą. Ji dirba Clevelando didžiausiame dienrašty Plain Dealer.

Dail. J. Pautieniaus darbų paroda vyksta Clevelande "Čiurlionio" namuose.

Leonas Baltrus (Baltrušaitis), Anglijos lietuvis studijuoja dainavima, o jo žmona pijano muziką Vienoje, Austrijoje.

Prof. A. Ramūnas, neseniai sugrįžęs iš didelės kelionės po 25 Europos ir Azijos kraštus rinkdamas medžiagą savo naujai knygai, ir turėjęs pasikalbėjimų su žymiausiais šių laikų mokslo vyrais, Montrealio lituanistiniuose kursuose skaitė paskaitą apie gyvenamuosius laikus. Pagrindinė mintis iškelta ta, kad dabartiniu metu pasaulio dominavimą perima Rytinė hemisfera. Europos kultūrinė hegemonija žlugo. Panašiai kaip viduramžiais vyko su Islamu ir Budizmu, pasaulis kultūriškai orientuojasi į save, bet politiškai į sovietų Rusiją, ir į augantį milžiną raudonąją Kiniją. Amerika, tarytum nuomario priepuolio užvaldytas ligonis, viską pamiršusi kuria techniką, hypertechniką, tačiau šitai Rytų neimponuoja. Rytai šios technikos greitai pramoko ir jau vejasi Vakarus. Kada pasivys, kas bus? Kas bus, kada jau dabar dvasinėje srityje tarp Rytų ir Vakarų yra atsivėrusi tikra bedugnė? Įvyks katastrofa, jeigu tarp Vakarų ir Rytų nebus pastatyti tiltai, nes tiek Vakarai gali daug Rytams duoti (pav. žmogaus asmens primatą), tiek Rytai Vakarams (kontempliatyvizmo ir dvasinės sveikatos). Tokiais tiltais galės būti tautos, kurios savo charakteryje jungia tipingus Rytų ir Vakarų pasaulio pradus. Tokia tauta gali būti ir lietuviai, turį dūmojantį, reflektyvų būdą, Rytams būdingus lyriškus ataudus ir kuone seniausią pasaulio kalbą. Kada lietuvis, turįs organizacinį talentą ir gilią teisinę sampratą, emigracijoje begyvendamas perpras ir pasisavins vakariečių gamybinės organizacijos pradus ir arčiau pažins jų pragmatinį arba daiktinį raison d'être, jis bus natūraliai idealus tarpininkas tarp Rytų ir Vakarų. Po paskaitos buvo gyvos diskusijos.

J. P.

A. MACEINA BELGŲ AKIMIS

Liuveno jėzuitų teologijos - filosofijos fakulteto žurnalas "Nouvelle Revue Théologique" 1959 m. nr. 1 recenzuoja eilę veikalų, liečiančių ekumeninę problemą —krikščioniškųjų konfesijų suvienijimą. Jų tarpe recenzuojami ir prof. Antano Maceinos vokiški veikalai "Der Grossinquisitor" ir "Das Geheimnis der Bosheit". Recenzijos autorius G. Dejaifve, SJ, primena, kad tai nėra įprastinis Dostojevskio ir Solojovo filosofijos komentaras, o filosofinė - teologinė interpretacija, siekianti daug toliau nei psichologinis aiškinimas Didžiojo Inkvizitoriaus ir Antikristaus. Pasak jo, A. Maceina, lietuvis katalikas, giliai įžvelgia centrinę žmogaus problemą — laimės troškimą ir laisvės trauką, pasireiškusią trejopu Kristaus gundymu: duonos, sąžinės ir vienybės. Antikristaus problema esanti nagrinėjama sistematingai šv. Rašto ir religijos istorijos šviesoje "su gilia psichologine įžvalga ir moraliniu tikslumu; jo (Antikristaus) dvasios charakteristika, veikla, karalystė ir Bažnyčia, patekusi jo puoliman, taip ryškiai iškelta, kad autorius priartėja savo modeliui (Solovjovui) ir darosi aiškintoju, kokio galėjo norėti pats Solovjovas, aprašydamas savo apsakyme tamsią apokaliptinę dramą, kurią pramatė jo pranašinga siela, apvilkta istorijos baigme".

Lietuvių tremties grafikos paroda, kuri buvo ruošiama ir garsinama įvyksianti gruodžio mėn. Wuerzburge vykusių "Pabaltijo kultūros dienų" proga, neįvyko, kaip Pabaltiečių draugijos Vokietijoje biuletenyje rašoma, "dėl techniškų priežasčių". Jos vietoje buvo suruošta latvių liaudies meno paroda — buvo išstatyti žinomo tautodailės specialisto prof. Paege rinkinys.

Kun. A. Miluko monografijai išleisti komitetas

Žurn. Vladas Mingėla jau parašė didžiojo Amerikos lietuvių veikėjo kun. Antana Miluko monografiją, kurios išleidimu rūpintis vasario 28 d. autoriaus bute buvo sudarytas komitetas į kurį įeina: pirm. — Tėvas dr. Tomas Žiūraitis, OP, vicep. — prof. dr. Justinas Pikūnas, sekr. — inž. Vytautas Kutkus, reikalų vedėjas — žurn. Vladas Mingėla, kasininkė — Lidija Mingėlienė ir iždo globėjai — rašytoja Alė Rūta ir Matas A. Milukas (kunigo A. Miluko brolis).

Komitetas tikisi sulaukti paramos iš lietuviškos visuomenės, nes tiek daug Lietuvai ir lietuvybės išlaikymui pasitarnavęs kun. A. Milukas, kuris pats išleido apie 200 knygų, tikrai nusipelnė, kad jo monografija būtų išleista.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos spaudoje vėliau.

V. Kutkus.

V. Troyan - Eimaitytės dukrelė Marytė, 11 metų, laimėjo pirmą muzikos premiją Lyon muzikaliniame konkurse, kuriame dalyvavo 30 konkurenčių. Marytė pakviesta į Paryžių paskambinti pianinu televizijoje.

(E) **Dail. Eugenijus Kulvietis** mirė vasario 12 d. po trumpos ligos ir sunkios operacijos šv.Vincento ligoninėje, Medelline. Velionis buvo gimęs 1883. IV. 10 d. Alunčių dvare, Vadoklių valsč., Panevėžio ap. Gimnaziją baigė Rygoje. Tapybą studijavo Petrapilio karališkoj meno mokykloje. Dalyvavo rusų-japonų kare. 1910-1914 m. gyveno JAV, Čikagoje, daugiausiai versdamasis fotografo amatu. Be to, ten surengė keilas savo kūrinių parodas. 1914 m. grįžo į Lietuvą ir vėl buvo mobilizuotas rusų kariuomenėn. 1919 m. savanoriu stojo į nepriklausomos Lietuvos kariuomenę. Nuo 1922 m. Ukmergės gimnazijoje dėstė paišyba. Atsidėjo ir kūrybai, dalyvavo dailės parodose. Sovietams užimant Lietuvą, velionis pasitraukė Vokietijon, vėliau persikėlė į Kolumbiją, kur buvo suruošęs eilę savo kūrybos parodų. Be to, Medellino meno kolegijoje dėstė tapybą. E. K. per savo gyvenimą nutapė daugiau kaip 2.000 paveikslų, juose realistiškai vaizduodamas gamtą. Velionis taip pat yra nutapęs nemaža portretų.

★

AR CVIRKA NEBUVO ATSIKVOŠĖJĘS?

Petrui Cvirkai, jei dar tebebūtų gyvas, šio mėn. 12 d. būtų suėję 50 metų. Tai sukakčiai atžymėti sudarytas specialus komitetas su A. Venclovu priešaky. Jo nariai: J. Banaitis, M. Gedvila, K. Korsakas, E. Mieželaitis, V. Mykolaitis-Putinas, K. Preikšas, J. Šimkus, V. Uogintas, G. Zimanas ir J. Žiugžda. Būsiąs suruoštas Vilniuje ir Kaune iškilmingas Cvirkos paminėjimo aktas, o Vilniuje atidengtas paminklas. Minėjimai organizuojami mokyklose, minėsianti spauda, radijas, o Valstybinė gr. leidykla išleisianti naują jo raštų leidimą ir rinkinį rusų kalba.

Taip užsienio lietuvių komunistiniams laikraščiams pranešė elegrama A. Vaivutskas.

Įdomu, kodėl reikėjo net telegramos griebtis ir kodėl taip vėlai paskelbtas minėjimo komitetas bei numatytoji minėjimo tvarka. Nejaugi ištikrųjų Cvirka buvo pasidaręs nebeištikimas, atsikvošėjęs lietuvis esąs, jei Maskvos sutikimo teko laukti iki pat kovo mėnesio pradžios. Kaip gi kitaip galima būtų išaiškinti tokį suvėlinimą?

Kanados himno reikalu B. Kolumbijoj žurnalistas Ben Crow pravedė anketą. Jis apklausinėjo 400 šeimų, kurių nariai 8:1 pasisakė už "O Canada" kaip Kanados himną. B. Kolumbija ir Ontario yra britiškiausios provincijos.

Prisiųsta paminėti

Marija, gelbėk mus. Sibiro tremtinių ranka rašyta maldų knygelė. Išleido "Ateitis" 1959. II. 16, spaudė Immaculata Press Putnam, Conn., 96 psl. Gražūs kieti kolenkoro viršeliai. Kaina vienas doleris.

Moteris, Nr. 1(14) sausis-kovas, 1959 m., 32 psl.

Turinys: Tėvas V. Gidžiūnas, OFM.—Dieviškoji misterija; dr. A. Užupienė — Moters pavasaris ir vasara; V. Sruogienė — S. Čiurlionienė - Kymantaitė; E. Tumienės, D. Paškevičiūtės, J. Aisčio, Narūnės ir G. Tulauskaitės eilėraščiai; Pr. Alšėnas — Idealios išeivės moters portretas; M. Aukštaitė — Kankinių testamentas; Tautinių drabužių konkursas Montrealy; A. Sungailienė — Vieša paslaptis; LK MD-jos skyrių veikla; Moterys visuomeniniuose baruose bei moksle; Šeima ir vaikas; Pro memoria; Mados; Br. Pabedinskienė — Šeimininkėms; Atsiųsta paminėti.

AR IEŠKOTE DARBO?

Jei taip, nepamirškite užsiregistruoti vietos

NATIONAL EMPLOYMENT OFFICE

- NES (Valstybinė Įdarbinimo Įstaiga) teikia patarnavimus VELTUI.
- Patyrę darbų parinkimo tarnautojai yra pasiruošę pagal jūsų tinkamumą nukreipti jus į laisvas darbo vietas, kokioms jūs esate kvalifikuotas.
- NES teikia veltui patarnavimą, vistiek ar ieškotumėte darbo pagal jūsų patyrimą ar betkokio, ar administracinio bei profesinio pobūdžio.

ATSIMINKITE – Valstybinė Darbo Įstaiga patarnavimus teikia veltui visiems darbininkams bei darbdaviams.

NATIONAL EMPLOYMENT OFFICE

"Valstybinė personalo atrankos įstaiga"

UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

Jau turime naujausių modelių 1959 metų baldų

Mohawk Furniture

LIMITED

2448 DANFORTH AVE. Tel. OX. 9-4444 ir OX. 9-4224 TORONTO.

Dar yra ribotas kiekis 1958 m. modelio elektrinių ir gazinių pečių ir šaldytuvų LABAI NUPIGINTOMIS KAINOMIS.

Norėdami pasinaudoti šia paskutine proga, nedelsdami užeikite į mūsų krautuvę ir išsirinkite, kol dar yra didesnis pasirinkimas.

LIETUVIŠKOS VELYKINĖS ATVIRUTĖS

įvairių rūšių ir tinka bet kur siųsti.

Kaina 10 ct. su voku.

Gaunamos

Sp. B-vėje "ŽIBURIAI", 941 Dundas St., W. Toronto 3, Ont. ir pas lietuviškos spaudos platintojus.

PADAROMI minkšti baldai pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas. Tel. HO. 3-5493.

Maldos iš Sibiro

Marija, gelbėki mus

Sibiro tremtinių ranka rašyta maldaknygė.

Maldos originalios, jų pačių kurtos, žavios minties gilumu ir grožiu, auka ir kančia. Persunktos didele Dievo, tėvynės ir žmogaus meile.

Išleido Ateitis, spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn. Gaunama pas platintojus ir Ateities administracijoje: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Tel. GL. 2-2923. Kaina 1 doleris.

Dar kartą jaunimo reikalu

(TORONTO LIET. TĖVŲ DĖMESIUI)

Bene aktualiausia tėvų pasikalbėjimo tema yra jaunimo auklėjimo reikalai. Visi, kaip susitarę, vienu balsu šaukia, kad blogai su mūsų jaunimu, kad jis pergreit kanadėja, kad niekas nesirūpina jų lietuvišku auklėjimu, kad jis nesilanko į lietuviškus parengimus ir pan.

Toliau nesigilinant, galima sutikti, kad nusiskundimai teisingi ir tėvų susirūpinimas yra su pagrindu. Bet jeigu mes rimčiau pagalvosim ir paklausim patys save "O kiek gi aš pats prisidedu prie šio reikalo pagerinimo?", tai gal ne vienam teks nurausti ir prisipažinti, kad mėgstam daug šnekėti, bet ne dirbti.

Mes žinom, kad mūsų jaunimas yra susispietęs į skautų, ateitininkų organizacijas, į tautinių šokių grupes, į vaidybos, baleto ar muzikos studijas ir gal daugiausia į sporto klubus. Aš kaip tik ir noriu atkreipti visų tėvų dėmesį ar nebus tiksliausia, jei mes tėvai vietoj tuščių kalbų pabandytume ir patys įsijungti į tas jaunimo grupes, į tuos jų sporto klubus ir stengtumės aktyviai pasirodyti.

Tai nereiškia, kad mes turim kartu su jaunimu eiti žaisti krepšinį ar šokti Kubilą. Tiek vadovavimo darbai, tiek techniška pagalba jiems yra taip reikalinga, kad mes tuojau pajusime savo darbo naudingumą, jiems padedant, o jaunimas parodys savo pagarbą ir pasitikėjimą, kai vienam ar kitam bėdos atvejy pajus, kad turi užnugarį, turi sau vyresnius patarėjus, kuriais gali pasitikėti.

Tiesa, yra dalis žmonių, kurie dirba su pasišventimu dėl jaunimo. Bet daugumoje jie yra perkrauti darbais ir laukia daugiau savanorių - talkininkų.

Tiesiogiai šiandien noriu paliesti Toronto "Aušros" sporto klubo reikalus.

Mes galim tik pasidžiaugti pasiektais gražiais šio klubo rezultatais, ypač krepšinio srity. Bet mes nepagalvojam, kad vien klubo valdyba su nenuilstamu vadovu Tėvu Paulium, nespėja visų darbų atlikti. Tiesa jie turi gražų būrį tėvų rėmėjų talkininkų, kurie daug kur padeda. Bet iki šiol jie yra tik pavieniai asmenys, nesuorganizuoti į vieną darnų bendrą vienetą.

Tam reikalui kovo 15 d. tuoj po 11 val. pamaldų Prisikėlimo parapijos salės scenoje yra šaukiamas tėvų rėmėjų susirinkimas. Norima susiorganizuoti į rėmėjų būrelį ir susipažinus arčiau su reikiama jaunimui pagalba, pasiskirstyti darbais.

O tų darbų - pagalbos čia yra visokiausios: reikia atskiras komandas nuvežti ir parvežti į rungtynes, kartais net ir į tolimesnius miestus. Susižeidimo atveju reikia pasirūpinti gydymu. Nebetoli jau sporto varžybos Detroite tarp Amerikos ir Kanados lietuvių klubų. Nepertoliausia jau ir vasara, kur visoki vasaros darbai jaunimo stovyklose laukia. Visų darbų čia nesuminėsi. Jų atsiranda visada. Svarbu, kad būtų kas juos dirba.

Šį trumpą atsišaukimą paskatino parašyti tiek klubo vadovybė. tiek, svarbiausia, pribrendęs reikalas. Visi būsime patenkinti, veini gavę realią paramą, kiti aktyviai prisidėję savo darbu gaus moralinį atpildą, kai pamatys gražias lietuviškai galvojančias ir Lietuvos vardą garsinančias jaunimo eiles.

E. Šlekys
Prisikėlimo parapijos komiteto narys jaunimo reikalams.

Dėl kalbų ir laiko minėjimuose

PASTABOS PRIE STRAIPSNIO "VASARIO 16-ji TORONTE" "TĖV. ŽIB." Nr. 8

Jau pakartotinai girdime lietuviškoje spaudoje, kad tautiniai minėjimai esą per ilgi, per daug kalbama, programos per ilgos, žmonės nemėgstą ilgų kalbų klausyti ir t.t. Ir "TŽ" minėtame straipsnyje prabilo tokiu posakiu: "Minėjimą tektų laikyti visiškai pavykusiu, jeigu būtų buvę išvengta tos amžinos kalbėjimo ligos, dėl kurios daugiau kaip pusantros valandos klausėmės visokių gražbylybių ir tik pusę valandos koncerto".

Ligi šiol pasaulyje buvo įprasta minėjimus pravesti kalbomis, nes tik gyva kalba galima geriausiai perduoti savo mintis svetimiems svečiams, o šitieji mums. Jeigu mes pakviečiame augštus Kanados pareigūnus ir net Kanados senato pirmininką garbės kalbėtoju, jiems, be abejo, reikia leisti pareikšti savo mintis. Nežinau, kokį kitą metodą reikia vartoti ir kaip minėjimus sutvarkyti, kad "TŽ" būtų patenkinti. Čia būtų labai malonu bent kartą išgirsti konkretų pasiūlymą.

Jeigu Lietuvių Bendruomenė pakviečia federalinės, provincijos ir Toronto miesto atstovus ir kaimyninių valstybių konsulus, manau, jog šitiems reikia duoti galimybės bent kelioms minutėms prabilti. Juokingai būtų, jeigu bendruomenės atstovai jiems jau iš anksto pasakytų: "Jūs galite ateiti, bet dėl Dievo malonės neatidarykite burnų, nes mūsų žmonės — lietuviai jūsų gražbylybių nemėgsta". Pabandykit tai padaryti, manau, kad tuomet niekas neateis, net Toronto miesto burmistras Phillips, kuris savo kalbose visuomet didžiuojasi savo protėvių kilimu iš Lietuvos.

Lietuviškoje spaudoje jau daug gel metų aiškinama, kad kiekvienas lietuvis turįs būti "savo tautos ambasadoriumi", visur turįs skelbti Lietuvos reikalus ir net savo darbovietėse(?). Vasario 16 d. minėjimas yra viena tų progų, kur galime skelbti susirinkusiems Kanados vyriausybės atstovams mūsų politinius reikalus ir pageidavimus. Kad jie mus suprastų, svarbesnės kalbos pasakomos anglų kalba. Manau, jog joks lietuvis negali reikalauti, kad jie prieš ateidami į minėjimą išmoktų lietuvių kalbos.

Šitame atsitikime kalbėjo L. Bendruomenės pirmininkas p. Meilus. Nežinau ar jo angliškai pasakytoj kalboj galima ką rasti, kur jis ką nors būtų per daug pasakęs. Berods p. Meilui buvo galima savo kalbos nebekartoti lietuviškai, bet tuomet vėl būtų sakoma, kad Bendruomenė jau nekalbanti lietuviškai.

Jeigu B-nė kviečia Toronto miesto burmistrą, ji jam negali uždrausti pasakyti keletą žodžių, tuo labiau, kad jo kalba visuomet yra gana trumpa. Ir šį kartą jis nekalbėjo ilgiau 6 minučių.

Liet. gen. kons. p. V. Gylys kalbėjo tik 10 minučių. Mes visuomet didžiuojamės jį pamatę, nes jis dar yra tęsinys nepriklausomos Lietuvos. Be to, jis kiekvieną kartą trumpai ir suglaustai sugeba tokio minėjimo prasmę paaiškinti. Nejaugi ir jis jau nebereikalingas mūsų minėjimuose? Estų konsulas Markus kalbėjo tik 5 minutes ir latvių B-nės pirmininkas kalbėjo 12 nučių. Ar minėtas kalbas dar galima sutrumpinti?

Federalinio parlamento atstovo p. Maloney kalba, supažindinant publiką su senato pirmininku, galėjo būti trumpesnė, bet mes neseniai, rinkimų metu matėme, kad p. Maloney lietuvių tarpe ištrivodavo net porą valandų, lietuviškai pasakytų kalbų nei žodžio nesuprasdamas. Reiškia, šitas "Member or Parliament" lietuvių tarpe galėjo sėdėti valandomis ir klausytis jam nesuprantamos kalbos, bet minėjimą lanką lietuviai nenori net 12 minučių klausytis jo kalbos. Kur čia logika?

Kiek nublukusios yra dabartinio transporto ministerio J. Yaremko kalbos, kuris visuomet atvyksta, kai Ontario provincijos ministeris pirmininkas p. Frost yra kviečiamas. Nebekvieskit pirmininko, nebeateis ir p. Yaremko.

Minėjimo garbės kalbėtojo senato pirmininko p. Marc Drouin pasirodymas scenoje buvo įspūdingas netik retoriškai bet ir kalbos turinio atžvilgiu, jog "T. Ž." malonėjo po kalbos santrauką atskirai atspausdinti. Kalbėtojas davė trumpą apžvalgą apie vidurinių amžių Lietuvą, jos plotą ir galingumą. Mus lietuvius galėjo tik patenkinti, kad svetimtautis ėmėsi tiek laiko su Lietuvos istorija susipažinti, iš kurios jis matė, kad 1918 m. buvo atkurta senosios galingos Lietuvos tęsinys, kad ji ne koks pirmojo pasaulinio karo padarinys. Už tai tikrai nereikėtų pykti, nes jis nėra Lietuvos istorijos profesorius ir neaiškino apie specifines Lietuvos valstybės problemas.

"TŽ" aimanuoja, kad Toronto didieji laikraščiai jų pirmadienio laidoje lietuviškas iškilmes vos tepaminėjo. Čia vėl iškyla straipsnio rašytojo nelogika: Mes nemėgstame klausytis kanadiečių pareigūnų kalbų, bet pageidaujame, kad jų laikraščiai įdėtų kuodaugiausiai žinių apie mūsų minėjimus.

"TŽ" toliau dejuoja, kad kanadiečiai pareigūnai išėjo tuojau po oficialiosios dalies. Jeigu mums, lietuviams, mūsų minėjimas per ilgai tęsiasi, kodėl kanadiečiai turi turėti daugiau kantrumo minėjime sėdėti. Jie buvo kviesti į oficialinį minėjimą ir jam pasibaigus išėjo. Reikia dar paminėti, kad minėjimas prasidėjo 30 minučių vėliau, negu buvo skelbta, kadangi lietuviškos publikos dauguma, kaip įprasta, vėlinosi.

Norėčiau "TŽ priminti, kad ankstybesniuose metuose buvo džiaugiamasi, jeigu mūsų minėjimuose rinkosi bet koks kanadietis, dabar, kai jų ateina koks tuzinas, jie mus vargina savo kalbomis. Tempora mutantur!...

Jeigu šiandien Lietuva ir lietuviški reikalai Kanados pareigūnų tarpe yra gana plačiai žinomi, tai tik dėl to, kad jų oficialieji atstovai randa reikalo į minėjimus ir kitokius parengimus atvykti ir čia keletą valandų apie mūsų reikalus pagalvoti. O "TŽ" juk nuolat savo vedamuose ragina atspausdinti daugiau propagandinės medžiagos, knygų, brošiūrų ir t.t. Manau, jog visi šito straipsnio skaitytojai sutiks, jog keletos valandų buvimas minėjime svetimšaliams duos daugiau naudos negu atspausdinta brošiūra, kuriai skaityti jie vargu ar suras laiko.

Nesuprantama yra "TŽ" kalkuliacija: "Ir kalbėtojams reikėtų atsiminti, kad kalbėdami tik 3-5 minutes be reikalo, kai klausytojų yra apie 1.000 žmonių, jie iš lietuviškos bendruomenės atima 3-6.000 minučių, tai yra daugiau negu 2-4 paros".

Čia laikraštis jau visiškai suamerikonėjo "Time is money". Ligi šiol nežinojau, kad lietuviams, švenčiant jų tautinę ir valstybinę šventę, laikas yra toks brangus ir kad jie tuomet sutaupytas valandas turbūt galėtų į pinigus paversti. Būtų malonu, jeigu straipsnio rašytojas mums duotų tikslesnių paaiškinimų. Gal čia galėtume sudaryti naują pajamų šaltinį.

Dar keletą žodžių dėl dalyvių skaičiaus. Telegram pažymėjo, jog dalyvavo 2.000 žmonių, Toronto Daily Star rašė apie 800, o "Tėviškės Žiburiai" apie 1.000 asmenų. Mes visi susirinkusieji matėme, kad 2.500 talpinantis kino teatro buvo du trečdaliai pilni. Reiškia mažiausiai 1.500 klausytojų. Berods šį kartą dalyvių skaičius buvo mažesnis negu pernai, kai garbės kalbėtoju buvo pats Kanados užsienių reikalų ministeris prof. dr. Smith. Nežinau, dėlko buvo reikalinga net lankytojų skaičių sumažinti, jeigu Telegram kalbėjo apie 2.000. Man, su CCF lyderiu p. Mac Donaldu kartu sėdint, šitas pastebėjo: "It is a big crowd today". Ir šitas daugiau matė negu "TŽ" korespondentas. Ir iš surinktų aukų, kurios pasiekė beveik tiek pat kaip pernai, galima spręsti, kad minėjime buvo žymiai daugiau negu 1.000 lankytojų.

Minėjimų ilgį jau ilgokai kelia asmens, kurie iš asmeninių sumetimų minėjimuose nesirodo. Jie visuomet suranda pretekstą pasiteisinti. Reikia labai apgailestauti, kad "TŽ" pasidaro šito elemento ruporu. Jeigu mūsų spauda ir toliau tokių straipsnių talpins, viską neigs, reikalus sumenkins, tuomet tikrai minėjimuose reikės ieškoti lankytojų, kaip anas graikų filosofas dienos metu su žvake rankoje Atenų miesto gatvėse ieškojo žmogaus.

Ir mums nuolatiniams minėjimų lankytojams, paskaičius tokių straipsnių, iškyla noras kitą sykį palikti namuose, taupyti laiką ir jį kokiu nors būdu paversti į pinigus. O ką turi sakyti minėjimų organizatoriai, kuriems priseina tiek daug darbo įdėti, sudaryti gerą programą, jau nekalbant apie menininkus, kurie netik savo laiką, bet ir savo menišką gabumą nemokamai (? Red.) minėjimuose aukoja.

Dr. M. Anysas.

(Mes dėkojame dr. Anysui už pastabas, nors sutikti su jo išvedžiojimais ir nenorėtume. Mūsų reportažo autorius tuo reikalu pasisakys sekančiame numery. Red.).

Ar begalima tikėti?

JAV valstybės sekretorius J. F. Dulles Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės paskelbimo 41 metų sukakties proga ilgą pareiškimą užbaigė žodžiais: "JAValstybės šią agresiją pasmerkė ir atsisakė pripažinti priverstinį Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Šiandien, net po aštuoniolikos metų, mes norime dar kartą užtikrinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautas, kad jos nėra užmirštos. JAV tebekvėpuoja Atlanto čarterio žodžiais: "rūpintis grąžinti suverenines teises ir nepriklausomybę tiems, iš kurių prievarta jos buvo atimtos".

Gi, prieš pora metų Vašingtono laikraštis "The Evening Star" rašė, kad prasidėjus vengrų tautos sukilimui prieš rusus, tas pats J. F. Dulles, per Jugoslavijos užsienio reikalų ministerį, pasiuntė notą Maskvai. Notoje buvę liečiami satelitinių valstybių reikalai, duodant pritarimą "tautiniams komunistiniams" režimams ir patariant dėl jų greitai susitvarkyti, kad plačiau neprasiveržtų sąjūdžiai dėl pilnos nepriklausomybės.

Lietuvą notoje liečiantis klausimas buvęs toks: "JAV nenorinčios, kad antisovietinės Europos sienos būtų nustumtos iki pačios Sovietų Sąjungos buvusių sienų".

Kiek vėliau, Fulton Lewis jr. rašė: "Kai Vengrijos sukilėliai įtemptai kovojo, galutinai nustoję vilties gauti amerikinę paramą, kreipėsi į gen. Franco, prašydami ginklų. Antikomunistinė Ispanija tuojau sutiko duoti labiausiai reikalingų, prieštankinių pabūklų, jeigu ispanų lakūnams bus garantuotas kuro papildymas prieš sugrįžtant atgal. Vakarų Vokietija, rizikuodama susilaukti Sovietų represijų, davė ispanų lėktuvams sutikimą slaptai nusileisti ir papildyti kurą. Bet JAV valstybės departamentas per slaptąją žvalgybą sužinojo šį planą ir jo atstovai atitinkamai paspaudė V. Vokietiją ir Ispaniją. Vengrų laisvės kovotojai negavo ginklų ir buvo sutriuškinti. Tuo būdu JAV netik pačios atsisakė išvadavimo politikos, bet ir kitus sukliudė, kad jie nepadėtų pavergtiems kraštams išsivaduoti".

O laikrašty "Detroit Times" G. E. Sokolsky rašė: "JAV pradėjo sunaikinti olandų imperiją Indonezijoje, britų galybę Indijoje, Egipte ir arabų kraštuose, prancūzų imperiją Indijoje ir Š. Afrikoje, bet nieko nepadarė Rusijos imperijai. Priešingai, mes stiprinome ją, gėdingai išduodami Tautinę Kiniją, Korėją, Indokiniją ir Vengriją".

Taigi, po viso to, kas čia suminėta, nublunka ir garsiai paskelbtas paskutinis J. F. Dulles pareiškimas, kuris, atrodo, yra tik akių dūmimas ir pavergtųjų raminimas ir toliau kentėti. Kad JAV tebekovoja Atlanto čarterio žodžiais, o neprisideda pavergtas tautos laisvinti, tai tas džiugina tik komunistus.

J. Visgailis.

Komunizmas praktikoje

Šiuo kartu pažiūrėkime, kas darosi dabartinėje Kinijoje, tame milžiniškame krašte, kur gyvenama apie 600.000.000 gyventojų. Kokiais keliais ir kokiais būdais raudonieji tenai siekė ir tebesiekia savo tikslų.

Dar 1952 m. pabaigoj komunistinės Kinijos finansų ministeris Po viešoj savo kalboj pripažino, kad pačiomis pirmomis komunistinio valdymo dienomis Kinijoje buvę sunaikinta 2 mil. žmonių (kaip jis sakė — "banditų"). Tik pagalvokime — du milijonai žmonių! Jeigu tai būtų musių — būtų baisus skaičius ir baisi daugybė! O čia — žmonės!... Be to, tas ministeris tą skaičių greičiausiai bent dešimteriopai yra sumažinęs. Tenai aukų turėjo būti žymiai daugiau. Juk kiek milijonų buvo sunaikinta Sovietų Sąjungoj vykdant revoliuciją ir įgyvendinant "socializmą". O tenai — bendras žmonių skaičius — daug mažesnis negu Kinijoje.

Neseniai viešėjęs Amerikoje armėnas Mikojanas, laikraštininkų klausinėjamas pripažino, kad Sovietijoj revoliucija buvusi įvykdyta "ne su baltomis pirštinėmis"... (Reikia suprasti — su raudonomis, kruvinomis. — Pr. Al.).

Dabartiniu metu raud. Kinijoj vykdomas baisus eksperimentas su žmonėmis — jų suvarymas į vadinamąsias "komūnas". (Tai dar baisesnis reikalas, negu Sovietų kolchozai). Mikojanas Amerikoj taipogi pripažino, jog pradžioj ir Sovietų Sąjungoj norėta steigti "komūnas", tačiau to buvę atsisakyta, turint galvoje, kad "komūnose" pranyks betkokia žmonių iniciatyva ir nebebus galima nieko pozityvaus nuveikti...

"Time" žurnale aprašoma viena tokia "komūna" Honan provincijoje. Toj "komūnoj" buvę suvaryta apie 300.000 žmonių — ir tai be jokios išimties: ūkininkų, prekybininkų, studentų, profesionalų žmonių ir t.t. Jie visi "savanoriškai" turėjo pavesti valdžios žiniai visą turtą, kokį kas turėjo: žemę, namus, daržus, įrankius ir kit.

Beje, kas charakteringiausia— "komūna" jau buvusi "pakrikštyta" sovietišku vardu "Sputnik"... Tie visi žmonės, esą, suskirstomi į vadinamuosius "gamybos korpusus". Jie beveik niekas neturi nuolatinių darbų. Kai laukuose imamas derlius, varomi į laukus. Tiems darbams pasibaigus, siunčiami kasti griovių. kanalų ir kit. Visi "komūnos" vyrai, dalis ir jaunų moterų, turi atlikti ir karinius pratimus. Kiekvienas žmogus — atžymėtas tam tikru numeriu. Kaip vienas raudonųjų laikraštininkų entuziastingai savo angliškajam kolegai pasakęs: "Jie — "komūniečiai" — laimingiausi pasaulyje žmonės. Eina į darbą su dainomis ir vėliavomis, grįžta iš jo — taip pat". Nuo tų dainų esą visa Kinija skambanti. Pasak to paties raudonojo laikraštininko, dabar Kinijoj nebesą tinginiaujančių ar rūkančių susėdus darbo metu. Tokie įpročiai Kinijoje esą pranykę ant visados...

"Komūnų" nariai gauna atlyginimą, kurį nustato tam tikri komitetai, sudaryti iš partijos aktyvistų. Toji "Sputniko" vardo "komūna"" esą turinti apie 20 valgyklų, kuriose duodama "komūniečiams" ryžių po pusbliūdį veltui. Visa kita jie turį nusipirkti.

Šalia viso šito, tenai įsteigti "pirmosios pagalbos" punktai, drabužių lopymo, siuvimo ir kojinių adymo brigados. Taigi, esą šis pilkas darbas atimamas iš šeimininkių ir atiduodamas specialioms grupėms. Gi moterys ir vaikai, kartu su vyrais — turi žygiuoti rikiuotėje į darbus... (žinoma, su dainomis ir vėliavomis..,. Pr. Al.).

Seneliams yra įsteigti tam tikri namai, vadinami "Laimės namai". Juose vienok seneliai taipogi turi dirbti "be jokio tinginiavimo", tokius darbus, kokius išgali: vištas ir kitokius paukščius lesinti, švarą palaikyti ir t.t.

Dar vienas charakteringas dalykas, "Time" korespondento pastebėtas. Kai bent vienas senelis miršta iš senatvės — tai jau raudonųjų patvarkyta — negali nueiti "niekais" nė jo lavonas. Jis turįs atnešti "naudos" likusiesiems gyviesiems. Jo kūnas esąs įsviedžiamas į tam tikrą chemiškai sutvarkytą baseiną ir paverčiamas į trąšas žemei tręšti...

Varomi į "komūnas" ir fabrikų darbininkai. Jie visi apgyvendinami tam tikruose barakuose: atskirai vyrai, atskirai moterys. Vedusiems vyrams su žmonomis esą leidžiama pabūti kartu tik vieną kartą savaitėje — šeštadeiniais...

Pr. Alšėnas.

—o—

Bonna. — V. Vokietijos prezidento Heuss kadencija baigiasi šį pavasarį ir liepos mėn. bus nauji rinkimai. Heuss jau turi 75 metus ir daugiau nebekandidatuos.

Budapeštas.—Kardinolo Mindszenty sekretorius kun. Turcany mirė kalėjime.

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVICKIS

ART FASHIONS
"Toronto vadovaujantis madų centras"
nuoširdžiai jus kviečia ateiti ir pamatyti didžiausią, įvairų ir žavintį sezoninį rinkinį vėliausių
Suknelių - Eilučių - Paltų - Sporto drabužių
vėliausių madų iš New Yorko - Paryžiaus - Montrealio — geriausių medžiagų — naujausių madų — žavingos spalvos.
Nuotakos ir pamergių suknelės nuo $29.98
Ekspertų pritaikoma. Veltui pertvarkoma.
Išsimokėjimo sąlygos. Nieko įmokėti nereikia.
Atidaryta kasdien iki 7 val. vak., penktadienį iki 9 val. vak.
536 QUEEN ST. W. (arti Bathurst), EM. 8-7637, EM .8-8497

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
K. ARDAVIČIUS
High Park rajone
2102 DUNDAS ST. W. Tel. LE. 3-2220
(tarp Howard Pk. ir Roncesvalles)

DĖMESIO MOTORISTAMS!
Pranešame, kad jau parduodame naujus 1959 metų **RAMBLER automobilius**
kurie yra vieni iš praktiškiausių ir taupiausių šių dienų automašinų. Taip pat mūsų modernioje auto remonto dirbtuvėje atliekami prityrusių mechanikų visi MAŠINŲ REMONTO DARBAI, dažymas, ištaisymas. Turime baterijų, padangų ir kt. auto reikmenų. Lietuviams duodama nuolaida.
MOUNT ROYAL MOTORS
3 AUKLAND RD. - TEL. BE. 3 3521
(Islington, važiuojant iš miesto Dundas St. W., pirma gatvė kairėn už Kippling).
Sav. V. ir J. DUNDŽIAI.

KURO ALYVA - ANGLYS
Paskambinkite mums dėl:
KURO ALYVOS — MĖLYNŲ ANGLIŲ
ALYVOS "BURNERIŲ" — APŠILDYMO KROSNIŲ
24 valandų alyvos krosnių aptarnavimas savo klijentams.
THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED
2221 YONGE STREET, TORONTO, ONTARIO. HUdson 1-2221
Patikimas šildymo patarnavimas per 90 metų.

Vaistai Lietuvon!
IŠGELBĖKITE GYVYBES, PASIŲSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus. Virš informacijos veltui.
WALTMAN'S Patikima Vaistinė
1147 DUNDAS ST. W., Ossington kampas (prieš Lietuvių Namus)
TELEFONAS LE. 6-2139

Dovanų siuntinius artimiesiems Lietuvoje siųskite per TALKOS Prekybos Bendrovę Londone.
TALKA siuntinio siuntėjui persiunčia siuntinio gavėjo parašu pakvitavimą, kad siuntinys gautas Lietuvoje.
TALKOJE užsakius — siuntinys išsiunčiamas sekančią dieną ir pasiekia adresatą Lietuvoje per 3-5 savaites.
Per TALKĄ siunčiamas siuntinys yra apdraudžiamas ir įmokami visi kaštai: sovietinio muito mokestis, išperkama siuntiniui licenzija ir apmokami visi persiuntimo mokesčiai. Siuntinio gavėjui Lietuvoje tereikia jį atsiimti vietiniame pašte — **nemokant jokių papildomų mokesčių.**
Štai keletas ištraukų iš naujojo TALKOS kainoraščio:

100% vilnonės medžiagos vyrų ar moterų kostiumams (visos medžiagos turi įaustą įrašą **"Made in England — All Wool"**), įvairių spalvų, už vieną jardą	$ 8.50
100% vilnonės medžiagos moterų suknelem, raštuotos ar lygių spalvų. už vieną jardą	$ 3.80
"Crombie" geriausios rūšies medžiagos paltams, už vieną jardą	$13.50
Vilnonė megzta suknelė, lygių spalvų	$26.40
Jaunosios vestuvinis aprėdas, pilnas komplektas	$51.60
Vyrų Nylono viršutiniai marškiniai	$ 8.60
Šveicariškas "Cymá" (Triplex) rankinis laikrodis, 17 akmenų, nerūdyjančio plieno, antimagnetinis, hermetišku uždaru, nebijąs sukrėtimų	$56.80

(Sužymėtose kainose yra įskaitytas sovietinis muitas, siuntimo licenzijos mokestis ir persiuntimo išlaidos. Už kiekvieną siuntinį papildomai mokamas nežymus patarnavimo mokestis).
Jokių kitų paslėptų mokesčių nemokate jei siunčiate per TALKĄ. Be čia sužymėtų prekių, per TALKĄ galite užsakyti vaistus, maistą ir įvairias kitas galanterijos prekes.
Rašykite dar šiandien:
TALKA PREKYBOS BENDROVĖ
Skyrius Nr. 19
1, Ladbroke Gardens, London W. 11.
Gr. Britain.

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Baby Point Paint & Wallpaper
C.I.L., B. MOORE, CR. DIAMOND, SELECTONE, O.P.W. firmų dažai, sienoms popieris, įvairios tailės ir kiti reikmenys. DAŽAMS NUOLAIDA 15%—25%.
Kviečiame atsilankyti arba skambinti tel. RO. 2-4931.
Sav. A. F. GALDIKAI 351 JANE ST. (prie Annette).

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE-EEE. Perkantiems siuntiniams į tėvynę duodame 15% nuolaidą.
1438 DUNDAS ST. WEST.
prie Gladstone

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas VELTUI.

ČESNAKAS - SVEIKA
Pasiklauskite daktaro ar vaistininko.
Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas, kuris padeda išlaikyti nuo nešvarumų kraujo tekėjimą. Adams Garlic Pearles yra mažos, be kvapo ir skonio kapsulės, turinčios grynas česnako sultis. Šioje sukoncentruotoje formoje jūs gausite viską ką šis augalas gali jums duoti. Adams Garlic Pearles turi savyje Salicylamide, kuris yra žinomas kaip palengvinąs skausmą, malšinąs Artričio ir reumatizmo skausmus. Stenkis išlikti stiprus ir sveikas. Daryk, ką tūkstančiai daro — dar šiandien nusipirk iš vaistinės Adams Garlic Pearles. Džiaugsies tai padaręs.

VALAU FOTELIUS
ir įvairius kilimus,
taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

Kas kelliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

Mann & Martel LTD.

REALTORS

1199 Bloor St. W. Telef. LE. 4-8481

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 moderniškos virtuvės, nepereinami kambariai. Visai arti Bloor g-vės, tuojau galima užimti.

Bloor - Dufferin
$3.000 įmokėti, 6 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas su garažu, graži didele moderniška virtuvė, alyva apšildomas.

St. Clair - Oakwood
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas ir privatus įvažiavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 10 kambarių namas su vieta 2 garažams, 3 virtuvės, alyva apšidomas, gražūs dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

Bloor - Quebec
$5.500 įmokėti, 12 kambarių atskiras, gražių plytų mūronamas su 2 garažais ir privačiu įvažiavimu, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas, naujas pečius, geros pajamos.

Bathurst - Davenport Rd.
$6.000 įmokėti, tik kelių metų senumo mūrinis 9 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios, alyva apšildomas. Tuojau galima užimti.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu, vandeniu alyva apšildomas. Visai arti St. Clair.

Marion - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas su 2 garažais, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, dideli gražūs kambariai. Tuojau galima užimti.

Jane - Bloor
$22.900 pilna kaina, 7 kambarių gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas. 1 kambarys rūsyje. Visai arti Bloor.

Oakwood - Davenport Rd.
$15.000 įmokėti, visai naujas 18 kambarių moderniškos tripleksas. Visai gražūs dideli kambariai, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Visi trys butai virš rūsio. Tuojau galima užimti. Gera vieta nuomavimui. Arti susisiekimo.

Roncesvalles - Wright
$2.000 įmokėjimas
Mūrinis, atskiras, 8 kambariai, garažas. Tuoj pat galima užimti. Geras pajamų namas.

Annette - Indian Grove
$2.500 įmokėti, mūrinis, 8 kambariai, 2 virtuvės, garažas. Labai geros išsimokėjimo sąlygos. Kaina $16.900.

Bloor - Brock Ave.
$3.000 įmokėti, mūrinis, 8 kambariai, 2 virtuvės. Geros pajamos, arti Bloor. Kaina $16.000.

Bloor - Indian Grove
$3.000 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, 2 virtuvės, nauja apšildymo krosnis. Kaina $14.900.

Rusholme Rd. - College
7 kambariai — 2 augštai
$4.000 įmokėti, šiurkščių plytų, atskiras, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas. Namas puikiausiam stovyje.

Jane - Bloor
1 atvira skola
$5.900 įmokėti, atskiras, šiurkščių plytų iki pat stogo, 7 gražūs kambariai per du augštus, 2 virtuvės, 2 garažai, platus įvažiavimas. Arti prie Bloor.

Jane - Bloor
1 atvira skola
$6.900 įmokėti, mūrinis, 7 kambariai per 2 augštus, dvigubas garažas. Arti Bloor. Prašo $19.800.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 didelių kambarių, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas, privatus įvažiavimas. Puikus namas, o ypatingai geras pajamoms. Pirmą kartą parduodamas.

High Park Ave. - Humberside
Savininkas pirko
$6.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 10 kambarių, 3 virtuvės, nauja alyvos šildymo krosnis, garažas, šoninis įvažiavimas, 2 vonios. Greit galima užimti.

Swansea
$6.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, geras planas, 2 moderniškos virtuvės, arti prie viskp.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE.
LE. 4- 6346. Namų RO. 2-5543.

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1162 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Jane - Lawrence
$1.500 įmokėti, 6 kambarių naujas mūrinis namas, 2 vonios, arti mokykla ir susisiekimas. Morgičius 25 metams.

St. Clair - Oakwood
$10.000 įmokėti, 12 labai gražių didelių kambarių, vandens ir alyvos šildymas, 2 vonios, privatus įvažiavimas, mūrinis garažas.

Parkdale
$4.000 įmokėti, 10 didelių kambarių. 3 virtuvės, 2 vonios. Vienas atviras morgičius 10-čiai metų.

St. Clair - Bathurst
4 atskiri butai — 20 kambarių, 4 mod. virtuvės, 4 vonios, 4 garažai, pajamos $500 mėnesiui.

Jane - Wilson
$1.000 įmokėti, naujas vieno augšto mūrinis, 6 dideilų gražių kambarių namas. Privatus įvažiavimas. Išsimokėjimas 25 metams.

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, atskiras gero mūro 7 kambarių namas. Karšto vandens ir alyvos šildymas. Garažas. 1 atviras morgičius 10-čiai metų.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel RO. 2-5543

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381

Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas.
Tvarkome visus morgičių reikalus.

I. MAWRODIN Realtor

2543 DUNDAS ST. W.
TEL. RO. 7-3121

Greitas ir sąžiningas patarnavimas įvairiose nekilnojamo turto transakcijose.
A. MIČIŪNAS

Ken WILES Ltd.

REALTOR
2360 BLOOR ST. W. (prie Windermere Ave.). TEL. RO. 6-9241
Didžiausias namų-biznių pasirinkimas visam Toronte. Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas. Kas savaitę nauji pardavimai.

Bloor - Jane
$3.000 įmok., 7 gražių kamb. per 2 augštus, 2 mod. virt., 2 vonios, puikus planas, garažas ir platus šoninis įvaž. Lengvos išmok. sąlygos. Retai pasitaikanti proga!

Bloor - Kennedy Ave.
$8.000 įmok., nepaprastai gražus, 10 did. kamb. orig dupleksas. Tinka dviem šeimom. Arti mokyklos, Parkas. Namas labai geram stovyje. Labai skubus pard. Prašoma kaina žema. Pasiteiraukit?

Howard Park Ave. - Roncesvalles
$5.000 įmok., 9 did. kamb., gražių plytų mūr. mod. įrengtas namas. 2 gražios virt., vand. alyva šild., dvig. garažas, puikus nuomav., arti susisiekimo. Viena skola balansui.

Jane - Annette
$10.000 įmok., rupių plytų geram stovyje, 10 did. kamb., 2 mod. virt., 2 vonios, vand. alyva šild., geras išplan., idealus nuomav., arti krautuvės ir susisiek. Sav. išvyksta. Skubus pardavimas. Retai pasitaikanti proga gerai nupirkti .

Skambinkite dar šiandien mūsų atstovui
S. JOKUBAITIS
Įstaigos telef. RO. 6-9241. Namų telef. LE. 4-0773

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Aušros mergaitės "Aušra Jr." Ontario CLBA pirmenybių finaluose nugalėjo All Saints (Hamilton) 54:12. Žaidė: G. Uogintaitė 27, D. Simonaitytė 2, B. Menveiler 9, A. Sapijonytė 2, J. Gataveckaitė 6. A. Grigaitė 8. Antrosios finalų rungtynės šį penktadienį 8.30 val. vak. mūsų salėje.

Aušra Juvenille Ontario CBA pirmenybėse nugalėjo St. Albert (St. Catharines) 86:38. Žaidė: R. Burdulis 45, J. Kanapka 11, A. Laurinavičius 13, R. Karka 10, S. Masionis 2, V. Rickevičius 5. Sekančios rungtynės šį antradienį St. Catharines. Finaluose Aušra Juvl. žais su Welland - Kitchener - Waterloo grupės nugalėtojais.

Aušra Midget šį antradienį ir penktadienį žais Toronto miesto pirmenybių finalines rungtynes su St. Michael the Power. Antradienį 8.30 v. v. mūsų salėje ir penktadienį — pas St. Michael. Ontario CBA pirmenybių rungtynes žais šį šeštadienį 2 val. p.p. Burnhamthorpe Collegiate, 27 Highway ir Burnhamthorpe Rd. kampas, Etobicoque, Ont. Aušra M. pateko be žaidimo į pusfinalus ir žais su St. Catharines - Windsor - Hamilton grupės nugalėtojais. Jei laimės — finaluose susitiks su Kitchener - Waterloo - Niagara Falls - Welland grupės nugalėtojais.

Aušrai Bantam Ontario CBA rungtynės atidėtos į kovo 21 ir 31 d.

Hamiltone vykstančiose Kanados lietuvių pirmenybėse šį šeštadienį Aušra dalyvaus su jaunių krepšinio komanda ir stalo tenisistais. Į Hamiltoną išvyks mašinos nuo Prisikėlimo parap. klebonijos 8.15 val. rytą.

Draugiškose krepšinio rungtynėse Aušra pralaimėjo West End YMCA 76:96. Žaidė: J. Laurinavičius 22, R. Strimaitis 14, K. Grigaitis 4, R. Gudas 21, R. Juodikis 6, A. Klimas 1, R. Juozaitis 8.

Šį sekmadienį, tuoj po pamaldų, muzikos studijoje (trečias augštas) įvyks Aušros Tėvų-Rėmėjų būrelio steigiamasis susirinkimas. Visi narių tėveliai ir jaunimo mylėtojai bei sporto mėgėjai prašomi dalyvauti.

T. P.

VYČIO ŽINIOS

Treniruotės pradedant šia savaite bus vykdomos šia tvarka: penktadieniais nuo 9 v.v. vyrų tinklinis ir krepšinis, šeštadieniais 12-1 val. vaikų krepšinis; 1-2.30 val. moterų krepšinis, 2.30-3.30 val. moterų ir vyrų tinklinis, 3.30-5 val. jaunių ir vyrų krepšinis.

Krepšinio draugiškose rungtynėse Vyčio jauniai praėjusį šeštadienį gavo geros pylos nuo hamiltoniečių pralaimėdami 75:16. Vytiečiai, nors ir žaidė nepilnoj sudėty, bet neparodė rimtesnio pasipriešinimo prieš ūgiu ir geresniu žaidimu viršijančius koviečius. Žaidė: Krikščiūnas 1, Štuopys, Stirbys, Treigys 11, Mažonas 4.

Tinklininkai pralaimėjo paskutiniąsias pirmojo rato pirmenybių rungtynes prieš Tridents 2:0 ir prieš Kalev 2:0. Komandai nuolat besikeičiant dažnai pritrūkdavo laimės lemiamame momente. Prieš Tridents pralaimėta 15:13 ir 15:13, nors galėjo būti ir atvirkščiai. Tokių momentų pirmenybių metu pasitaikė daug. Antrame rate vytiečiai žais B grupėje, kurios nugalėtojais buvo praėjusiais metais.

Naująją reviz. komisiją sudaro: H. Stepaitis, A. Sirutis ir J. Matusevičius.

Sekcijų vadovai salės ir žiemos sportui yra: vyrų krepšinio — R. Preikšaitis LE. 2-1306, moterų krepšinio — A. Urbonaitė EM. 4-2915, jaunių krepšinio — P. Gvildys EM. 6-2143, mergaičių krepšinio — D. Pacevičiūtė BE. 3-0303, vyrų tinklinio — A. Balnis LE. 6-2778, moterų tinklinio — O. Vėlyvytė LE. 6-7425, visų grupių stalo teniso — J. Nešukaitis OX. 1-7798, slidinėjimo — M. Empakeris RO. 9-7615, šachmatų — H. Stepaitis RO. 6-2845. Vasaros sporto šakų vadovai bus paskelbti vėliau.

Stalo teniso Toronto open turnyre S. Kasperavičiūtė pasiekė gražių laimėjimų: moterų A grupėje laimėjo 2-rą vietą, moterų B grupėje 1-mą vietą, "handycap" varžybose visiems laimėjo 1-mą vietą ir mišriam dvejete laimėjo 2-rą vietą. Pr. Gvildys tame pačiam turnyre vieneto varžybose pusfinaly pralaimėjo amerikiečiui Buket.

Klubo sekretore, kuri pagal naują Vyčio klubo statutą yra kviečiama, sutiko būti E. Žėkaitė, LE. 6-0840.

Reprez. parengimas Royal York viešbuty šiais metais bus rengiamas lapkričio 7 d. naujoje Ontario Room salėje. A.S.

KOVO ŽINIOS

Sveikiname Toronto Aušros, Ročesterio Sakalo, Montrealio Tauro ir Toronto Vyčio sportininkus, atvykusius į svetingą Hamiltono lietuvių koloniją Kanados krepšinio ir stalo teniso pirmenybėms, linkėdami visiems dalyviams gražios sportinės kovos, o laimėtojams garbingai atstovauti Kanados Sporto Apygardą Š. Amerikos pavasario Žaidynėse Detroite, balandžio 4-5 d.d.

HLSK Kovas valdyba.

Šį šeštadienį HLSK Kovas rengia Kanados jaunių krepšinio ir visose grupėse (vyrų, moterų, berniukų ir mergaičių) stalo teniso pirmenybės. Jos įvyks Westdale mokyklos (Main St. W.) dviejose salėse nuo 10 val. ryto. Laukiama, kad krepšinio aikštėje ir prie žaliojo stalo susitiks per 150 sportuojančio jaunimo, kuris dar vakare, VAV parapijos salėje, pasidalins įspūdžiais, nes visiems pirmenybių dalyviams yra rengiama bendra vakarienė. Jos metu įvyks dovanų įteikimas laimėtojams. Visiems sporto klubams yra išsiuntinėta platesnė tuo reikalu informacija, tačiau rengėjai visų dalyvių prašo punktualiai atvykti į pirmenybes, tuo pačiu įrodant sportinę drausmę. K. B.

V. VASIS

REAL ESTATE

872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605

St. Clair - Christie
$7.000 įmokėti, 12 kamb. gero mūro, kvadr. planas su privačiu įvažiavimu, geros pajamų namas, arti mokyklų ir susisiekimo.

Bloor - Evelyn
$6.500 įmokėti, 9 kamb. dupleksas, privatus įvažiavimas, vandeniu alyva apšildomas, kvadr. planas, šviesūs kambariai, viena ilgametė skola balansui.

Roncesvalles - Grenadier
$5.500 įmokėti, 9 kamb. su saulės kamb. per du augštus, 2 modernios virtuvės, oru alyva apšildomas, šoninis įvažiavimas, 2 garažai, viena skola balansui.

Bloor - Havelock
$3.500 įmokėti, 8 kamb. pusiau atskiras su įrengtu kambariu rūsyje, nepereinami kambariai, arti pagrindinio susisiekimo, greitas užėmimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.
Jūsų patarnavimui skambinti:
J. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

EXTRA Realty Limited

989 Bloor St. W. Tel. LE. 4-9211
952 Danforth Ave. Tel. HO. 1-7515

Mes turime gerus šaltinius sukėlimui pirmųjų ir antrųjų morgičių. Taip pat turim gerų investacijų bei pajamų nuosavybių.

Įvairiais investacijų bei morgičių reikalais patarimus Jums veltui ir be jokio įsipareigojimo suteiks B. SERGAUTIS, tel. LE. 4-9211.

$3.500 įmokėti, Confectionary Cigar Store Bloor gatvėje arti Dovercourt, 5 kambarių butas, 8 metų nuoma, $800 savaitinės apyvartos, galima pirkti ir pastatą. Skambinti **ST. DARGIUI,** tel. LE. 4-9211 arba RO. 6-9683.

WINNIPEG, Man.

Vasario 16 minėjimą apyl. valdyba suruošė vasario 22 d. 11 val. įvyko pamaldos, kurias atlaikė parapijos kleb. kun. J. Bertašius, o garbės sargyboje stovėjo studentės lietuvaitės: Zavadskaitė Gražina, Dargužaitė Lidija ir Dambaraitė Viktorija, giedojo bažnytinis choras, vadovaujamas Danguolės Januškaitės ir dr. Povilas Vytė giedojo solo. Kun. Bertašius pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą.

12.30 val. žmonės rinkosi į parapijos salę minėjimui. Diena pasitaikė labai graži, todėl ir publikos prisirinko pilnutėlė salė. Prie įėjimo su aukų lapais stovėjo Tautos Fondo atstovas Mečys Šarauskas, o jam pagelbėjo v-bos ižd. J. Demereckas.

Susirinkimą atidarė v-bos pirm. Mykolas Januška, savo įžangos žodyje apibudinęs Vasario 16 reikšmę ir palietė savanorių-kūrėjų kovas už Lietuvos ne priklausomybę. Minėjimo programai pravesti pakvietė v-bos sekretorių K. Štrikaitį.

Į garbės prezidiumą buvo pakviesti savanoriai-kūrėjai: Povilas Liaukevičius, Albertas Nolius ir Mykolas Januška. Po to sekė b-nės vicepirm. Marijos Januškienės paskaita. Labiausiai prelegentė pabrėžė pareigos jausmą savo Tautai. Baigdama perskaitė 1907 m. rašytojos Žemaitės laiškus Amerikos lietuviams. Kalbėtoja jautriais žodžiais perskaitė rašytojos Žemaitės žodžius: "Jūs mūsų geriausioji ir tvirčiausioji spėka — išbėgote Amerikon, bet iš ten atsiliepkite, reikalaukite liuosybės... Visi čia prislėgti, bijo išsižioti, ant galo ir užginta minėti teisybę. O iš ten galite atvirai išmetinėti rusų valdžios šunybes, kankinimus, nekaltų žmonių mėtymus... Dabar proga, geras laikas, šaukite, rašykite, pasidarykite spėka galinti kas valandą stoti ir ginti savo teises. Jums bepigu, netaiko į jus karabinas, ar durtuvas už kiekvieną išsižiojimą. Pas mus bėda: užčiaupti dantys, užsmaugtos gerklės, o drąsesniesiems net kartuvės pastatytos..." Pabaigai ji savo energingu žodžiu pasakė: "Nors dažnai ir nusiminimas varsto mūsų širdis, bet nenusiminkime ir turėkime vilti, kad Lietuvai išaušės šviesesnis rytojus". Publika jai gausiai plojo, o ypatingai, kad bene pirmoji moteris, kuri taip energingai veikia B-nės valdyboje.

Iš savanorių-kūrėjų tarė žodį Povilas Liaukevičius, suglaustai nušvietęs nepriklausomybės kovas už Lietuvos laisvę, ragino ne siskirstyti, bet vieningai veikti dėl išlaisvinimo Lietuvos.

Minėjimo meninėj programoj dr. P. Vytė padainavo solo "Kur bakūžė samanota" — Šimkaus. Jį pijaninu palydėjo vargonininkė D. Januškaitė. Publika solistui labai plojo ir reikalavo pakartoti. Pranešėjui pranešus, kad solistas dar kartą pasirodys su daina — aprimo. Daiva Matulionytė pasakė baladę "Skaistūnas". Daivutė, nors dar mažytė, bet winnipegiečiams jau gerai žinoma, kaip gera deklamuotoja, todėl iš publikos susilaukė gausaus plojimo. Taip pat, mažytis Vidas Januška smuiku pagrojo "Ant marių krantelio" ir "Trijų seselių", o Lina Čingaitė, taip pat žinoma, kaip gera pianistė, paskambino vieną dalykėlį.

Po pertraukos pasirodė vėl du mažiukai: Vidas ir Algis Januškai. Vienas su smuiku, kitas su akordeonu pagrojo "Lietuva brangi", pijaninu pritariant D. Januškaitei. Eugenijus Kalasauskas paskaitė "Laišką į Sibirą", kuris publikai labai patiko. Toliau J. Demereckas deklamuoja eilėraštį "Tėvynė" — P. Babicko. Vargonininkė D. Januškaitė pianinu paskambino "Nurimk, sesut" ir valsą.

Galiausiai scenoje vėl pasirodė dr. P. Vytė, kuriam dar nepradėjus dainuoti publika priima gausiais plojimais. Aprimus, dr. Vytė savo galingu balsu padainuoja "Granada" (iš ispanų kalbos) ir dingsta iš scenos. Tačiau publikai nenurimstant ir šaukiant bisui, solistas vėl pasirodė ir padainavo dar vieną dainelę. Reikia pastebėti, kad dr. P. Vytė užimponavo publiką ir įnešė didelės jėgos į Winnipego B-nės veiklą.

Užbaigos žodį tarė pranešėjas padėkodamas publikai už gausų atsilankymą ir minėjimas užbaigiamas Tautos himnu.

Per minėjimą Tautos Fondui surinkta $120,50. Kstr.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamą nuosavybę, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Turime didelį pasirinkimą įvairių namų, biznių, sklypų, farmų, apartmentų ir kitokių nuosavybių. Sudarom paskolas. Sąžiningas patarnavimas.

5 nauji namai
$3.000 įmokėti, puikios statybos, kvadratinio plano, 6 kamb. mūriniai, norint gali įrengti 2 virtuves, didelis žaidimų kamb. rūsyje, 2 vonios, privatus įvažiavimas, 20 metų lengva skola. Jane - Baby Point rajone.

Indian Grove - Bloor
$3.000 įmokėti, už tą 6 kamb. mūrinį namą, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, gražus viduje ir iš lauko, prašoma kaina tik $14.900.

Rusholme Rd. - College
$4.000 įmokėti, tikrai, už lietuvių mėgiamame rajone 7 kamb. atskirą mūrinį namą, kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas.

Parkdale rajone
$4.000 įmokėti, labai geram nuomavimo rajone, 9 kamb., mūrinis namas, 3 virtuvės, 2 vonios, alyva šildomas, kvadratinis planas, puikus viduje. Prašoma kaina tik $17.600.

Pearson Ave. - Roncesvalles
$5.000 įmokėti ar mažiau, už 7 kambarių mūrinį namą, kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 vonios, 2 modernios virtuvės, puikus viduje, ekstra dideli kamb., šeimininkas išvyksta.

Bloor - Runnymede
$7.000 įmokėti už 9 kamb. per du augštus atskirą mūrinį dupleksą, vand. alyva šildomas, puikus modernus viduje, garažas su gražiu kiemu.

Concord Ave. - College St.
$6.000 įmokėti, ir viena skola likučiui 10-čiai metų už 11 kamb. mūrinį namą geriausioj visame rajone. Kvadratinis planas, 2 ultra mod. virtuvės, vand. alyva šildomas, blogiausią skonį gali patenkinti, netoli lietuvių bažnyčios

Rusholme Rd. - Bloor
$7.000 įmokėti, už tą puikioje gatvėje, 10 kamb., atskirą mūrinį namą, kvadratinis planas, 2 modernios virtuvės, vandeniu alyva šildomas, dvigubas mūrinis garažas, 200 pėdų gylio kiemas. Labai maži mokejimai, 10 metų skola. Puikus nuomavimui ir sau gyventi. Skubus pardavimas.

Jane - Bloor
$7.000 įmokėti, visai arti susisiekimo, 7 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 modernios virtuvės, vand. alyva šildomas, garažas, gražus didelis kiemas.

Rusholme Rd.
$12.000 įmokėti, tam, kas nenori pinigų banke laikyti, bet uždirbti, tai yra tikrai puikus pirkinys, 23 kambarių — 6 atskirų butų mūrinis atskiras pastatas. Vand. alyva šildomas, garažai, privatus įvažiavimas ir laina, sklypas 50 iš 220, gauna mėnesiui $565 ir plius 4 kamb. butas šeimininkui. Pilna kaina $43.000, ar gali būti geresnis pirkimas?

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Susitikite Lenkijoj su savo giminėmis
ten gyvenančiais arba atvykstančiais iš Lietuvos.
Nuvykti galima laivu "Batory" kas mėnesį. Nesezoniniu laiku nuolaidos.
Užsisakykite vietas pigiausiai ir geriausiai per
FOUR SEASONS TRAVEL
709 Bloor St. W., Toronto 5.
Tel. WA. 5-5555
V. BAČĖNAS
Lietuviams patarnauja įstaigoje tel.: WA. 5-5555 ir namuose tel. LE. 6-4681.
Mūsų vienintelis užsiėmimas — kelionių tvarkymas.

DIKTATORIAI NYKSTA?

Per paskutiniuosius penkeris metus gausūs Pietų Amerikos diktatoriai ėmė retėti. Ar ten jie išnyks, dar sunku pasakyti. Betgi jiems visdėlto per tą penkmetį nesisekė. Visa jų eilė iškrito iš savo "sostų".

1. 1954 m. sausio 1 d. po dvi savaites užtrukusių kovų buvo pašalintas Guatemalos diktatorius J. A. Guzman.

2. 1955 m. rugsėjo 19 d. buvo priverstas sprukti į užsienius Argentinos diktatorius Juan Peronas. Nuvertė jį kariškiai, kurie betgi atidavė valdžią civiliams ir tuo tarpu ten valdo demokratiškai išrinktas prezidentas.

3. Nikaraguos diktatorius Anastazio Somora buvo nužudytas 1956 m. rugsėjo 25 d.

4. Haito prezidentas Paul Malgoire buvo norėjęs valdyti ir pasibaigus jo kadencijai, tačiau 1956 m. gruodžio 12 d. turėjo pabėgti į užsienius.

5. 1957 m. gegužės 10 0d. perversmas išmetė iš sosto Venezuelos "prezidentą" Marcos Perez Jiminz.

6. Paskutinis krito dabar Kubos "prezidentas" Fulgencio Batista, po ilgų kovų nugalėtas Fidel Castro.

SOVIETAI NEKALBA APIE KARO BELAISVIUS

Italijos Raud. Kryžius kreipėsi į Sovietų Sąj. vyriausybę, prašydama leisti ieškoti italų komisijai dingusių italų karo belaisvių. Tuo reikalu lankėsi S. Sąjungos užsienio r. ministerijoj Italijos ambasadorius Maskvoje, bet min. Gromyko atsisakė jų prašymą patenkinti. Romos vyriausybė, kuri tikėjosi patenkinamo atsakymo ir geresnių santykių, nusivylė.

MORKIS

A. T.
Real Estate and Business Broker
1077 Bloor W. prie Dufferin St. LE. 4-8459

MES YPATINGAI GERAI SUTVARKOME MORGIČIUS ir SKOLINAME ĮMOKĖJIMUI PINIGUS.

Moteliui - gazo stočiai farma
$4.000 įmokėti, 46 mylios nuo Toronto, 86 akrai geros - lygios žemės, ūkis dideliu frontu atsiremia į plentą Nr. 2 ir 401. Nepaprastai tinkami sklypai moteliui, restoranui, gazo stočiai; dabar ant šio ūkio randasi 8 metų senumo geram stovy 7 kamb. plytų bangalovas, kietmedžio grindys, su geru sklepu, oru alyva apšildomas, gražiais medžiais apsodintas kiemas, 50 vaismedžių sodas, atskirai yra pastatai: garažas, vištininkai, tvartas - daržinė. Prie plento Nr. 2 yra golfo aikštė ir krautuvėlė. Kaina $22.000. Išsimokėjimas 10 metų 5%.

Vasarvietė prie Simcoe ežero
$10.000 įmokėti, laivelių nuomavimo biznis, kabinos, kambariai, 4 sklypai, puikiojo Simcoe ežero krantinė 150 pėdų, puiki vasarotojams ir žuvautojams vieta, nuo Toronto 42 mylios, prie Keswicko. Gryno pelno į metus padaro $6-8.000. Kaina apie $30.000.

20 akrų ūkis
$4.000 įmokėti, 15 mylių nuo Toronto prie 5 plento. Ūkelis yra sklypų rajone statymui namams ir pelningas paversti į sklypus. Moderniškas 6 kamb. bangalovas, garažas, tvartelis. Kaina $16.000.

St. Clair - Christy
$3.900 įmokėti, 9 šviesūs ir dideli kambariai, gerų plytų namas, kietmedžio grindys, 3 modernios virtuvės, puikus rūsys, namas labai geram stovy tiek iš vidaus, tiek ir iš oro. Rami vieta, gauna nuomos $200 į mėnesį ir savininkas pasilaiko 2 kamb. Garažas. Kaina $18.700. Nori keisti į gerą formą. Geri morgičiai.

High Park - Roncesvalles
$6.000 įmokėti, 10 kambarių, 3 virtuvės, atskiras, gerų plytų, didelis namas, visos grindys kietmedžio, kryžm. koridorius, vandeniu alyva šildomas, nebaigta seklyčia sklepe, didelis kiemas, dvigubas garažas. Kaina: nepersūdyta. Be morgičių.

A. Bliudžius LE. 5-4229
P. Budreika WA. 1-7672
J. Kaškelis RO. 9-9488
F. Jonynas EM. 4-9641
V. Morkis BE. 3-8162
J. Pikšilingis RO. 6-9941.

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

PIGIAUSI
siuntiniai
Į LIETUVĄ
Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai
Štai mūsų kainų pavyzdžiai:
22 svarai cukraus $11.95
22 svarai ryžių $14.75
22 svarai taukų $23.20
Siuntiniai pristatomi per 3 - 4 savaites.
Janique Trading Co. Ltd.
835 Queen St. W., Toronto
Tel. EM. 4-4025
Skyriai Hamiltone, St. Catharines, Edmonton, Buffalo ir kt.

NAUJO KANALO PROJEKTAS

Britų ir Kanados inžinieriai yra paruošę ir Otavos bei Vašingtono vyriausybėms pateikę projektą vandens kelių sujunti Montrealį ir Niujorką — per Champlain ežerą JAV tam projektui rodoma didelio dėmesio. Pentagonas pripažįsta jį labai reikšmingu kariniu požiūriu, o labiausiai remia Niujorko valstija. Mat, pradėjus veikti šv. Lauryno jūros keliui Niujorko uostas tikriausiai neteks dalies tonažo. Naujasis kanalas turėtų tą nuostolį išlyginti. Gana palankiai projektas priimamas ir Quebec provincinės vyriausybės, bet Otava linkusi susilaikyti nuo skubaus sprendimo. Esą, reikia teisia įsitikinti, kaip apmokės šv. Lauryno kanalas. Otavoje bijoma, kad naujasis kanalas dalį tonažo nuo šv. Lauryno kanalo nutrauktų. Bijoma, kad gali pasidaryti nuostolingi net abu kanalai.

Baltica
LIETUVIŠKA RŪBŲ VALYKLA
966 Dundas St. W. - - Tel. LE. 1-5688
Valome, dažome, įaudžiame ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

REMONTUOJU PASTATUS
iš vidaus ir lauko. Statau mūrinius garažus, priestatus ir kaminus. Dedu naują tinką, remontuoju suskilusį, džipteksuoju ir dažau. Pasinaudokite nedarbo sezono pigiom kainom.
SKAMBINTI RO. 6-5420.

TAISAU RADIO ir TELEVIZIJOS APARATUS
LE. 1-1602
Darbas ir dalys garantuojamos raštu.
A. STANČIKAS

LE. 4-3608
Draudimai
AUTOMOBILIŲ NAMŲ
KILNOJAMO TURTO
GYVYBĖS
NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ
PRANAS BARAUSKAS

Skubus TELEVIZIJOS pataisymas
Dalys garantuotos 3 mėn. Dirbam iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 — V. Semaška

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
•
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS
Visiems sezonams pasirinkimas naujausių moderniškų angliškų medžiagų kostiumams ir paltams. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujausi modeliai. Žemiausios kainos.
1299 Dundas St. W. (tarp Dovercourt Rd. ir Lisgar), Toronto

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Krosnys — Gazai — Alyva — Anglys
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "Gurney" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ar elektros. Visų rūšių remonto darbai.
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė: 723 Gerrard St. E.
SAVININKAI ZALECKIAI
Telefonas HO. 6-1623.
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

Milžino paunksmę pamačius

Plačiai išpropaguotas, Geiveno gražiai nušviestos ("TŽ" nr. 8), montrealiečių vaidinimas sutraukė skaitlingą torontiečių minią į Prisikėlimo parapijos salę. Nebodami nepalankaus oro ir vandeniu paplūdusių gatvių, žmonės ėjo pamatyti dalelę savo tėvynės, pažiūrėti senovės Lietuvos, kuri dar iš mokyklos laikų turi palikusi stiprių prisiminimų.

Ir ką mes pamatėme? Vietoje tėvynės pamatėme Lenkijos dvarą, vietoj senovės Lietuvos karžygių, bodėjomės ilgais lenkų didžiūnų monologais. Vietoj persikėlimo į senovės Lietuvą, kaip išsireiškė Canto vardu vaidintojams dėkojęs J. Matulionis, mes laukėme pabaigos tų nesibaigiančių lenkų bajorų intrigų, užsitęsusių ištisas keturias valandas. Ir pabaigai kulminacinis taškas — Vytauto mirtis. Didvyrio Vytauto, kurį mes taip mėgome, kuriuo taip didžiavomės ir kurio apeigų giesmės priminė lietuviško kaimo laidotuves. Argi taip turėjo būti pavaizduota mūsų istorinio vyro mirtis? Argi taip norėjo perduoti žiūrovui žodžio meisteris Sruoga? Tikrai, išeinant iš vaidinimo išsirešta mintis, kad su Vytautu Lietuva mirė amžinai...

Gaila, kad tiek triūso ir išlaidų įdėję Montrealio vaidintojai parodė lenkišką dvarą apvildami žiūrovą, kuris tikėjosi ką nors geresnio ir gražaus iš didingos savo tėvynės praeities.

S. Pranckūnas.

REDAKCIJA ne vieną kartą kvietė savo skaitytojus pradėti rašyti, laiškais reikšti mintis įvairiausiais lietuviškojo gyvenimo klausimais, bet atgarsių nebuvo. Gal būt, šis p. Pranckūno laiškas padarys gerą pradžią. Mes kviečiame ta proga ir kitus savo skaitytojus prisiųsti savo nuomonių įvairiausiais klausimais. Redakcija už laiškų turinį neprisiima jokios atsakomybės. Tai skaitytojų pasikalbėjimas be jokių kliūčių.

INFLIACIJA NUOLATINIS REIŠKINYS

Infliacija vadiname pinigų vertės smukimą, nors pirmoji to žodžio prasmė reiškia išleidimą perdaug popierinių pinigų, kad jie tampa nepadengti. Dėlto jų perkamoji vertė ištikrųjų smunka. Jau seniai konstatuota, kad visų kraštų pinigų vertė palengva smunka.

Niujorko First National City Bank, kuris tą reiškinį specialiai tyrinėjo, paskelbė, kad pav. Kanados dolerio vertė per metus nukrenta net 3,5%. Geriausioj padėty esąs Šveicarų frankas, kurio vertė krenta vos 1.2%. Mažiau krentanti vertė taip pat JAV, Vak. Vokietijos, Indijos, Belgijos ir Italijos piniginių vienetų. Tuo tarpu pav. Čilėje perkamoji pinigo vertė puolanti net 25.5% kasmet. Taip pat daugiau už Kanados dolerį smunką D. Britanijos, N. Zelandijos ir Prancūzijos pinigai.

Gi pinigų vertės kritimas trumpai sakant yra tarytum metinis mokestis, kuris mažina piliečių santaupų vertę. Iš to seka išvada, kad santaupas laikyti namuose arba ir banke neapsimoka, nes joks Kanados bankas 3.5% nemoka už taupomųjų sąskaitų indėlius. Geriausia tad pinigus investuoti. Tik, žinoma, gerai apsižiūrėjus ar ten jie visai nepražus.

MIRĖ UKRAINOS SOSTO PRETENDENTĖ

Išeivijos ukrainiečių tarpe yra ne taip jau maža politinė srovė, kuri siekia atstatyti laisvą Ukrainą su hetmonu priešaky. Tai jų monarchistai, hetmono sostą pripažįstą paskutiniojo hetmono Skoropadskio palikuonims. Ši srovė dar ir dabar Toronte net leidžia savo laikraštį, kuris betgi silpnėja ir iš savaitinio virto dvisavaitiniu. Dauguma to sąjūdžio narių yra iš senosios imigracijos tarpo.

Nuo 1957 m. vasario 24 d. vad. hetmoninė ukrainiečių partija savo sosto įpėdine laikė revoliucijos meto hetmono vyriausiąją dukrą Mariją grafienę de Montrezor, paveldėjusią sostą po brolio, mirusio Londone. Bet štai š.m. vasario 11-12 d. naktį Bavarijos Obersdorfe Marija mirė. Dabar sosto pretendente laikoma jaunesnioji jos sesuo Elzbieta, taip pat ištekėjusi už svetimtaučio.

- - -

KANADOS UKRAINIEČIAI

savo pozicijas vis tvirtina. Jų atstovų yra jau ne tik parlamente, bet ir senate ir feedralinėje ir provincijų vyriausybėse. Nemažos įtakos jie turi ir kultūriniame Kanados gyvenime. Turi jie savo kultūros katedrą Winnipego universitete, to paties siekia ir Toronte.

Liepos 9-12 d. Winnipege įvyks Kanados ukrainiečių kongresas. Jo metu bus svarstomas projektas ukrainiečių tautos dainiui T. Šeščenkai pastatyti paminklą Winnipege, įkurti jo vardo fondą, o be to, bus svarstomas reikalavimas įvesti ukrainiečių kalbą į viešąsias Kanados mokyklas ir sumanymas įkurti centrinę ukrainiečių mokyklą.

Pranešėjais kongrese be pačių ukrainiečių veikėjų numatyti du kanadiečiai profesoriai — Simpson ir Kirckonell. Į kongresą pasižadėjo taip pat atvykti ir padaryti pranešimą vyriausybės vardu pats premjeras Diefenbaker.

Otava. — Kanados 10 biudžetinių mėnesių deficitas buvo $120.000.000.

Niujorkas. — Buvęs JAV aviacijos viršininkas gen. C. Spatz pasiūlė Berlyno klausimą išspręsti padarant jį JT sostine ir jų administruojamu miestu.

.. ŠYPSENOS ..

Jam geriau patinka

— Negerk, tamsta, tiek daug alaus. Jis organizmui nėra naudingas, — aiškina gydytojas. — Litras alaus turi tik tiek maistingumo, kiek mažytė bulkutė.

— Gaila, bet man lengviau išgerti 10 litrų alaus, nei suvalgyti 10 bulkučių...

Abu logiški

Du italai pasiruošė statyti namą. Vienas tikrina vinis ir pusę išmeta. Antrasis klausia:

— Kodėl mėtai vinis?

— Maždaug pusė jų turi galvutes atvirkščioj pusėj.

— Kvaily, kaip tik tos yra dėl kitos namo pusės...

Ir taip ir taip negerai

— Tu atrodai pavargęs, — pastebi Jonas draugui.

— Aš be miego. Mano žmona mane vis prikelia, kada tik išgirsta kokį garsą. Jai atrodo, kad tai įsilaužimas.

— Bet vagys juk triukšmo nekelia.

— Aš jai tai pasakiau, tai dabar ji mane žadina kai visiškai tylu.

Pas gydytoją

— Jūs paskaitėte $10 tik už patepimą mano gerklės! — pastebi pacientas.

— O tamtsa norėjai už $10 išlipinti ir popieriais?

Nesunku

Žmogus, stovėdamas tirštame mašinų judėjime, teiraujasi policininko:

— Ponuli, galite man pasakyti, kaip galėčiau iš čia nuvažiuoti ligoninėn?

— Taip. Tik dar pastovėk čia ilgėliau...

Aukso ir paauksuotos mintys

— Mada yra tokia biaurojimosi forma, kad jos ilgai negalima ištverti. Po pusmečio tenka keisti...

— Motorizacija žmogaus gyvenimą taip pakeičia, kad kartais iš šio pasaulio net perkelia į kitą

— Senatvė visada išryškina biauriuosius veido bruožus, o kaikada ir charakterio.

— Moteris meilę ilgiau nuduoda, vyras — ilgiau ją paslepia.

Turi pagrindo domėtis

— Ką po paibeliais tu darai su pinigais? Kur tu juos dedi?

— O tau kas rūpi dėl mano pinigų?

— Matai, kiek kartų prašiau paskolinti, tu vis neturi nei skatiko...

Girtuoklis pas gydytoją

Gydytojas apžiūrėjęs pacientą duoda nurodymus, kaip gydytis:

— Smilkinius bent keturis kartus per dieną prašau patrinti spiritu...

— Gaila, negaliu, — negaliu rankos su stikleliu pakelti augščiau lūpų...

—o—

Paieškojimai

Jono Paškevičiaus, anksčiau gyvenusio 151 6th Street, Noranda, Que., ieško iš Lietuvos Leonas Kontenis, Viekšniai, Birutės gt. Nr. 4, Akmenės rajonas.

Bekeris Gustavas ieško savo sūnų Arturo, Valterio ir Edmundo. Jie patys prašomi atsiliepti ar žinantieji apie juos pranešti šiuo adresu: J. Austinskas, 280 Crawford St., Toronto 3, Ont., Canada.

Plės Čekoslovakijos pramonę

Naujasis Sovietų Rusijos ir satelitų kraštų septynių metų ūkinis planas numato Čekoslovakiją paversti sunkiosios ir cheminės pramonės kraštu. Išvisio į pramonės įmonių statybą ir esamųjų modernizavimą bei praplėtimą numatoma investuoti 300 milijardų kronų, t.y. 15 milijardų dol. Moravijos Ostravos srityje numatoma įrengti tris naujas anglies kasyklas, kurios duos 3½ milijono tonų anglies kasmet. Šiaurės vakarų Čekijoje planuojamos dvi naujos jėgainės ties Komotava, taip pat didelė jėgainė Slovakijoje. Vieną jėgainę planuojama pastatyti kartu su Austrija arba Vengrija užtvenkus Dunojų. Slovakijoje planuojami plieno fabrikai prie Vitkovičių ir Kašavos, o pietų Slovakijoje mineralinių trąšų fabrikai. Prahoje planuojamas dirbtinės gumos fabrikas.

Be to, numatyta mechanizuoti ir automatizuoti dabar veikiančias pramonės įmones. Čekoslovakija yra pats pramoningiausias sovietinio bloko kraštas ir jam teks vadovaujantis vaidmuo visame septyniamečiame plane, kuriame kiekvienam kraštui yra numatyti skirtingi uždaviniai, kokiuos pagal krašto savybes jis geriausiai galės atlikti. Taip numatyta, o kaip bus įvykdyta, pamatysime 1965 metais.

Ar įtilps į Commonwealthą?

D. Britanijos užsienių reikalų ministerija turi didelį galvosūkį, kaip dabar pasielgti su naująją jungtine Afrikos valstybe, atsiradusia susijungus Ghanai ir Guinejai. Britai seniai žinojo, kad Ghanos premjeras propaguoja panafrikonišką są ūdį, tačiau manė, jog turima galvoje valstybių federacija, o čia staiga atsirado unitarinė - vieninga valstybė. Pasidarė visiškai neaiškus klausimas, koks tos jungtinės valstybės santykis su Commonwealthu, kurio narys yra Ghana. Tai nėra tuščias klausimas, nes priklausymas Commonwealthui duoda tam tikrų lengvatų muitų reikaluose. Britams kyla klausimas, ar ši naujoji jungtinė valstybė laikytina Commonwealtho nariu? Jo visi ligšioliniai nariai turi britiškų tradicijų, britų įstatymus bei eilę britiškų institucijų. Bet Guineja iki šiol priklausė Prancūzijai, tad ji turi prancūzišką palikimą.

Priimant naują narį, be to, reikia visų Commonwealtho narių sutikimo. Londone bijomasi užsiangažuoti, nes spėjama, kad tam gali būti priešinga Pietų Afrikos Unija, kuri yra prieš afrikoniškųjų valstybių kūrimąsi. Bet kita vertus, negi galima dėl Guinejos atsisakyti ir Ghanos?

- - -

Maskva. — Visos trys Skandinavijos valstybės oficialiai pakvietė Chruščiovą atvykti jų aplankyti.

Nepražydęs mainų bijūnas

(Atkelta iš 2 psl.)

šalanti. Net Vilniaus ginčą apraminus, prancūzai dar ir sekanti metą nešiojo mainų idėją. Diplomatas Dufour-Ferones kalbėjosi su anglu Selby (Ženevoje, 1928 m. rugsėjo 17 d.) ir vėl kėlė Klaipėdos - Dancigo mainų mintį. Visus šiuos pasikalbėjimus Gąsiorowskis išvardina, atsiremdamas Vašingtono archyvams mikrofilmuotu Stresemanno palikimu "Nachlass des Reichsministers Dr. Gustav Stresemann".

Vilniaus ginčas laikinai pasibaigė Pilsudskio pasirodymu Ženevoje, kardo trenkimu į stalą ir Voldemaro nuolaida pradėti betarpes derybas. Pilsudskis tada pasimatė ir su Stresemannu (pirmą ir paskutinį sykį). Jam pareiškė savo norą susitarti su Vokietija. Iš Ženevos tada Stresemannas vyko tiesiog į Karaliaučių, gruodžio 16 d., kur pasakė kalbą 27-iems Rytų Prūsijos vokiečių vadams (prie uždarų durų). Aiškino, kad karu koridoriaus Vokietija negalinti atsiimti, nes neturinti kariško pajėgumo. Bet Dancigo žaizda skaudi visai Europai. Todėl pirmon galvon reikią siekti ankštų draugiškų santykių su Vakarais. Prancūzija jau, pavyzdžiui, linkusi dalyką ištaisyti Lietuvos kaina. Prieš atvykimą į Karaliaučių jam buvę papasakota apie banketą anglų ambasadoje, kur lenkė grafienė Potockienė prasitarusi: "Pilsudskiui Klaipėda labiau rūpi negu Dancigas". Vokietijos pasiuntinys Turkijai, Nadolny, lapkričio 2 d., pranešęs Stresemannui pasikalbėjimą su lenkų pasiuntiniu Kowalskiu, tik ką sugrįžusiu iš pasimatymų su Pilsudskiu Varšuvoje. Sako, supratęs, kad Pilsudskiui patiktų toks Lenkijos - Vokietijos ginčo išsprendimas, kur Lenkija, Vokietija ir Sovietų Sąjunga sutartų užtikrinti Lenkijai nepriklausomos valstybės gyvavimą ir teisėtas sienas. Su Vokietija būtų atstatyta senosios sienos, o Lenkijai būtų atsilyginta išėjimu į jūrą per Rygos įlanką per Pabaltijo kraštus.

Kaip žinoma, iš visų tų mainų idėjų nieko neišėjo. Jos pasiliko diplomatų pasiplepėjimais. Abejotina, ar lenkų visuomenė būtų ištikrųjų sutikusi tokiam mainui ir grąžinusi vokiečiams pasigrobtas žemes. Idėja, tačiau, įdomus dalykėlis nepriklausomos Lietuvos istorijoj. Būtų įdomu patirti, ką mūsų diplomatai su šia idėja veikė ir kaip atsiliepė? Vyt. Širvydas.

ŽIEMA — t.y. laikas, kada jūsų mašina turi būti labiausiai prižiūrima. Todėl užsukite pasitikrinti į
WALLY'S GARAGE
5 ROBERT STREET, TORONTO
/prie Spadina-College/
Sav. VL. TARVYDAS
Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.
Naujų stabdžių įdėjimas tik $18.00
Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.
TEL. NAMUOSE: LE. 2-4058. TEL. DARBE: WA. 1-9541

ED. KONDRATAS
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto
(prie Lietuvių Namų)
TELEFONAI: siuvyklos LE. 3-5454, namų LE. 4-6643

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškos, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
/prie Dufferin/
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos:
nuo 9-12 ir 3-8 val. v.
Šeštadieniais pagal susitarimą

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
190 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
5 HAYDEN ST., Toronto,
arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

GEORGE BEN, B.A.
teisininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telefonai: LE. 4-8431 ir LE. 4-8432

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
459 BLOOR ST. W.,
Toronto, Ont.
(Starkman vaistin. namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu.
TEL. WA. 3-2003

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
D R A U D I M A S
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios — Gavėnios susikaupimas — rekolekcijos parapijos bažnyčioje pradedamos šį sekmadienį, kovo 15 d., rytinėmis pamaldomis. Rekolekcijas praves kun. Vytautas Bagdonavičius, MIC, savo straipsniais "Drauge" susilaukęs daug simpatijų lietuviškoje šviesuomenėje. Konferencijos vyks rytais 9 val. — rekolekcijų vedėjo pamaldos ir konferencija, — o vakarais — 7.30 val.

— Graudžių Verksmų tradicinės pamaldos gavėnios metu kiekvieną sekmadienį 7.30 v. v. Rekolekcijų metu sekmadienio konferenciją per Gr. Verksmus sakys rekolekcijų vedėjas.

— Artinantis Velykoms kiekvieno lietuvio šventa pareiga prisiminti mūsų sergančius tautiečius, parodant jiems meilės ir nuoširdumo: juos aplankant, paguodžiant, reikalui esant, sušelpiant. Visi kolonijos ligoniai, kurie pageidaus šv. Jono Kr. parapijos kunigų dvasinio patarnavimo, mielai prašomi painformuoti par. klebonijoje arba tel. EM. 4-7646. Didįjį Ketvirtadienį pageidaujantiems į namus bus nešamas Švenčiausiasis.

— Gražus Mišių ministrantų berniukų skaičius šiuo metu pradėjo rengti velykinį giesmių repertuarą. Berniukai, papuošti naujai įgytomis uniformomis, giedos Velykose Rezurekcijoje, o Didž. savaitės pamaldų metu pasikeičiant adoruos prie Švenčiausiojo.

— Šiam savaitgaliui kun. P. Ažubalis išvyksta pas lietuvius tabako ūkiuose prie Delhi-Tillsonburgo pravesti priešvelykinio susitelkimo.

— Tradicinis parapijos banketas įvyks balandžio 25 d. Jam vadovaus par. komitetas, talkininkaujamas specialiai pakviestų parapijos moterų būrelio.

— Pakrikštytas Ričardas Juozas Kudirka.

Kaziuko mūgė

įvyko vasario 28 d., gausiam parengimais savaitgalyje. Tačiau skaučių draugai ir rėmėjai rado laiko mūgėje atsilankyti. Mūgėje buvo daug lėlių, juostelių, priejuosčių bei kitokių rankdarbių. Pora stalų mirgėjo savo gamybos širdimis, širdelėmis, baravykais, baronkomis ir kitokiais skanėstais. Įėjimo prizą — tautiniais drabužiais puoštą lėlę laimėjo Birutė Paliulytė, 7 metų mergytė.

Du metus iš eilės mūgę ruošė vyr. skaučių K. Birutės d-vė, kurią sudaro 2 skiltys. Jų užsimojimai buvo gan kuklūs. Besivaišinant kava, teko nugirsti, kad sekančiais metais skautės projektuoja suruošti didesnę ir triukšmingesnę mūgę. Lauksime.

Dail. T. Valius dalyvauja metinėje grafikų sąjungos (CPE) parodoje, dabar vykstančioje Ontario muziejaus patalpose, I augšte. Dail. Valius yra išstatęs savo paveikslą — lino rėžinį — pavadintą "Tinklai". Paroda tęsis dar iki kovo mėn. pabaigos.

Sol. V. Žemelytės rečitalis konservatorijoje įvyko praėjusį ketvirtadienį. Tai buvo studijinis koncertas - rečitalis. Solistė, dalyvaujant keletai profesorių įvertintojų, o taip pat kolegų kurso studentų bei lietuvių bičiulių, gražiai padainavo keturiolika dainų italų, prancūzų, rusų, vokiečių ir lietuvių kalbose. Universiteto kritikų rečitalis labai gerai įvertintas.

Prisikėlimo parapijos žinios — Sekmadienį prasidėjo parapijos metinės rekolekcijos. Jas veda kun. dr. J. Prunskis iš Čikagos. Ši savaitė skiriama moterims, o sekanti — vyrams.

Moterų rekolekcijose šiokiadieniais ryte Mišios laikomos 7, 7.30, 8 ir 9 val. Po paskutinių Mišių sakomas rekolekcijų pamokslas. Vakare rekolekcijų pamokslas yra 7.30 val., po kurio laikomos pamaldos ir teikiamas palaiminimas su Švenč. Sakramentu. Išpažinčių klausoma per visas Mišias rytais ir laike pamaldų vakarais. Savaitgaliais, be rekolekcijų vedėjo, išpažinčių klausyti bus pakviestas dar vienas svečias kunigas. Šeštadienio ryte ir vakare daroma speciali rinkliava rekolekcijų išlaidoms padengti. Prašome naudoti vokelius. Moterų rekolekcijos baigsis šį sekmadienį 11 val. šv. Mišių metu bendra moterų Komunija ir agape-pusryčiais parapijos salėje. Vaišes praves KL Kat. Moterų D-jos mūsų parapijos skyriaus ponios. Visos moterys nuoširdžiai kviečiamos gausiai dalyvauti.

Vyrų rekolekcijos prasidės šį sekmadienį. Tvarka bus panaši kaip moterų rekolekcijose, ir jos taip pat baigsis kitą sekmadienį bendra vyrų Komunija ir bendra parapijos vyrų agape - pusryčiais. Laike šių pusryčių bus padaryta užuomazga Prisikėlimo parapijos Katalikų Vyrų organizacijai, kurios vyriausi tikslai bus katalikiško gyvenimo praktika ir tiesioginė talka parapijos darbuotėje.

— Šį ir kitą sekmadienį, kovo 15 ir 22 d., bei Velykų dieną parapijos salėje vėlyvųjų 11.30 val. Mišių nebus. Prašome tikinčiuosius pasiskirstyti ankstyvesnėse Mišiose.

—Laike rekolekcijų KLK Moterų D-jos par. skyrius prie bažnyčios durų rinks aukas kolonijos lietuvių ligonių velykiniams pakietėliams. Kviečiame visus nutraukti nuo savo velykinio stalo po kelis centus ir tuo prisidėti prie mūsų ligonių pradžiuginimo. Paremkime mūsų parapijos moterų gražų ir kilnų darbą nors mažyte auka.

— Rekolekcijų ir Didžiosios Saavitės metu kalėdojimas nutraukiamas.

— Šį sekmadienį, nežiūrint rekolekcijų, Pirmos Komunijos, katechetinės ir religijos pamokos gimnazistams bus įprastu laiku ir įprastose patalpose.

— Virimo ir kepimo kursai laikinai sustabdomi. Jie vėl bus tęsiami po Velykų.

— Parapijos salėje žaidžiamas bingo rekolekcijų ir Didž. Savaitės metu laikinai sustabdomas. Žaidimas vėl numatomas pradėti tuoj po Velykų.

— Laike rekolekcijų parapijos biblioteka bus atidaryta sekmadieniais tik po 10 val. Mišių. Velykų dieną biblioteka bus visai uždaryta.

— Penktadienių vakarais muzikos studija perleista Toronto jūrų skautėms pravesti savo buriavimo kursus.

— T. Modestas šį savaitgalį išvyksta vesti rekolekcijų lietuvių kolonijai Wellande, o kitą — St. Catharinėje.

— Kviečiame visus pagal išgales prisidėti prie parapijos bazaro, kuris bus balandžio 25 d. Fantai jau pradėjo plaukti. Prašome ilgai nelaukti ir jei kas ką turi, jau dabar nešti į klebonijà.

— Greitu laiku parapijiečiams bus išsiuntinėtas Prisikėlimo parapijos komiteto laiškas įvairiais parapijos reikalais.

— Norint sumažinti parapijos nuošimčius, buvo kreiptasi į parapijiečius, prašant parapijoje pasidėti savo santaupas ir leisti jomis sumokėti viename Toronto banke likusią $28.000 paskolą. Kelių dienų bėgyje parapijiečiai reikiamą sumą sunešė. Šiomis dienomis banko paskola bus sumokėta ir nuo parapijos pastatų nuimta ipoteka-morgičiai bei sutaupyta apie 3.000, kurie šių ir kitų metų bėgyje būtų buvę veltui išmesti mokant nuošimčius. Savo parapijiečiams už nuoširdumą ir tokį jautrų parapijos reikalų supratimą giliai dėkojame.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KULTŪROS DRAUGIJOS

metinis susirinkimas įvyko pereitą šeštadienį "Tėviškės Žiburių" redakcijoje. Susirinkimui pirmininkavo dr. J. Sungaila, sekretoriavo A. Bumbulis.

Pirmiausia buvo valdybos pirmininko V. Krikščiūno, iždininko S. Čepo pranešimai, o J. Andriulis perskaitė revizijos komisijos aktą, kuris po diskusijų buvo priimtas be pataisų ir valdybai už darbą pareikšta padėka. Sąmata sekantiems metams priimta $27.500, t.y. triputį didesnė už pernykštę.

Be šių formalinių, buvo aptarti dar "Tėviškės Žiburių" leidimo, "Žiburių" spaustuvės linotipo vajaus, "TŽ" dešimtmečio reikalai ir išrinkti valdomieji organai.

Naujai išrinktoji valdyba tuojaus pasibaigus susirinkimui turėjo savo pirmąjį posėdį ir pasiskirstė pareigomis šitaip: pirmininkas Vyt. Aušrotas, I vicep. Tėvas Placidas, OFM, II vicep. kun. dr. J. Gutauskas, sekretorius Vl. Sonda, iždininkas J. Andriulis, narys platinimo reikalams S. Čepas, parengimų vadovas inž. J. Jasinevičius.

Revizijos komisijon išrinkti: E. Abromaitis, Vyt. Krikščiūnas ir B. Sakalas.

Velykų Bobutė

į Torontą atvažiuoja Atvelykį, balandžio 5 d., 3 val. p.p. Jos tikslas yra ne tik pamatyti Toronte gyvenančius vaikus, bet drauge su jais padainuoti lietuviškas daineles, pašokti bei pažaisti lietuviškų tradicinių žaidimų. Kiekvienas vaikas, kuris tik atsilankys į Prisikėlimo parapijos salę tą dieną, gaus gražią dovanėlę iš pačios "Velykės". Tebūnie šioji diena visų Toronte gyvenančių lietuvių vaikų bendroji šventė. Šiai šventei vadovauja Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys ir vienuolyno rėmėjos.

Skautų tėvų ir rėmėjų susirinkime

vietoje atsistatydinusio rėmėjų komiteto išrinktas naujas: L. Gvildienė, inž. P. Augustinavičius, St. Dabkus, Ant. Dilkus ir L. Adomavičius.

Knygų išpardavimas

Šv. Jono Kr. parapijos knygyne vykdomas didelis knygų išpardavimas. Visos knygos parduodamos su 10-20% nuolaida. Pasinaudokite proga. Knygynas veikia sekmadieniais po sumos.

T. Liet. Namų met. susirinkimas įvyko pereitą sekmadienį TLiet. Namuose. Susirinkimui vadovavo pirm. J. Strazdas ir sekretorius K. Grigaitis, kuris taip pat perskaitė pereito susirinkimo protokolą. Jis primtas su menkom pataisom. Valdybos pranešimą padarė pirm. Strazdas, o finansinį pranešimą padarė Kiršonis. Revizijos kom. aktą perskaitė K. Lukošius.

Diskusijos parodė, kad pačioje valdyboje, deja, nebūta darnumo. Susirinkimui tikrai nemalonu buvo klausytis pačių valdybos narių ginčų, kurie, žinoma, liko be sprendimo. Revizijos aktas rastas nepilnas, tad pavesta reviziją baigti naujai revizijos komisijai.

Pelno LN turėta $1.266,84. Nutarta šerininkams išmokėti 4% dividendo, o likutį palikti atsargos kapitalui. Sekantiems metams sąmata priimta $18.050.

Rinkimai po pirmųjų diskusijų praėjo ne visai sklandžiai — nelengva buvo berasti kandidatų. Pagaliau išrinkta ir balsų gavo: J. Strazdas 82, Al. Kiršonis 66, Em. Jurkevičienė 66, St. Banelis 62, J. Račys 58, J. Novogrodskis 58 ir Al. Statulevičius 55. Kandidatais liko B. Sakalas 47, V. Petraitis 46, S. Čepas 43.

Revizijos komisijon išrinkti V. Bačėnas, K. Grigaitis ir F. Valys. **V.**

Padėka

"Milžino paunksmė" spektaklio Toronte lankymosi proga gili padėka Montrealio Liet. Teatrui ir jo vadovei rašytojai B. Pūkelevičiūtei, abiems Kanados liet. savaitraščiams ir radijo valandėlei už skelbimus, ir visiems mieliems Toronto lietuviams, taip gausiai atsilankiusiems ir taip jautriai išgyvenusiems didingąjį B. Sruogos kūrinį.

Toronto Lietuvių Caritas.

Jaunesniųjų mergaičių ateitininkių susirinkimas bus šį sekmaidenį, 4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Narės ir viešnios tarp 10 ir 13 metų kviečiamos dalyvauti.

Pirmą balių po Velykų su labai įdomiomis staigmenomis balandžio 4 d., Atvelykio šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėje ruošia radijo programa "Tėvynės prisiminimai". Vietų rezervavimai jau priimami.

Lietuviškų dirbinių paroda pereitą sekmadienį buvo suorganizuota Liet. Kat. Moterų D-jos šv. Jono Kr. parapijos sk. salėje virš "Tėviškės Žiburių" redakcijos. Lietuviški audiniai, nėriniai, siuvinėjimai, įvairios juostos, takeliai ir kitokie materų dirbiniai sudarė didžiąją dalį eksponatų, bet buvo taip pat drožinių bei kitokių medžio dirbinių, taip pat gražių gintaro ir odos dirbinių, daugumoje jau dabar prisiųstų giminių iš Lietuvos. Parodai visi tie dirbiniai paskolinti daugumoje pačių draugijos narių. Prie atskiro staliuko p. Jagėla buvo išdėstęs savo gausų Lietuvos pašto ženklų rinkinį ir taip pat nepriklausomos Lietuvos monetų kolekciją bei medalių rinkinį.

Apskritai paroda, aptarnaujama skyriaus valdybos pirmininkės O. Jonaitienės ir kelių narių, darė labai malonų įspūdį. Gausiems lankytojams ji teikė malonią tautinio atsigavimo valandėlę.

Auto mašinų savininkai, gyveną Ontario provincijoje, neturėtų pamiršti, kad šių metų licencijoms išpirkti laikas jau baigiasi. Kas neišpirks jų iki kovo 18 d., turės nemalonių reikalų su policija. Oficialios įstaigos praneša, kad dar labai didelis procentas licencijų nėra išsipirkę, nors jų dalinimas pradėtas nuo pat sausio 2 d.

Yra laiškas iš Lietuvos Puikevičienei (ar Penkevičienei) Albinai, adresuotas į Geraldton, Ont., P.O. Box 751. Rašo Vaitkevičienė Augene A., Knygnešių g-vė, Kapsukas.

High Park rinkiminėje apylinkėje Ontario parlamento rinkimams liberalai kandidatu nominavo lenką advokatą Staniszewskį.

REIKALINGA MOTERIS ateinanti į namus prižiūrėti 2 vaikus. Vienas mokyklinio amžiaus. Tel. LE. 4-7787, skambinti po 5 val. vak.

PRIEŠ VELYKAS, Didįjį Penktadienį, kovo 27 d. vakare, su mašina vykstu į Čikagą vienai savaitei. Galiu priimti keleivių 2 žmones. Skambinti RU. 3-2105.

PARDUODU 1958 m. Fordą, automat., radijas, undercoating, 2-jų spalvų, 6 cil. 7.500 mylių. Labai geroj priežiūroj. Taip pat parduodamas 7 lempų Saba radijas. Skambinti EM. 6-3461 tarp 5-8 val. vak., kviesti John.

PIANO ir GRAND-PIANO SPECIALISTAS ALOYZAS BRIČKUS. Galiu ištaisyti mažus ir didelius jūsų pianinų negalavimus. Duodu gerus patarimus įsigyjant - perkant naudotus pianinus. Darbą atlieku pigiai ir sąžiningai. RO. 9-5866.

Dr. Aleksas Valadka

1081 Bloor St. W.,
Toronto.
Telefonas LE. 1-2933.

Kabinetas uždarytas nuo kovo 12 d. iki kovo 24 d.

Dr. Jonas YČAS

perkėlė kabinetą

į 21 HIGH PARK AVE.
(prie Bloor W.)
Skambinti
tel. RO. 2-2221.

Dėmesio, naujai atidaryta krautuvė!

BLOOR BARGAIN TEXTILE

973 BLOOR ST. WEST (prieš Ukrainska Knyha siunt. b-vę)
Telefonas LE. 6-5037.

Lietuviai mielai kviečiami atsilankyti į naujai atidarytą tekstilės gaminių krautuvę. Siuntiniams į tėvynę čia rasite medžiagų vyriškiems, moteriškiems ir vaikiškiems rūbams prieinamiausia kaina.

Klausykite Toronto Star's

"COMMUNITY FORUM"

per

CFRB – 1010 JŪSŲ RADIJĄ

kas sekmadienį 3.30 iki 4 val. p.p.

Nuoširdžios, atviros diskusijos vedamos grupės žymesniųjų vyrų ir moterų, nušviečiant problemas ir pažiūras tų, kurie yra atvykę iš visų pasaulio dalių, pasirinkę Kanadą savo tėvyne.

TORONTO DIENRAŠČIO STAR

Viešoji tarnyba

Pigiausias ir greičiausias būdas pasiųsti siuntinius į Lietuvą yra per "Tauro" Gift Parcels atstovą St. Prakapą. Vaistai, medžiagos, bateliai, maistas. Didelis iš pavyzdžių pasirinkimas. Pagal susitarimą pavyzdžiai pristatomi į namus. Skambinti tarp 11 - 1 val. p.p. telef. EM. 8-6813.

IZABELEI MATUSEVIČIŪTEI, "Moters" žurnalo Redaktorei, reiškiame giliausią užuojautą dėl jos sesers

A. † A.

URŠULĖS DRAGUNAITIENĖS

mirties Čikagoje.

Šv. Jono Krikštytojo parapijos
KL Katalikių Moterų D-jos skyriaus narės.

PADĖKA

Visiems mano mieliems bičiuliams, pažįstamiems ir nepažįstamiems, Tėvams Pranciškonams, lietuviškos radijo valandėlės vedėjui J. Simanavičiui, mano brangaus tėvelio A. A. ALFONSO URBO mirties proga mus užjautusiems, maldoje, gėlėmis ar kitokiu paslaugumu pareiškusiems velioniui paskutines simpatijas, nuoširdžiai dėkojame.

Liudas Urbas ir šeima.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Halinai ir Vladui Gumauskams už visas dėtas pastangas padėti mano brangiam tėveliui A. A. ALFONSUI URBUI paskutinėj mirties valandoj.

Liudas Urbas.

MONTREAL, Que.

KOVO 22 D. MAŽOSIOS LIETUVOS LIŪDESIO DIENA

Klaipėdos Krašto atplėšimo įvykius prisiminus

Š.m. kovo 22 d. sukanka lygiai 20 metų, kai Lietuva turėjo priimti nacių ultimatumą ir atiduoti šiaurinę Maž. Lietuvos dalį — Klaipėdos Kraštą.

Nacių okupacijos metu mažlietuviai žiauriais būdais buvo persekiojami ir kalinami. Įsigalėjęs nacionalsocializmas, sukėlė padugnių aistras ir kerštą tiems, kurie nėjo su jais ir jiems nepataikavo, bet liko ištikimi savo tautai, kalbai ir papročiams. Tokiu būdu virš 30 mažlietuvių turėjo padėti savo gyvybę, o tiek pat turėjo kentėti kacetuose.

Jų prisiminimui ir pagerbimui š.m. kovo 22 d., sekmadienį, 12.30 val. p.p., tuoj po pamaldų, Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje, Montrealio Maž. Lietuvos Bičiulių Draugija ruošia pritaikintą tai dienai paskaitą.

Paskaitą skaitys MLB D-jos Montrealio skyr. pirm. A. Lymantas. Paskaitoje bus nušviesti įvykiai, nacių taktika bei jų užkulisinės machinacijos, privedusios prie 1939 m. kovo mėn. 22 dienos.

Visi tautiečiai, kurie norėtų pagerbti mažlietuvių žuvusius kovotojus, maloniai kviečiami atsilankyti į paskaitą. Paskaita prasidės punktualiai nustatytu laiku.

MLB D-jos M. sk. v-ba.

Montrealiečiai St. Baltauskas ir Vyt. Česna persikelia gyventi į Niujorką. Kiek anksčiau ten persikėlė montrealiečiai J. Parojus ir inž. Vyt. Paulius.

Išnuomojamas didelis frontinis kambarys ir virtuvė II augšte, be baldų. Telef. LE. 4-7384.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, naujai dekoruoti, ramioj vietoj. Telef. RO. 6-3669.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, be baldų. 15 Indian Rd. Cresc.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė su baldais ir šaldytuvu, arti Prisikėlimo bažnyčios. Tel. LE. 6-3456, skambinti po 4 val. vak.

Išnuomojamas butas iš 2 kambarių ir virtuvės, be baldų, $15 savaitei. tik suaugusiems. Tel. HU. 3-0624.

Išnuomojamas kambarys su baldais, atskiru įėjimu, II augšte. Galima naudotis virtuve, High Park rajonas. Telef. LE. 6-6480.

Išnuomojamas 1 kambarys ir virtuvė III augšte su baldais. Tel. LE. 5-4237.

Dr. J. URBAITIS
Gydytojas ir chirurgas
Persikėlė
į naujas patalpas
2259 Bloor St. W.
(prie Runnymede)
Telef.: kabineto RO. 6-6791
namų LE. 3-8408.
Darbo valandos: kasdien 1 - 3.30 val. p.p. ir 6 - 8 val. vak. Šeštadieniais 11 - 3.30 val. p.p. ir kitu laiku susitarus.

Paminklinės lentos pašventinimas. Pakeičiant mūsų vasario 25 d. informaciją, pranešame, kad paminklinės lentos akto pasirašymas - akademija įvyks ne balandžio 11, bet balandžio 25 d., nes parapijos salė balandžio 11 ir 18 d. jau užimta.

Paminklinės lentos pašventinimas įvyks Aušros Vartų bažnyčioje balandžio 26 d., sekmadienį. Paminklinės lentos aktą pasirašys dvasiškija, lentos gamintojas J. Šiaučiulis, skyriaus nariai kūrėjai-savanoriai, organizacijų pirmininkai ir pavieni asmenys, kurie moraliai ir medžiaginiai mus parėmė ir tuo įgalino lentą pagaminti.

Pasirašytas aktas bus izoliuotas nuo drėgmės ir įdėtas lentoje įruoštoje slėptuvėje iki jos amžiaus pabaigos. Po akademijos įvyks toje pat salėje vakarienė su menine dalimi. Vakarienės metu bus duota teisė jos dalyviams pasirašyti ant akto.

Į vakarienę korteles bus galima gauti iki balandžio 18 d. pas šiuos asmenis: K. Ivaškevičius — 107 Pratt Ave., Longueuil, A. Matulis — 7682 Edward St., Ville Lasalle, A. Lapinas — 6757 Fielding Ave., ENDG, K. Šitkauskas — 6801 Market St. Montreal Nord, L. Balzaras — keikvieną sekmadienį Aušros Vartų salėje nuo 10 iki 12.30 val.

Vakarienės kortelės kaina $2. Vakarienės metu bus galima įsigyti ir paminklinės lentos nuotraukų. Vakarienė bus paruošta tik tam skaičiui asmenų, kiek įsigys kortelių iki balandžio 18 d. Mūsų skyrius yra neskaitlingas ir kitaip pasielgti neįmonoma. Vakarienės šeimininke pakviesta O. Motuzienė, o jos kulinariniai gabumai mums visiems yra gerai žinomi.

Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai atsilankyti į pašventinimo iškilmes ir tuo pagerbti tuos, kurie žuvo už savo tautą: už tave, mane ir mus visus.

L.K.Kūrėjų-Savanorių Sąj. Montrealio skyr. valdyba.

REIKALINGA: dupleksai, tripleksai ar keturių šeimų namai.
District Estate Brokers,
P. Adamonis.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

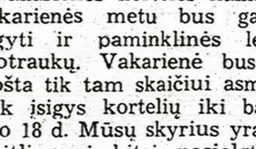

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

AV parapijos rekolekcijos prasidėjo pereitą sekmadienį. Rekolekcijos vyksta šia tvarka: rytais 9 val. šv. Mišios ir trumpas pamokslas, vakarais 7.30 val. šv. Mšios, 8 val. pamokslas. Išpažinčių klausoma rytais per visas Mišias ir vakarais per pamaldas ir po pamaldų. Rekolekcijos baigsis šį sekmadienį, kovo 15 d., bendra parapijos komunija sumos metu.

Rekolekcijas veda Tėvas Andriekus, OFM.

Sporto klubo Tauras moterų ir vyrų komandos sparčiai ruošiasi IX Š. Amerikos žaidynėms balandžio 4-5 d.d. Detroite. Vyrų krepšinio komanda dalyvaus taip pat Immaculate Conception parapijos ruošiamame krepšinio turnyre kovo mėnesį.

Vlado Putvinskio - Putvio 30 metų mirties sukakties paminėjimą suruošė vietos šaulių kuopa praeitą sekmadienį AV parapijoje. Pamaldų metu parapijos klebonas J. Borevičius, SJ, pasakė pritaikytą trumpą žodį, išskeldamas Putvinskį kaip lietuvį patriotą. Po pamaldų parapijos salėje įvyko akademija - paminėjimas. Aktualią paskaitą apie Putvinskio gyvenimą ir veiklą skaitė buvęs šaulių rinktinės vadas kpt. J. Navikėnas. Meninėje dalyje pianinu skambino S. Pakulytė ir solo padainavo J. Pauliūtė. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Montrealio radijo - televizijos streikas pasibaigė šeštadienį, kompanijai ir realizatoriams pasirašius sąlygas, priimtas jau prieš porą savaičių. Dėl sutarties nepasirašymo praeitą savaitę vyko neramumų ir publikos, demonstruojančios prieš Radio-Canada rūmus, susirėmimų su policija. Streikas buvo palietęs 2.400 TV tarnautojų ir užsitęsė 68 dienas. Streikas baigėsi laimėjimu: realizatoriai tapo pripažinti kaip unija atstovaujančia tarnautojus. Kovo 9 d. visi streikuotojai sugrįžo į darbą.

J. P.

Juozas Palubinskas, buvęs L. Valstybinio Teatro aktorius, dabar gyvenąs Baltimorėje, atšventė 25 metų scenos darbo sukaktį.

BEAUCHAMP'S LINIMENT
nuo artričio ir reumatizmo skausmų, lumbago, muskulinių šono ir nugaros skausmų, neuralgijos, nutrynimų, pertempimų, nušalimo, nelygios odos, vabzdžių įkandimo, gerkles skausmų.
Nurodymai: gausiai išsitepkite, gerai įtrinkite ir geresniam veiksmingumui pakartokite 4 kartus. Sunkesniais atvejais pakartoti rytą ir vakarą. Nepaliks jokių žymių: nei pūslių, nei peršteįimo.
Beauchamp's Liniment Co.
54 Macdonell Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. LE. 2-6417.
No. 22404 The Proprietary or Patent Medicine Act.

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"
Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.
"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.
Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE
1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards nariai
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakarais HU. 9-1543
WASAGOS VASARVIETĖJE
Gražus vasarnamis ir žemės sklypai prieinama kaina. Skambinkite A. Garbeniui
BLOOR - DOVERCOURT
$3.500 įmokėti, visa kaina $14.900. Atskiras 7 kambarių namas, 2 moderniškos virtuvės, automatiškas apšildymas, privatus įvažiavimas
INDIAN RD.
12 kambarių, atskiras, vandeniu alyva apšildomas, platus privažiavimas, didelis daržas. Viso $26.000, įmokėti $8.000
DUPLEKSAS (Parkdale)
10 kambarių, atskiras, dviem šeimom, vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Viso $18.500, įmokėti $5.000.
MARMADUKE (Roncesvalles)
9 kambariai, atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, siauras įvaž. Viso $18.750, įmokėti $6.000. Balansui 10 m. morgičius.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.